10 TEMMUZ 1932
7 inci sene No. 2303
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Cumhuriyet

Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Bir Borcun Tasfiyesi

Tamirat borçlarının tasfiyesi için 16 haziranda toplanan Lausanne konferansı neticelendi. Alman Başvekili Von Papen ve Fransız Başvekili Herriot tarafından "Avrupanın tarihinde yeni bir dönüm noktası,, olarak tavsif edilen bu itilâfname ile tamirat borcu tasfiye ediliyor ve Versailles muahedesinden beri Avrupa'nın sulhünü tehdit eden bir mesele tarihe karışıyor.

Versailles konferansı toplandığı zaman, galip devletler, dört sene devam eden cihan harbinin bütün masraflarını Almanya'ya ödetmeği düşünmüşlerdi. "Onluğuna kadar tediye,, yaygarasından yalnız hususî zarar ve ziyanların tediyesi, Almanya'nın tediye kabiliyeti dairesinde tediyat yapması, Dawes plânı ve sonra Young plânı çerçeveleri dahilinde tediyatta bulunması ve nihayet şimdi Lausanne'da kat'î ve nihaî tasfiye, yekdiğerini takip eden bütün bu safhalar, harp sonrası Avrupasındaki diplomasî mücadelenin uzun tarihini teşkil etmektedir.

Almanya, sulhün imzasından beri tamirat borcu namı altında 20 milyar altın mark tediye etmiştir. Lausanne itilâfına göre, üç sene devam edecek olan moratorium'dan sonra 3 milyar daha tediye edeceğine göre, Almanya'nın tamirat namı altında galip devletlere tediye etmiş bulunacağı meblâğ 23 milyar altın mark olacaktır. Bu, tabiî şimdiye kadar emsalsize tarihte tesadüf edilmeyen bir harp tazminatıdır. Fakat harbi umumî de misli tarihte görülmeyen bir hercümerç idi. Öyle badirenin böyle nesap puslası olur.

Lausanne konferansının bu neticesi harbi umumiden beri Avrupa devletleri arasında yapılan itilâfların en ehemmiyetlisidir. Gerçi Lokarno itilâfları, garp hudutlarının kat'î ve nihaî olarak kabul edilmesi ve binnetice Alsas Loren meselesinin intacı demek olduğundan hayli ehemmiyetli idi. Fakat Lokarno'ya rağmen, tamirat borcu Damoklis'in kılıcı gibi Almanya'nın başı ucunda asılı durmakta idi.

Lausanne itilâfının ehemmiyetli bir neticesi de hesap işlerini tasfiye etmiş olması kadar da Almanya ile Fransa arasında daha samimî bir münasebet tesisine doğru bir adım teşkil etmesidir. Fransız Başvekili Herriot Lausanne'ın neticesi üzerine demiştir ki:

"Biz Fransızlar, kendilerile samimî münasebetler tesis etmek istediğimiz Almanların çektikleri ıztırapların hikâyesini heyecanla dinledik.,,

Bir Fransız Başvekilinin ağzından çıkan bu sözler, Almanya'ya karşı Fransız kalplerinde büyük bir tebeddül manası ifade eder. Ve istikbal için en büyük ümit te bundadır.

Gerçi Lausanne itilâfile Fransa ile Almanya arasındaki itilâfların hepsi de halledilmiş olmıyor. Fakat tamirat meselesi bir düğüm noktası idi. Bu yüzden şimdiye kadar Avrupa, bir taraftan tamirat alacaklısı olmak üzere galipler, diğer taraftan da verecekli olmak üzere tek başına Almanya olmak üzere iki zümreye ayrılmıştı. Verecekli olan bir devlete karşı, alacaklı olan devletler zümresinin ayni cephede birleşmelerine mani olunamıyordu. Ve bir taraftan galipler diğer taraftan da mağlûp Almanya on üç senelik diplomasî hayatının bir hususiyetini teşkil ediyordu. Tamirat meselesinin hallile cihan siyaseti derhal başka bir şekil alıyor. Gerçi beynelmilel mücadele devam edecektir. Çünkü milletler için tabiî olan hayat budur. Fakat mübarezenin şekli ve mahiyeti 13 seneden beri görmeğe alıştığımız mübarezeden ayrı hususiyetler arzedecektir.

Ahmet SÜKRÜ

Hükûmetimizin Cemiyeti Akvama Gönderdiği Cevabın Metni Mecliste Alkışlarla Tasvip Edildi

Hariciye vekilinin Mecliste beyanatı

Cemiyeti akvam meclisine gönderilen cevabın metni

Vapurculuk hakkındaki kanun kabul edildi. Meclisin yaz tatili

ANKARA, 9 A.A. — B. M. Meclisinin bugünkü içtimaında Cemiyeti Akvama davetimiz etrafında Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyin verdiği izahattan sonra milletler cemiyeti kâtibî umumiliğine gönderilecek cevabın metni okunmuştur. Meclisin alkışlarla ve müttefikan tasvip ettiği cevap metni şudur:

Tevfik Rüştü Bey

Kâtibî Umumî Efendi; Heyeti umumiye namına vaki davetinize cevaben Türkiye'nin Cemiyeti Akvam azası olmıyan devletlerle aktolunanlar da dahil olduğu halde şimdiye kadar aktettiği mukavelelerle deruhte ettiği taahhüdatın C. Akvam azası vezaifi ile aslâ gayri kabili telif olmadığını bildirmekle şeref kazanırım. Bu. hususta esasen Türkiyenin kabulünden evvel imzalanan bütün bu muahedatın Cemiyeti Akvam azasının ekserisinin ayni veçhile mümzisi bulunduğu Paris misakı ruhu dahilinde aktolunduğunu işaret ederim. Bu beyanatı yaparken Türkiyenin 24 temmuz 932 tarihinde Lausanne'da imzalanan mukavelâttan münbais askerî mahiyetteki taahhüdat dolayısile hususî bir vaziyette bulunduğunu da ilâve etmeyi vazife bilirim. Bu şerait dahilinde Almanya hükûmetinin Almanyanın Cemiyeti Akvama kabulüne dair olarak kâtibi umumiye gönderildiği 8 şubat 926 tarihli mektubunda zikrettiği Belçika, Fransa, İngiltere imperatorluğu İtalya, Polonya ve Çekoslovakya mümessilleri tarafından mümza 1 kânunuevvel 1925 tarihli nota tahrirbatını hatırlatmalıyım. Bu notanın son fıkrası atideki şekilde ifade edilmiştir. Cemiyet azasına bu 16 mcı madde cucibince terettüp eden taahhüdat bu şe-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Meclis tatil Edildi

ANKARA 9 (Telefonla) — Mecliste Hariciye Vekilinin beyanatını müteakip Afyon meb'usu Ali ve Tekirdağ meb'usu Cemil Beylerin Meclisin yaz tatili hakkında verdikleri takrir okunmuş ve kabul edilmiştir. Bunun üzerine Meclis Reisi Kâzım Paşa şu beyanatta bulunmuştur:

" Efendim, bu hale göre fevkalâde bir lüzum hâsıl olmazsa Meclis Teşrinisaninin birinci gününe kadar içtima etmiyecektir. Selâmetle gitmenizi, selâmetle gelmenizi temenni eder, hepinizi kalbî muhabbetle selâmlarım."

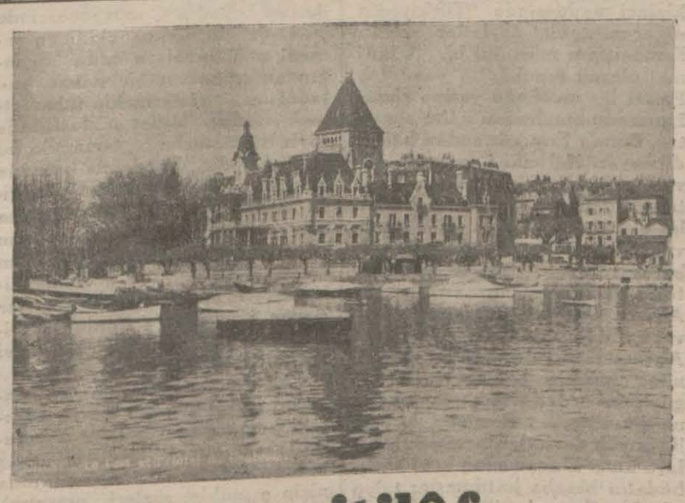

Lausanne itilâfnameleri dün imza edildi

Sıra Amerikaya olan borçlarda!

Beynelmilel iktısadî konferansla devletler bilâhara meşgul olacaklar

PARİS, 9. A. A. — Konferans heyeti umumiyesinin son celsesi saat 10,05 de açılmıştır.

M. Mac Donald'ın bir çekiç darbesi, murahhaslar arasındaki hususî mükâlemelere nihayet vermiş ve imza merasimi başlamıştır.

Birbirini müteakip Sir John Simon, M. Germain Martin, M. Mosconi, İngiltere, Fransa ve İtalya namına yekdiğerine mümasil beyanatta bulunmuşlar ve harp borçlarına ait tediyatın ilgası hususunun davetli devletlere de şamil olduğunu tasrih etmişlerdir.

Bunun üzerine Lausanne mukavelenamelerinin imzası rasimesine başlanmıştır.

M. Mac Donald, ilk olarak İngiltere namına imzalamış ve mumaileyhi müteakip başlıca devletler yani Bekçika, Fransa, İtalya ,Japonya,Almanya murahhasları imzalamışlardır.

Davetli devletler arasında Avustu

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Gazi Hz.

Perşembe günü İstanbulu şereflendirecekler

ANKARA, 9. (Telefonla)- Gazi Hz. çarşamba günü Ankaradan hareket edecekler ve perşembe günü İstanbul'u şereflendireceklerdir.

Muhiddin Bey İzahat veriyor

Bütçe, Düyunu Umumiye binası, Liman vapurculuğu..

Ankaradan şehrimize avdet eden vali ve belediye reisi Muhittin Bey dün bir muharririmize muhtelif belediye işleri hakkında şu izahatı vermiştir:

Muhittin Bey

"— Ankarada bulunduğum sırada muhtelif belediye işleri arasında savahili müstecavire vapurları meselesine de temas ettim. Fakat yeni bir kanun yapıldı. Kanun bu meseleyi halletmiştir. Bizim için şimdilik bir tevakkuf mevzuu yoktur.

Bütçe hakkında vekâlet bazı izahat istemişti.Bu izahatı verdim. Bir kaç güne kadar tasdik edilip geleceğini ümit ediyorum.

Konservatuvarın ıslahı için bir mütehassıs getirtmeğe karar vermiştik. Bu mütehassısın getirilmesi için vekâleten müsadesini aldık. Yakında lâzım gelen ecnebi memleketlerle temasa geçeceğiz.

Eski düyunu umumiye binasının belediyeye verilmesi için de Maliye Vekâleti ile noktayı nazarlar teati ettik. Vekâlet bu husustaki noktayı nazarımızı kabul etti. Neticeye intizar ediyoruz."

Merkez Bankası Hisseleri

Satmak isteyenler bankadan makbuz alacaklar

Evvelki gün Ankaradan şehrimize gelen Cümhuriyet Merkez Bankası idare meclisi reisi Nusret B. vaki olan istifsarımıza cevaben 2 ay mezuniyetle İstanbul'a geldiğini beyan etmiş ve memurların Devlet Bankası hisseleri hakkında da demiştir ki:

— " Banka hisse senetlerinin yüzde 70 ini vermiş olan memurlardan arzu edenlerin hisselerini Maliye Vekâleti mübayaa edecektir. Ancak bunun için memurların 70 ci lirayı tesviye ettiklerine dair bankadan makbuz almış olmaları lâzımdır. Makbuzlar ise pek çok olup henüz tabedilmekte ve peyderpey sahiplerine tevzii mukarrer bulunmaktadır. Memurların hisselerini Emlâk Bankasının da mübayya edeceğine dair henüz bir karar yoktur.

Racing Club

Bugün sonuncu maçını oynuyor

Racing Club bugün Taksim stadyumunda Galatasaray — Fenerbahçe muhteliti ile dördüncü oyununu oynayacaktır.

Bu maç Fransız takımının son maçıdır. Maç Taksim stadyumunda olacak ve tam saat 5,5 ta başlayacaktır.

Fransızlar yine mutat takımlarile çıkacaklardır. Bizim takımın nasıl çıkacağı henüz malûm değildir.

Müthiş tren faciası

Polatlı ile Beylikköprü arasındaki tren kazası çok korkunç oldu

Lokomatif devrildi, vagonlar parçalandı. 37 izinli ve terhis edilen askerden 19 u şehit oldu. Enkaz altından cesetler çıkarılıyor

Kaza mahalline derhal otomobille giden Ankara muhabirimiz facianın bütün tafsilâtını anlatıyor. Trenin kurtulan makinistinin muhabirimize anlattıkları..

Dün sabah Ankaradan 112 kilometre mesafede bulunan kaza mahalline otomobil ile giden Ankara muhabirimiz gazetemize Polatlıdan kaza etrafında telgrafla esaslı ve geniş tafsilât göndermiştir. Bu telgrafi atide neşrediyoruz:

POLATLI,9. (Hususî) — Dün öğleyin Ankaradan 12,25 te kalkan muhtelit tren Polatlı Beylikköprü arasında feci bir kazaya uğramıştır. Beylik köprü istasyonuna bir buçuk kilometre kala ve Demir köprüye 200 metre mesafede 44 kilometre sür'atle giderken henüz kat'î mahiyeti tesbit edilemiyen bir sebep neticesi lokomotif yoldan çıkmış ve arkasındaki furgunu bir 3 üncü mevki demir vagonu, birinci ve ikinci karışık demir vagonu, bir ahşap C vagonunu ve sekiz yük vagonunu aşağı yuvarlamıştır

Ölenler

Bu kaza neticesinde ahşap vagondaki ekserisi askerden izinli ve bazıları terhis edilmiş 37 kişiden henüz kat'î olarak miktarı tesbit edilmemekle beraber, 17 veya 19 u ölmüştür. Askerlerden biri ağır yaralıdır. Mütebakisi kurtulmuştur .

Demir vagonlardaki yolculara gelince; bunlar kazayı bazıları ağır ve ekserisi hafif yara ve berelerle atlatmışlardır.

Kazadan bir mucize halinde kurtulabilenlerden asker Hasan ve talebe Enver Efendiler

İzmir, Adana, İstanbul yolcuları

Demiryolu bir virajı müteakip Beylikköprü istasyonuna güzel bir köprüden geçerek bağlanır. İstasyonla bu virajın arası bir buçuk kilometredir.

Beylik köprü istasyonunda gözle raylar tabak gibi görünür. Ankaradan dün 1,25 te kalkan ve içinde İzmir, Adana ve İstanbula giden yolcular bulunan tren her gün normal olarak 16,20 de bu viraji geçer ve 16,27 de istasyona girmiş bulunur.

Kazaya uğrayan trendeki yolcularını bekleyen ve onların yokluğu karşısında facianın bütün dehşetini hissedenler Haydarpaşada..

Anî ve dehşetli bir gümbürtü

Dün de tam muayyen saatinde bu virajda gözükmüş ve 25 vagondan ibaret kataranın ucu Beylik köprünün demir köprüsüne hemen yaklaşmıştı. İstasyon memuru treni bekliyor, hat çavuşları, makasçılar, köylüler istasyonda.. Bu sırada anî ve dehşetli bir gümbürtüyü müteakip koca kataranın büyük bir kısmı raydan fırlayarak ormanın iki tarafına seriliyor.

İstasyon müdürü mahiyetini anlayamadığı kazayı Ankaraya bildirmek için dairesine koşuyor, fakat Ankaraya telgraf hatları devrilen vagonların altında kalmış ve kopmuştur.

Eskişehir istasyonuna haber veriyor ve imdat istiyor

İniltiler

Kaza anî olmuştur. Önde lokomotif yolun soluna yuvarlanmış, kazan patlamış etrafı küçük bir göle çevirmiştir. arkasındaki furgun yolun sağına devrilmiştir. Param parça olmuştur. Çünkü ahşaptır. Altın

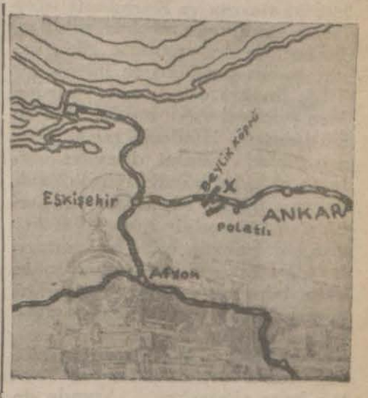

(×) Pulatlı ile Beylik köprü arasında kazanın mahalli vukuu

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Türk kadını müstehlik mi, mühlik mi?

Fazıl Ahmet Bey şayanı dikkat izahat ve beyanatta bulundu

"... ne yazık ki matbuatımızın bazı çarpık uzuvları her ciddî meseleyi böyle zarafetsiz bir mizah mevzuu haline getiriyor..."

Son defa Büyük Millet Meclisinde Maarif bütçesi müzakere edilirken söz alan hatipler arasında Fazıl Ahmet Bey dahi uzun beyanatta bulunmuştu. (Millî talim ve terbiye) mefhumunu tahlil ile bunun muasır ilim telâkkilerine uygun en yeni düsturu ne olabileceğini Fazıl Ahmet Bey izah etti. Mecliste hararetli bir hüsnü kabul gören beyanatının pek çok alkışlandığını ve kadın terbiyesi hakkında şayanı dikkat mütaleaları ihtiva ettiğini o zaman gazetemizde yazmıştık. Arkadaşlarımızdan birisi Fazıl Ahmet Beyin sözleri arasında sarfettiği bir cümleyi asli şeklinden çıkararak yeni bir anket açmıştır. (Türk kadını mühlik midir, müstehlik midir?) namı altında bu anket beş on gündür devam ediyor. Meselenin mahiyetini tenvir için Fazıl Ahmet Beyle görüştük. Muharririmizin suallerine Fazıl Ahmet Bey şöyle cevap vermiştir:

— Evet görüyorum; mühlik ve müstehlik kelimeleri, çelimsiz ve zayıf idraklerin mantık ve muhakemesine çelme takan, yüksek ve seçgin bazı mütefekkirleri de boş boşuna yoran bir şamata olmak tehlikesi içinde! Fakat ne yazık ki, matbuatımızın bazı çarpık uzuvları, zaten her ciddî meseleyi böyle zarafetsiz

(Devamı 2 inci sahifede)

Orta kurun tarihine bir bakış

Afet Hf. nin konferansı

ANKARA, 9 A. A. — Tarih müderris ve muallimleri kongresi bugün de içtimaına devam etmiştir.

Öğleden evvelki toplanışta, Türk tarihi tetkik cemiyeti azasından Muallim Afet Hanımefendi (orta kurun tarihine umumî bir bakış) mevzuu üzerinde bir konferans vermiştir.

Reisicümhur Hazretleriyle Meclis Reisi Kâzım, Başvekil İsmet Paşalar Hazeratı kongreyi teşrif buyurmuşlardı.

Tarihî lâvha

Afet Hanım, canlandırmağa çalıştığı tarihi levhanın başlangıcı olmak üzere dördüncü asrı aldı ve bu asrın ortalarına doğru Roma İmperatorluğunun haricindeki vaziyetleri etraflıca hulâsa ettikten sonra Hünlerin Oral ve Volga vadileri istikametinde ne suretle tecavüze geçtiklerini ve bu havalide nasıl bir devlet kurduklarını ve bu istilânın Avrupayı nasıl bir vaziyete soktuğunu, nihayet Avrupaya nasıl hâkim olduklarını ve beşinci asrın ilk yarısında Hün İmperatorluğunun teşkilâtlandığını tabiiyetine aldığı Cermen unsurlarını tamamiyle Birliği içine soktuğunu, medeniyette inkişafa ehemmiyet verdiğini söylemiş ve Hünlerin zannedildiği gibi Avrupada göçebe ömrü geçirmiş bir kavim olmadıklarını, bilâkis toprağa bağlandıklarını, evlerde, köylerde şehirlerde oturduklarını ilâve etmiştir.

Afet Hanım, Hünlerin Avrupaya girdikten sonra hiç durmaksızın hemen bir asır ilerlediklerini, Avrupalı kavimlerden tesadüf ettiklerini ya hicrete mecbur eylediklerini veya tabiiyetleri altına aldıklarını ve beşinci asrın başlangıcında Hün İmperatorluğu arazisinin Kafkasyadan Elbe ırmağına kadar uzandığını ve bu İmperatorluğun bilhassa Atila zamanında çok yükseldiğini, şarkî Roma İmperatorluk arazisinden Trakya, Makedonya, Tesalya, Termopil'e kadar her yerine ve bütün Balkanların istila edilmiş ve şarkî Roma İmperatorluğunun haraca bağlanmış olduğunu söylemiş ve müteakıben Salouda meydan muharebesinden bahisle bu meydan muharebesinin tarihteki büyük ehemmiyetini anlatarak hulâsaten demiştir ki:

Atilâ

'Atilâ bu meydan muharebesini zaferle neticelendirmiş olsaydı bütün Avrupayı bir idare altında birleştirmek ihtimalini elde edecekti ve binaenaleyh Avrupanın umumî manzarası bugün görüldüğünden başka bir çehrede inkişaf edebilecekti. Atilanın çocuklarından hiçbiri onun yerini tutamadılar ve nihayet Hünler aşağı Tuna mıntakalarına ve Karadeniz istep lerine çekilmeğe mecbur kaldılar. Bu suretle Avrupanın o güne kadar tanımış olduğu en büyük bir Türk İmperatorluğunun birden bire çökmesi vuku buldu. Maamafih bununla Hünlerin tarihi bitmiş olmadı. Çünkü, dünyayı asırlarca müddet büyüklüğü ile doldurmuş büyük bir millet birden bire ve tamamiyle dünya yüzünden silinemezdi. Hün İmperatorluğu bu karışıklık devresini müteakip daha mütecanis, müteaddit zümrelere ayrıldı ve yeni devletler tesis ettiler."

Afet Hanım, Atila orduları bütün Roma imperatorluğunu baştan başa çiğnerken Asyada da Ak Hün devleti ordularının ayni suretle İranın kalpgâhında muharebeler verdiğini söylemiş ve sözünü Gök Türk devletine nakletmiştir.

"Bundan sonradır ki, asırlar imtidadınca Asyayı ve Avrupayı hakimiyet ve tesiri altında tutmağa devam eden Türk camiasını, büyük Türk ailesini asil adı ile tanımakta, ona Türk demekte artık bundan böyle cihan birleşmiştir.

Altaylardan faaliyete geçen gök Türkler 6 mcı asrın ortalarında Göçenleri mağlûp ederek istiklâllerini kurtardılar ve bundan Göçen imperatorluğu galipTürklerin eline düştü. Buradan garbe ve garbi cenubiye doğru genişliyerek büyük bir Türk imperatorluğu kuruldu ve bu suretle bu devlet hemen bütün orta Asya Türklerinin idaresi altına aldı. Uygur Türklerine gelince: bunlar evvelce Hün Türklerinin gittikleri yolu tutarak 558 tarihlerinde Oral ve Volga sahillerine vardılar ve Tuna boylarına dayandılar. Bu zaman Bizans imperatoru Justinyen'in son günlerine tesadüf eder. Bu yeni Türk fatihleri kendilerinden bir asır evvel Hünlerin imperatorluk merkezini kurdukları bugünkü Macaristan ve Patonyanın geniş ovalarına yerleştiler. Avarların Tuna ovalarında yerleşmeleri Atilla devrinde olduğu gibi bütün Avrupa için büyük bir tehlike vücude getiriyordu. Avarlar aşağı Tuna islâvlarını ve garp Bulgarlarını tabiiyetleri altına alarak onları da istilâlarına ve harplerine iştirak ettirdiler ve bunların ilk tehditlerine uğriyan Roma imperatorluğu oldu. Balkan yarım adası baştan başa avar dalgaları altında boğuldu ve doğrudan doğruya İstanbul tehdit olundu. Avarlar Dalmaçyaya, Apire, Makedonyanın büyük bir kısmına ve Trakyaya sahip ve hakim oldular. Bizans imperatorluğunu inkiraz üçrumunun kenarına getirdiler.

Hazer Türkleri

Afet Hanım, Bizans imperatoru Herakliyüs'un Hazer Türkleri tarafından tesis edilen Hazar devletiyle bir ittifak aktederek onun yardımıyle İranda büyük muvaffakiyetler kazandığı, Avarların İstanbulu karadan muhasaralarının 619, 622 tarihine kadar devam ettiğini ve bu tarihte Bizansı haraça bağlamak suretile muhasarayı kaldırdıklarını ve bu 622 tarihinin Muhammedin Mekkeden Medineye hiçret tarihi olduğunu hatırlatarak Muhammet, Ebubekir, Ömer, Osman zamanlarına ait hâdiselerden bahis ve sözünü Arap - Türk mücadelesine nakletmiştir. Afet Hanım, Arap - Türk mücadelesinin Osmanın son zamanlarında başlıyarak Emevî saltanatının yıkılmasına kadar bir asır devam ettiğini söyledikten sonra bu mücadelelerin mahiyeti hakkında bir fikir verebilmek maksadile bu devrede orta Asyada Türk âlemini kısaca hulâsa etmiş ve; "eğer Türk âleminin her ferdi teşekkül eden Türk birliğinin, Türk devletinin bizzat şuurlu sahibi ve müdafii olabilseydi, dünya yüzünde bugünkü Türk mirasının ne olabileceği kolaylıkla düşünülebilirdi" demiştir.

Hilâfet kavgaları

Afet Hanım bundan sonra sözünü hilâfet kavgalarına nakille bu hususta bazı izahat verdikten sonra Emevi saltanatının dahili isyanlarla geçirdiği uzun sene içinde, Asya Türk âleminde yeni yeni Türk siyasi mevcudiyetleri görüldüğünü, şarki Gök Türk devleti yerinde Türk kutluk devleti kurulduğu ve garbî Türk devleti ülkesinde de bir Türk devletinin kurulmasına çalışıldığını söylemiş ve nihayet bu sıralarda vuku bulan anarşıden istifade etmesini bilen Çinin garbî Gök kabilelerinden bir çoğunu himayesine aldığını ve bundan sonra Türkişleri de tamamile mağlûp ettiğini ve bu taarruzu yapanın Çinde topa Türkleri kumandanlarından birinin kurduğu sülâlenin son hükümdarlarından biri olduğunu ve bu felâkete bu tarihlerde altaylar şarkında henüz hüküm süren kutluk devletinin de uğradığını söylemiş ve aşağı yukarı 100 sene devam eden Arap - Türk mücadelesi esnasında Türklerin çok zayiata ve zarara uğradıklarını ve fakat herşeye rağmen Emevî devleti çöktüğü zaman Türk Beylerinin mevcudiyetlerini muhafaza ettiklerini ve Türklerin ancak kendi isteklerile İslâm dinine girdiklerini ve onun koruyucusu olduklarını ilâve etmiştir.

Abbasî devleti

Afet Hanım, bundan sonra ((VIII) inci asrın ortasında şarkta teşekkül eden Abbas devlettinden bahsetmiş ve bu Abbas halitalarının Türk milleti ve Türk ordusu muhafazasında kendini emniyette görerek geniş islâm imperatörluğunda hükümran olabilmiş olduğunu veTolun adlı birTürkün oğlu olan Ahmed'in Mısır ve Mısıra civar mıntakalara ne suretle hâkim olduğunu ve Mısır ve Suriyede kurulan devletin (X) uncu asrın ilk senelerine kadar vaziyetini muhafaza ettiğini, Memnun zamanında Horasanda bulunan Tahir adında bir Türkün Bağdat ile rabıtasını keserek ilk Türk Müslüman devletini kurduğunu ve bu hükûmetin dokuzuncu asrın sonuna kadar hüküm sürdüğünü ve 9 uncu asrın sonunda Abbas imperatorluğunun siyasî bir varlık olmaktan çıkmış bulunduğunu söylemiştir.

Afet Hanım bundan sonra, garbi Bulgarlar hakkında izahat vermiş ve Bulgar Türklerinin bir asır süren gayret ve faaliyetleri neticesinde bütün Balkanlar mıntakasında hakim bir vaziyet temine ve büyük bir imperatorluk kurmağa muvaffak olduklarını söylemiştir.

Afet Hanım, Çar Simon'un zamanında Bulgarlar Balkan yarım adasında kuvvetle yerleşirlerken Tunanın şimalinde hakim unsur olarak yaşamakta bulunan İslavların Şarktan gelen yeni Türk kabilelerinin akınları önünde eriyip gittiklerini ve bu yeni gelen kavimlerin kısa bir zaman içinde Almanyaya, İtalyaya, Fransaya da şedit akınlar yaptıktan sonra Teis ırmağı ve Tuna ovalarında bugünkü vatanlarında yerleştiklerini ve Macarların Altaylardan ne suretle çıktıklarını ve Macarların Hünler gibi tamamen ve hakiki Türk olduklarını söylemiştir.

Afet Hanım, bundan sonra yukarı Dinyester, Pripet, yukarı Niyemen sahasında Rus devletinin ilk kuruluşunu hikaye etmiş, İslav ve Rus tabirlerinin medlullerinin bir olmadığını ilâve etmiştir.

Büyük eserler

Afet Hanım nihayet Türklerin büyük eserlerini daima ve ancak kendi istiklâlleri içinde faal olduklarını zaman inkişaf ettirdiklerini, cihan tarihi 11 inci asre girerken orta Asyanın henüz son sözünü söylemediğini ve Abbas halifelerinin kuvvetten düşmesi üzerine orta Asya Türklerinin tekrar garp sahalarında işi ellerine almağa lüzum gördüklerini, her devirde olduğu gibi bu defa da Türk çehresinin Avrupayi büyük telâşlara düşürdüğünü, 11 inci asırdaki Türk istilâsının tamamen geçmiş asırlardaki Türk akınlarını andırır mahiyette olduğunu söylemiş ve Türklerin 16 ıncı asrın sonuna kadar devlet mahiyetinde, fikrî hayatta ve iktısatta yani bütün hars seviyesince Avrupadan daima üstün bulunduklarını ilâve etmiştir.

Afet Hanım, bu Türk harsından bahsederken Türklerin insanlığın başlangıcında Çinde, Hintte, Mezopotamya da, Mısırda, Küçük Asyada, Cenubi Rusyada, Ege havzasında kurdukları eski medeniyetleri bir tarafa bırakarak yalnız tarihin kat'i vesikalarına dayanan malûm medeniyetlerini kastettiğini ve Avrupalıların ancak 16 ıncı asırdan itibaren bir müddet evvel başlamış oldukları renössansı ve dinî islahat sayesinde değişmeğe başladıklarını, fakat 16 ıncı asrın tarihte Türk asrı olarak kaldığını söylemiş ve 17 inci asrın sonuna doğru tevakkufun başladığı ve çünkü Türklerin dinî dünya işlerinden ayırma hareketine teşebbüste zamanımıza kadar geri kaldıklarını ilâve etmiştir.

Afet Hanım, bütün dönüm noktasının Viyana kapısında başladığını Kara Mustafa ordusunun bir hiyanet yüzünden baskına uğramasının bütün Avrupa Hiristiyan aleminin mukabil taarrüza geçmek için beklediği fırsatı verdiğini,Türklere tevcih olunan bu müşterek Avrupa taarruzunun ancak Sakarya önünde durdurulabildiğini, fakat Türklerin bugüne kavuşabilmek için asırlarca çekmedikleri felâket kalmağıdını , kendilerini toplayabilmek için baş vurdukları bin bir çarenin fayda vermediğini ve nihayet bu çareyi Afyon, Dumlupınar zaferlerinde bulduklarını ve bu çarenin başlıca ruhu Türkün millî irade ve hâkimiyetini eline alıp bizzat kullanması olduğunu ve Türkiye Cümhuriyetinin bu uyanış ve dirilişten Dumlupinarda Türk kanile kurduğu temel üstünde yükselen ve daima yükselecek olan abidesi olduğunu söylemiş ve konferansını şiddetli alkışlar arasında bitirmiştir.

Öğleden sonra Türk tarihi tetkik cemiyeti âzasından Samih Rifat Bey, Darülfünun Şark akvamı tarihi müderrisi Avram Galanti Beyin daha ziyade Mısırlıların, Summerlerin ve Hititlerin sami olması fikrine müstenit tenkitlerine karşı yaptığı tahlillerle bu medeniyetlerin orta Asya medeniyetile olan münasebetlerini isbat etmiş ve bu medeniyetler hakkında uzun uzadıya izahat vermiştir. Neticede Avrap Galanti Bey, verilen izahata kani olmuş ve hatibi bir kaç defa alkışlamıştır.

Samih Rifat Bey kürsiden inerken millî Türk Tarihi davasının artık hallolunduğunu ve memleketin bu büyük ilim zaferini de Gazinin dehasına borçlu bulunduğunu söylemiştir.

Reisicümhur Hazretleri, kongrede nihayete kadar bulunmuşlar ve müzakeratı dinlemişlerdir.

Tarih kongresi hakkında bir tashih

ANKARA, 9. A. A. — Tarih müderris muallimleri içtimaından Darülfünun müderrislerinden Şemsettin Beyin konferansından sonra İzmirli İsmail Hakkı Bey tarafından Şemsettin Beyin noktai nazarını teyit ve ikmal eden izahata dair telgraf, gazetelerde bir kelime hatasile intişar eylemiştir.

İsmail Hakkı Bey, Şemsettin Beyin fikirlerini cerhetmemiş, bilâkis teyit ve ikmal eylemiştir. Tashih olunur.

Batan tahtelbahir kurtarılabilecek mi?

Tahlisiye vapurları kaza mahalline vardılar.

Ümitler henüz kesilmiş değildir

PARİS 9.A A. — Bahriye nezaretinde Promethee nin denizin dibine merbut olması muhtemel bulunan telefon şamandırasının bulunmuş olduğu teyit edilmektedir. Diğer taraftan enkazdan çıkan bir takım hava habbeleri görülmüş olduğu da teyit olunuyor.

Rostro ile Artiglio, Promethee'nin enkazı üstünde

CHERBOURG, 9. A.A. — Saat 15 te Rostro ile Artiglio, Promethee'nin üstünde bulunuyorlardı. Tolon'dan gelmiş olan büyük derinliklere mahsus bir dalgıç aleti bir mavnaya yükledilmiştir. Mavna, bu aleti enkazın üzerine götürmektedir.

Jules Verne'nin vurudu haber veriliyor.

Enrydice ismindeki deniz altı gemisi, enkazdan gelmesi muhtemel bütün gürültüleri mikrofonlarla dinlemek için vak'a mahalline gelmiştir.

CHERBOURG, 9. A. A.— Promethee deniz altı gemisini yüzdürmek için sarfedilen mesai devam ediyor. Rostro tahlisiye gemisi, bu gece gelmiştir.

Artiglio'nun bu sabah gelmesine intizar olunmaktadır. Tulondan Avilette gemisinin mesaisine yardım etmek üzere bir takım dalgıçlar gönderilmiştir. Bu dalgıçlar, ayni zamanda Cherbourg limanına merbut olup tahtelbahirin tahlisine çalışan diğer gemilere de yardım edeceklerdir.

Promethee felâketzedelerine yardım

CHERBOURG, 9. A. A.— Şehir, bu sabah uyandığı zaman sise bürünmüş bir halde bulunuyordu. Ve ince ve kesif bir yağmur yağmakta idi.

Bu hal Promethee'nin bulunmakta olduğu Levi burnunda taharriyatı teshil etmiyecektir.

Garpten doğru hafif bir rüzgâr esmektedir.

Deniz açıklarında iki muazzam kütle seçilmektedir: Bunlar açık denizlere mahsus Ramier ve Nessus isminde iki romörkör olup geceyi, deniz altı gemisi enkazının bulunmakta olduğu mahalli gösteren şamandıranın yakininde geçirmişlerdir.

Aroglio ile Rostro, Cherbourg limanına saat 10 da gelmişlerdir. Hali hazırda tersane önünde tahlisiye ameliyesi için icap eden malzemeyi yüklemektedirler. Diğer bir tahlisiye gemisinin, yani Jules Verne namındaki tarak gemisinin dakikadan dakikaya Cherbourga muvasalâtına intizar olunmaktadır.

Sis, gemilerin seyrini müşkileştirmektedir. Dalga, artmıştır.

Binaenaleyh, bugün öğleden sonra denizin dibine inecek olan dalgıçların sarfedecekleri mesainin ne netice vereceği sual şayan görülmektedir.

Felâketin vukuundanberi 48 saat geçmiştir ve Promethee'nin teknesi içinde kapalı kalmış olan betbahtların hayatı hakkında maatteessüf her türlü ümidi terketmek icap etmektedir.

Kaba bir Siyaset

Bir Ermeninin C. Akvam Meclisine verdiği bir istida..

Türkiyenin Cemiyeti Akvama girmesinden telâş eden bazı Ermenilerin Cenevrede harekete geçtikleri bildiriliyor.

Aharonyan imzasile Cemiyeti Akvam meclisi azasına verilen ve bazı İstanbul gazetelerinde intişar eden bu istidada Sevre muahedesinin Ermenilere Türkiyede bir yurt tahsis eden maddesinin tatbiki istenmektedir. Cemiyeti Akvam mahafilinde bunun Ermeniler tarafından kaba bir siyaset hareketi telâkki edileceğine şüphe yoktur.Nasıl ki burada öyle telâkki edilmiştir.Zihinleri teşviş maksadile yazılan bu istidada ezcümle deniliyor ki:

"Sevre muahedesinin seksen sekizinci maddesinde "Türkiyenin diğer müttefik devletler misillû Ermenistanı müstakil bir hükûmet olarak tanıdığı" yazılıdır. Fakat bu muahede yerine şimdi Lausanne muahedesi kaim olmuştur. Bunda Ermenistandan bahsedilmeyor. Halbuki Cemiyeti Akvam 1921 de Türkiyede ve Türk tahakküminden tamamen müstakil olarak bir Ermeni millî yurdu vucude getirilmesi hakkında bir karar vermişti. 1924 te bu karar tekit edildi. Bugün, Türkiyenin Akvam Cemiyetine girmeğe davet edildiği bir sırada Cemiyeti Akvam Ermeni metalibini göz önüne almalıdır. Ermeni mülteciler gözlerini ecdatlarının memleketine dikmişlerdir. Cemiyeti Akvam ile büyük devletler tarafından onlara karşı alınmış olan kat'i taahhüdatın hesaba katılmasını talep ederler. Ermeni milleti tarihî hukukundan mahrum kalmağı kabul etmiyor ve Türkiyenin Cemiyeti Akvama girmesinin yeni bir ihkakı hak ve adalet devresiae mebde olmasını isteyorlar."

SON DAKİKA

Bektaşilerin muhakemesi

İZMİR, 9. (Milliyet) — Geçende Bozyaka cıvarında kadılı erkekli ayın yaparlarken yakalanan Bektaşilerin muhakemelerine Asliye mahkemesinde başlanmıştır. Maznunlar reisin suallerine:

— İçtik, eğlendik; fakat ayin yapmadık. Nefes değil gazel okuyorduk, cevabını verdiler, cürmu inkâr ettiler.

Müteakıben dinlenen şahitler ise maznunların ifadelerini reddettiler. Müddeiumumî maznunların tecziye edilmelerini istedi. Neticede dava haftaya talik edilmiştir.

Ankaranın tahakkuk ettirdiği muazzam ıslahat

PARİS, 9. A. A. — Beynelmilel diplomatik akademi, dün âzası meyanına Türkiye Paris sefiri Suat Beyi kabul etmiştir.

Akademi reisi M. de Fontenay Suat Beye beyanı hoşamedid bulunarak mumaileyhin siyasî hayatını ve mesaisini izah eylemiştir.

Suat Bey bilmukabele teşekkür etmiş ve akademinin mesaisini methüsena eylemiştir.

Bunu müteakip orta elçi Kont Ostrorog bir nutuk irat ederek Türk milletinin kadimden beri geçirdiği tekâmülâtı ve nihayet son on sene zarfında Ankaranın tahakkuk ettirdiği muazzam ıslâhatı izah eylemiştir. Kont Ostrorog, genç Türkiye cümhuriyetinin dahilde ve beynelmilel münasebatında vukua getirdiği yenilikleri müdekkikâne tahlil eylemiştir.

Türk kadını müstehlik mi, mühlik mi?

(Başı 1 inci sahifede)

bir mizah mevzuu haline getiriyor! Efendim; benim beyanatım, meclis zabıtlarında mahfuzdur. Bunların içinde yüksek ve feragatli Türk kadınlığının manevî şahsiyetine hakaret eder değil, hattâ hürmet etmez tek bir fikir varsa, gösterilmesini rica ederim. Haydi farzedelim ki ben şiddetli bir heyecan hamlesi içinde söz söylemiş olayım; ya koskoca Millet Meclisi çocuk mudur ki lâkırdılarımda iddia edildiği gibi bir mahiyet olsa tutup ta beni o kadar alkış ve takdir ile bahtiyar etsin! O Millet Meclisi ki, bu memleketin tarih ve taliine en büyük şeref ve kuvvet veren muazzam inkılâpları sinesinde yaratmıştır.

Beni sureti umumiyede "bütün Türk kadınına mühliktir!,, dedi yalanile ortaya atanlar görmüyorlar ki kendileri bizzat Türk kadınlığına karşı saygı hissini ihlâk etmektedirler.

Zira bunların böyle şımarık bir yaygara ile, hakikati boğazlayarak ve açık bir fazilet karmanyolacılığı ederek aldatabilecekleri bir Türk kadınlığı yoktur. Bütün bu millet gibi, onun değerli ve ışıklı kadınları da doğruyu iftiradan kolayca ayırt etmeğe mukatedirdirler.. Eskiden bize sathî bir frenk mukallitliğinden geçme, özsüz ve yapmacıklı bir kadın hürmetkârlığı vardı. Yani kadına karşı reva görülmeyen hiç bir alçaklık olmadığı halde, zahirde gayet mütebessim, reveranslı ve hürmetkâr bulunmaktan ibaret bir hürmet taslakçılığı!

Ben bunu daima kadına karşı en bayağı ve mağşuş hakaret addettim. Kadın müvacehesinde yalansız hürmetimi, ciddî ve samimî mülâhazalara onun dimağından münevver bir makes bulacağımı göstermekle izhar etmek istedim. Millet Meclisinde söylediğim sözler tamamile bu mahiyettedir. Ve daima öyle olacaktır. Kadın ve kız terbiyesi gibi ehemmiyetli bir mevzuun esasını birakıp ta yalnız gazete can bazlığı yapmak benim kanaatimce zekâ ve zerafet gürbüzlüğüne delâlet etmez. Böyle şeyler daima kötürüm ve yatalak kabiliyetlerin tecrübe ettiği bir nevi marazî (Atletizm) dir.

Arkadaşınız olan gazete anketini açtığı günden beri, meclisteki beyanatımın mühim olduğunu tekrar etmek lûtufkârlığında bulundu. O halde sütunlarında niçin o mühim sözleri neşretmiyor da onların altı üstü bilinmedikçe şümulü ölçülmek kabil olmayan bir cümlesini(O da muharref şekilde) yazıyor?. Bundan anlıyorum ki böyle mühim bir mevzu etrafında bile maalesef ciddiyete kâfi derecede ehemmiyet ve kıymet vermemiştir! Şu bahsin hareketi fazla lâkırdıya değil mi?

— Bize terbiyemiz hakkında ki bazı fikirlerinizi söyler misiniz?

— Büyük bir memnuniyetle. Türkiyenin pek büyük irfan zaferlerinden birkaçı şunlardır: Vaktile üfürükçülük, muskacılık vardı; onun yerini bugün bütün manasile ilim ve fenne dayanan yeni tababet işgal ediyor. Yeniçerilik diye bir zorba ocağı mevcuttu. Şimdi Türk vatanını mükerrer dafaa eden kahraman ve fedakâr ordu, en yeni ve muasır bir techizatına malik bir ışık ordusu vasıdır.

İşte tıpkı bunun gibi millî mizin talim ve terbiye mefhumu üzerinde de en hayırlı bir inkılâp yapılmış, maarifimizin esas prensipleri terbiye zeminine garp âleminin en mütekâmil fikirlerinden ışık almağa başlamıştır. Şu sebeple içine girdiğimiz bu yeni terbiye cihanının dürüst, yüksek, millî ve bedii bütün mükemmeleri dışında kalarak hakikaten kaçanlar varlıklarını boş bir şuna ihlâk ediyorlar diyorum. Ve işte daha kat'i bir kanaatle tekrar edeceğim: bu gibiler, ister kadın, ister erkek olsun, hem mühlik, hem de cidden mühlikler!

Poliste

Polise hakaret

Yüksek Kaldırımda oturan Ceman tütün amelesinden Nadirle Cemal arasında kavga çıkmış, Cemal fena halde döğen Nadir, kavgayı ayırmağa gelen polis memuru Kadri Ef. ye hakarette bulunduğundan yakalanmıştır. .

Üstelik dayak ta..

Dolapderede, Vişne sokağında kalaycı Ali, Gümüşsuyunda Nimet hanım kapıcısı Nihattan alacağını istemiş, fakat parayı alamadıktan maada üstelik bir güzel dayak yemiştir.

Silâh bulundu

Bayram sokağında Ali ile Küçükpazarlı Fuadın şüphe üzerine üzerleri aranmış ve birer tabanca bulunmuştur. Haklarında takibat yapılmaktadır. .

Nasıl yakalandı?

Evvelki sabah Parmak kapıda terzi Fransuanın dükkânına mayo muncuk uydurmağa çalışan Ahmet oğlu Yusuf, isminde biri, etraftan görüldüğünü anlayınca hemen oracıkta kıyafetini tebdil etmek istemiş ve beline bir peştemal sararak gözden kaybolmak istemişse de kıskıvrak yakayı ele vermiştir.

Haftalık Edebî Musahabe

Fikirler ve insanlar

1-"Anlamıyoruz!,,

Kadro mecmuasının büyük bir talihi oldu: memleketimizde en basitlerinden başka her fikrin aleyhinde olanlar onu alaya aldılar. Muharrirleri için kullanılan muhtelif hakaret ve tezyif elfazı arasında "âlim" kelimesi de vardı. İlimden istihfafla bahsedilmesi bir zaman için en ağır hükümler verdirebilecek alâmetlerdendir. Vakıa *Kadro*'cuların yüzüne "âlim" kelimesini hakaret diye fırlatanların ne diyeceklerini biliyorum: maksatları ilmî değil, kendilerine âlim süsü veren adamları tezyif etmektir. Yoksa karşılarına hakiki âlimler çıksa onlara dil uzatmak şöyle dursun, eğilip ellerini, hattâ eteklerini de öperler. Böyle diyeceklerini biliyoruz; fakat edebiyat âleminde kimleri beğendiklerini görünce ne gibi adamlara âlim diyebileceklerini farketmek de müşkül değildir.

Hayır; *Kadro*'ya edilen hücumlar, hakiki ilim taraftarlarının, kendilerine âlim süsü veren cahillere karşı bir cihadı değildir. Böyle olsa idi o mecmuanın söylediklerini tahlile, iddialarını cerhe çalışırlardı. Böyle bir şeye kalkışmıyorlar; ellerinde her kapıyı açacağını sandıkları bir kelime var: "Anlamıyoruz!" Bunu söylediler mi, karşılarındakini toz hâline getiriverdiklerini sanıyorlar. "Anlamıyoruz! Anlamıyoruz!" Bu söz her türlü makamlardan tekrar olunuyor; hiddetle, alayla, hep bir ağızdan veya solo hâlinde tekrar ediliyor: "Anlamıyoruz! brekekekeks, koaks, koaks!..."

Doğru, anlamıyorsunuz, anladığınızı iddia eden de yok; fakat, darılmayın, neyi anlarsınız ki? Bu *Kadro* mecmuası birtakım iktısatmeselelerinden bahsediyor; belki çok doğru görüyor, belki yanılıyor, belki de hezeyan ediyor Siz iktısat ilimini biliyor musunuz? *Kadro*'cular hangi cereyanın adamlarıdır? hangi prensipleri müdafaa ederler? Onları anlamıyorsunuz; fakat, Marx'ı demiyorum, Keynes'i anlar mısınız?

Fikir meselelerine karşı müthiş bir lâübaliliğimiz var; her hangi bir yazıyı mutat rahavetimizle okuyoruz; esasen düşündüklerimizin ayni değilse, peşinhükümlerimize uygun gelmiyorsa, hemen "ağdalı" damgasını vurup atıyoruz. Bir yazıda esasen alışık olduğun fikirlerden başkasını aramıyorsan ne diye okuyorsun? Okumak bir ceht sarfetmeğe ve birtakım hazırlıklara mütevakkıftır. Memlekette biz "autodidacte" ların lüzumundan pek fazla müdafaa edilmesi de bu cehtten, bu hazırlık zaruretinden kaçtığımızı isbat eder.

Belki her şeyi, edebiyat âleminde edindiğim âdetlerle ölçtüğüm içindir, ne zaman "anlamıyoruz!" avazesini duysam: "Yine hayırlı bir yenilik var" diye sevinirim. Wagner'e de, Baudelaire'e de, Mallarmé'ye de: "Anlamıyoruz!" diye bağırmışlar; daha on sene evvel Ahmet Haşim'e de: "Anlamıyoruz" dediler. Kim bilir? belki bu *Kadro* mecmuasındaki fikirler de, kendi sahalarında, Wagner'in Baudelaire'in eserleri kadar canlı ve velûttur.

"Kim bilir?" diyorum; çünkü maksadım *Kadro*'daki fikirleri tahlil etmek değildir. Bu hiç benim işim değil; çünkü bahsettiği şeyleri bilmem. Yani ben de anlamıyorum; fakat bu anlamamakla iftihar ederek, ancak kendi aczimi gösterecek bir kelimeye hiç bir hakaret edası vermeden anlamıyorum.

O mecmua da sırf iktısattan bahsetmediği için benim de biraz olsun anlıyabildiğim yazılar oluyor: Yakup Kadri'nin yazıları, Şevket Süreyya'nın bazı makaleleri. Bunların içinde de hiç iştirak etmediğim birtakım fikirler var. *Kadro* iktisadî hâdiseleri tetkikle kalmıyor; her şeyi iktisat bakımından görmeğe, her şeyi iktisadî hâdiselerin peyki addetmeğe meyledıyor. Zannederim bu iktisat "mythe" ini hiç bir zaman kabul edemiyeceğim, çünkü ebediyet "mythe" ine iman etmişim. Aramızda asırların halledemiyeceği meseleler var.

Teferrüatta buluşabiliriz; buluştuğumuz da oluyor. Hele muhakkak buluşacağımızı zannettiğim bir nokta var: hiç bir şeyi basit tarafından anlamamak ve "İyşü nuş eyle bugün amma gamı ferdayı — Sana ısmarladılar mı bu yalan dünyayı" sözünü kabul etmemek.

Kadro'ya edilen itirazlardan birine ben de iştirak ediyorum: frenkçe kelimeleri pek fazla kullanıyorlar. Sonra her şeyinde bir vahdet olmasını istiyen muharrirleri, Şevket Süreyya'yı ecnebî isimlerini alaturka yazmaktan vazgeçiremiyorlar.

2 - Bir hikâye

İtiraf edeyim ki Rus muharriri Turgenief'in şimdiye kadar hiç bir eserini okumamıştım. Belki de bu, zamanının Fransız muharrirlerine pek benzediğini söyledikleri içindir. Onu hiç bir muhit: "Anlamıyoruz" diye karşılamamış; isminin etrafında, Gogol'un, Tolstoy'un, Dostoyevski'nin isimleri etrafındaki hale yok. Turgenief'i Gustave Flaubert'e benzetirler; ben, *Madame Bovary* müstesna, Flaubert'in romanlarının okunmasını pek lüzumlu addetmem.

Haydar Rifat Bey o muharririn *İlk aşk* isimli uzunca bir hikâyesini tercüme etmiş (1). Onu okudum. Bilmem en iyi eserlerinden midir? Zannetmiyorum; bu hikâye bir muharririn meşhur olması için kâfi gelmezdi.

Bir delikanlı başından geçen, daha doğrusu babasının başından geçen bir aşk macerasını anlatıyor. Delikanlının aşkı, kendisi gi-

(1) Ahmet İhsan matbaası, 1 cilt 102 s. 1 lira

İstanbulda Doktor Adedi Ihtiyaçtan Fazla Mıdır?

Ekonomi

Haziranın son on beş gününde ihracatımız

1,211,914 liralık kıymettedir

Gümrükler istatistik müdiriyeti haziran ayının son on beş günü zarfında mühim limanlarımızdan ihraç edilen başlıca ihracat maddelerimizin ihraç vaziyetlerini tesbit etmiştir.

Yapılan istatistiğe göre, on beş gün zarfında ihracatımız 1.211.914 liralık bir kıymet arzetmektedir. Mayısın son on beş günü zarfındaki ihracat 1.563.507 lira tutmakta olmasına göre hazirandaki ihracatımız 351.593 lira noksan olmuştur.

Haziranın son on beş günlük ihracatını aşağıda gösteriyoruz.

Eşyanın cinsi	Kıymet Lira
Koyun ve keçi	7.736
Yumurta	433.822
Ham deri	20.667
Av derileri	9.890
Yün	156
Tiftik	24.099
Hali	135.703
Arpa	50.442
Üzüm	29.967
İncir	858
Fındık (kabuklu)	638
" (kabuksuz	58.528
Zeytin yağı	29.725
Tütün	87.552
Palamut	35.429
" hülâsası	51.912
Afyon	24.968
Pamuk	600
Maden kömürü	109.222

Mayısın son on beş gününe göre ihracatımızın tezayüt ettiği kalemler şunlardır:

Koyun ve keçi mayısın son on beş günü çinde (2.092) liralık ihraç edildiği halde haziranda (7.736) liralık ihracat vukubulmuştur. Tiftik de (16.993) liralık bir tezayüt görülmüştür. Halı ihracatı (81.706) palamut (16.055) palamut hülâsası (24.054) lira fazlalık göstermektedir. Buna mukabil yumurta ihracatından (103.183) deri ihracatından (13.971) av derileri ihracatından (15.352) üzüm ihracatından (95.622) kabuksuz fındık ihracatından (11.393) zeytin yağı ihracatından (47.502) tütün ihracatından (17.138) afyon ihracatından (111.965) maden kömürü ihracatından da (41.237) liralık noksan vardır.

İzmir ve Samsunda haftalık ihracat

Samsun mıntakasından son bir hafta zarfında 11,394 kilo tütün ve 2749 sandık yumurta ihraç edilmiştir.

25 Hazirandan 1 Temmuza kadar İzmir limanından muhtelif ecnebi memleketlere ihraç edilen emtianın miktarı kilo olarak şu suretle tesbit edilmiştir.

6075 bakla, 10,842 halı, 62.055 palamut, 213,667 tütün, 47,500 valeks, 273,422 kepek, 10,491 mazı, 173,525 meyankökü, 14,649 üzüm, 3,171 çiçek tohumu, 19,489 adet deri, 2,188 yumurta, 161,470 kilo küspe, 83 kilo peynir, 1,020 balmumu, 419 kilo kabuklu ceviz, 841 afyon, 865 zeytinyağı, 1,664 çamfıstığı ve 110 adet sığır.

İstanbul, İzmir, Mersin, Trabzon, Giresundan son on beş gün zarfındaki ihracat kıymeti 1,211,914 liradır.

Bu limanlardan 1590 baş hayvan, 13,590 kilo tütün ihraç edilmiştir.

Tavşanlıda meyve kooperatifi

Gelen malûmata nazaran, Tavşancılda yaş meyva ticaret ve ziraati le meşgul olmak üzere bir kooperatif teşkil edilmiştir.

İtalyada kok kömürü

Gelen malûmata nazaran, İtalya hükümeti kok kömürlerinden alınan gümrük resmini ton başına 15 Lirete çıkarmıştır.

Buğday

Dün borsada buğday azami 8 kuruştan muamele görmüştür.

Dün şehrimize 67 vagon buğday gelmiştir.

Ege mıntakasında tütün zeriyatı

Ege mıntakasının tütün zeriyatı bu sene geçen senelere nazaran çok azdır.

Mıntakanın tütün zeriyatı 150,000 dönüm tahmin edilmektedir. Geçen sene 418,000 dönüm idi.

Buğday, arpa, rekoltesinin de bu sene az olacağı tahmin edilmektedir.

Fransaya yumurta ihracatımız

Aldığımız malûmata nazaran, yapılan teşebbüsat üzerine Fransa hükümeti temmuzdan eylûl sonuna kadar üç ay zarfında Fransaya ithal edilecek Türk yumurtalarının kontenjan miktarını 100,000 kentala çıkarmıştır. Üç ay evvel bu rakam 75,000 kental idi.

Fındık

Ordudan gelen malûmata nazaran, son yağmurlar fındık rekoltesi üzerinde menfi tesir yapmıştır. Rekoltenin 100,000 kilo kadar olacağı tahmin edilmektedir.

Orduda 931 mahsulünden 43,520 kilo kabuklu ve 6,320 kilo iç fındık stoku vardır.

Hakiki rekolte tahminî 15 gün sonra yapılacaktır.

Yağmurlar

Ticaret borsasının neşrettiği hava raporuna nazaran, cuma sabahına kadar Giresuna 1, Rizeye 2 milimetre yağmur yağmıştır.

BORSA

9 Temmuz 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
Ist. dahili	98,50		
Şark d. yolları	8,—	Elektrik	5,—
D. Muvahhide	47,45	Tramvay	4,95
Gümrükler	6,—	Tünel	5,—
Saydi mahl	4,25	Rıhtım	17,—
Bağdat	5,25	Anadolu I	29,—
T. askeriye	5,25	" III	25,80
İzmir Belediye istikrazı	94	Mümessil	25,86

Esham			
İş Bankası	9,25	Terkos	26,—
Anadolu	17,35	Çimento Ar.	9,30
Reji	4,15	Ünyon dev.	19,40
Şir. hayriye	14,50	Şark dev.	1,85
Tramvay	44,75	Balya	2,—
Umumîsigorta	10,30	Şark m. ecza	2,40
Bomonti	21,25	Telefon	13,75

Çek fiatları

Paris	12,03	Prag	15,92,5
Londra	757,—	Viyana	4,3910
Nüyork	47,25	Madrit	27,75
Milano	9,29	Berlin	1,99
Brüksel	3,40,—	Varşova	4,21
Atina	70,97	Peşte	3,9814
Cinevre	2421/2	Bükreş	80,93
Sofya	66,85	Belgrat	30,14
Amisterdam	1,17	Moskova	1087,50

Nukut (satış)

	Kuruş		Kuruş
20 fr. Fransız	171,—	1 şilin, Av.	26,—
1 İsterlin	767,—	1 pezeta	16,—
1 dolar	218,—	1 mark	50,—
20 liret	217,—	1 zolti	24,—
20 f. Belçika	112,—	1 pengo	30,—
20 drahmi	42,—	20 ley	24,—
20 f. İsviçre	822,—	20 dinar	74,—
20 leva	25,—	1 Çernovoç	—
20 florin	85,—	1 Altın	9,25
20 kur Çek.	125,—	1 Mecidiye	40,—
		1 Banknot	2,33—

Vilâyette

Yeni Kanunlar

Meclisten çıkan yeni kanunlar tebliğ ediliyor

Nakliyat resmi — muayyen tarifeli vesait ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkında 10 nisan 1340 tarih ve 472 numaralı kanuna müzeyyel kanun dün Vilâyete bildirilmişti:

Madde 1 — 10 nisan 1340 tarih ve 472 numaralı kanunun birinci maddesinde yazılı müessese ve kumpanyalar tarafından bir ay zarfında tahsil olunan nakliyat resmi, o ay nihayetinden itibaren kırk beşinci günü akşamına kadar bir bordro ile bu müessese ve kumpanyaların merbut bulundukları malsandığına teslim olunur. Teslimat bordroları, her mevki için alınan bilet ücretlerini ve nakliye resimlerini yekûnen irae eder.

Maliye Vekâletinden bidayeten müsaade alınmak şartile, bu teslimatın bir merkezden icrası caizdir. İşbu müessese ve kumpanyalar tarafından tahsil olunan nakliyat resmi, müddeti zarfında malsandıklarına teslim edilmediği takdirde, resim miktarı yüzde on zam ile tahsil olunur. Nakliyat resminin, müddeti zarfında malsandığına teslim edilmemesinden, müessese ve kumpanyaların müdür ve muhasebecileri de mes'ul ve zamindirler.

Madde 2 — Gerek 10 nisan 1340 tarih ve 472 numaralı kanun mucibince tahakkuk edecek nakliyat resmi gerek işbu kanun mucibince tahakkuk edecek zam cezaları tahsili emval kanunu hükümleri dairesinde tahsil olunur.

Askerî terfi kanunu

863 numaralı Ordu Zabitan Heyetine mahsus kanuna bir madde tezyiline ve ayni kanunun 1494 numaralı kanun ile tadil edilmiş olan birinci maddesine bir hüküm ilâvesine dair kanun Vilâyete bildirilmiştir.

Madde 1 — 863 numaralı Ordu Zabitan Heyetine mahsus terfi kanununa aşağıda yazılı madde tezyil olunmuştur.

Müzeyyel madde — Mühendis zabit yetiştirmek üzere yabancı memleketlere gönderilecek yüksek mühendislik tahsillerini muvaffakıyetle bitiren kara, deniz ve hava zabitlerine aşağıda yazılı şartlar dahilinde dört seneye kadar kıdem zammı verilir:

A) Yabancı memleketlerdeki yüksek mühendislik tahsilini ve muktazi fabrika ve müessese stajlarını muvaffakiyetle ikmal eden lere bir sene;

B) Bunlardan fen ve san'at, askeri fabrikalar umum müdürlükleri emirlerinde veya kendilerini tahsile gönderen müesseselerin nezdinde istihdam edilerek iki sene zarfında mühendis zabitliğe terfileri tasdik olunanlara (mühendis zabit) unvanile beraber daha iki sene;

C) Bu kıdemleri almış bulunan lardan bir eser vücude getirerek veya doktora yaparak emsalleri arasında temayüz edenlere daha bir sene.

Halen orduda mevcut olup mühendis zabitlik evsafını haiz bulundukları makamı aidince tasdik edilenler de yukarıda yazılı haklardan istifade ederler.

Madde 2 — Ordu zabitan heyetine mahsus 863 ve 1252 numaralı terfi kanunlarının bazı maddelerinin tadiline dair olan 1494 numaralı kanunun birinci maddesinde yazılı (madde - 1) şöyle tadil edilmiştir:

Madde 1 — Türkiye Cümhuriyeti Ordusu zabitan heyeti atideki sınıflardan müteşekkildir:

A) Muharip sınıflar (piyade, süvari, topçu, hava, istihkâm, muhabere, güverte, çarkçı);

B) Muavin sınıflar (demiryolu, otomobil, nakliye, sıhhiye, baytariye, levazım, harita, mühendis zabit, sanayii harbiye).

Mahkemelerde

Papağan barındaki ölüm hâdisesi

Arnavut Süleyman Ef.nin dahil olmadığı anlaşıldı ve dün beraetine karar verildi

Bir kaç ay evvel Papagan barında bir vak'a olmuş, Sofiya isminde bir kadın oturduğu yerden yere düşmüş ve ölmüştü.. O zaman bu ölümden Arnavut Süleyman isminde bir zat mes'ul tutulmuş, Sofiyanın bu adamın cebren koklattığı eroinden zehirlenerek öldüğü söylenmişti. Cereyan eden muhakeme neticesinde bu ölümde Süleymanın dahli olmadığı, Sofiyanın hat tesemmümü küuliden öldüğü anlaşılmış, Süleymanın beraetine karar verilmiştir.

Yarın mes'ul müdürü hakkındaki karar

"Yarın" gazetesi mes'ul müdürü Bürhanettin Âli ve Süleyman Tevfik Beylerin tahliye talebinde bulunduklarını ve bu talebin reddedildiğini yazmıştık.

Bürhanettin Âli Bey, bize yazdığı bir mektupta tahliye talebinin Sultanahmet Sulh ceza mahkemesi tarafından reddedilmediğini, Sultanahmet Sulh ceza mahkemesinin tahliye talebini kabul ve karar verdiğini, fakat müddei umumiliğin itirazı üzerine Asliye üçüncü ceza mahkemesinin bu kararı refettiğini yazmakta ve Asliye üçüncü ceza mahkemesinin kararını temyiz edeceğini bildirmektedir.

Bir tütün kaçakçısı

Zonguldakta Samanlığında 8 kilo kaçak tütün zuhur eden Osman namında birisi muhakeme edilmek üzere İstanbul dokuzuncu ihtisas mahkemesine gönderilmiştir.

Cereyan eden muhakeme neticesinde Osmanın cürmü sabit olmuş, 6 ay hapsine 40 lira para cezası vermesine karar verilmiştir.

Müzedeki hırsız mahkûm oldu

Askeri müzeden altın madalya ve revölver çalmaktan maznun İzmirli Ali Kemal hakkındaki karar dün ikinci ceza mahkemesinde kendisine tefhim edilmiştir.

Ali Kemal beş sene hapse mahkûm olmuş, fakat çaldığı mallar hafif olduğu için cezası iki buçük seneye indirilmiş, iki büçük sene de emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmasına karar verilmiştir.

Seniha H.ın yüzünü kesen adam

Taksimde Münip Bey apartımanı önünde bir gece Seniha Hanımı bıçakla yüzünden yaralamaktan maznun, Mahmudun muhakemesine dün devam edilmiştir.

Dünkü muhakemede Mahmudun sabıka kaydı okunmuş, iki sabıkası olduğu anlaşılmıştır.

Mahmudun Süleymaniye nüfus memurluğundan sorulan nüfus kaydına henüz cevap gelmediği anlaşıldığından muhakemesi başka güne bırakılmıştır.

Limon davası

Limon kralı namile maruf Diyamandi Yanakaki efendinin temyizden nakzen gelen limon kaçakçılığı davasının rüyetine dün sekizinci ihtisas mahkemesinde devam edilmiştir. Dünkü celsede evvelce dinlenen şahitler istimama devam edilmiştir. İlk şahit 18 numaralı mavna reisi Ahmet Nuri reisi Mahmut reise verdiği seksen sandık limonu İtalya bandıralı bir vapurdan aldığını ve kısmen tütün iskelesine çıkardığını, limonların kime ait olduğunu bilemediğini söyledi.

397 numaralı mavna resi Mahmut reis mavnasına muhtelif zamanlarda Ahmet reis ve Mustafa reisin mavnalarından adedini bilmediği miktar limon aldığını söyledi.

318 numaralı mavna reisi Mustafa reis de eski ifadesini tekrar etti.

Bundan sonra müddei umumî Muzaffer Bey mavnacıların şehadetlerinin mukni olmadığını, bina enaleyh tevsii tahkikat ile Liman şirketinden sorulmasını talep etti.

Maznun vekili Nazmi Nuri B. makamı iddianın bu cihetleri temyize de yazdığını, fakat yalnız mavnacıların sehadetile manifesto kaydının çıkarılmasının talep edildiğini söyledi.

Bunun üzerine müddei umumiliğin talebi bilâhare nazarı dikkate alınmak üzere, manifesto kaydının çıkarılmasına ve muayene memurlarının şahit sıfatile celbine karar verildi.

Belediyede

İmdadı sıhhî Heyetleri

Doktorlar tayin edildi. Bütçenin gelmesi bekleniyor

Ani kazalar vukuunda derhal ilk tedaviyi yapabilmek için Belediye imdadı sıhhî heyetleri teşkiline karar vermişti.

Sıhhiye vekâleti heyetlere dahil olacak doktorları tayin etmiştir. Belediye bütçesi tasdikten gelir gelmez bu hususta lâzım olan otomobiller de satın alınacak ve heyetler faaliyete geçeceklerdir.

Meskende sıhhî şerait

Belediye reis muavini Hâmit Beyle sıhhiye müdürü Ali Rıza B. dün şehrin kenar semtlerini teftiş ederek meskenlerin şeraiti sıhhiyesini tetkik etmişlerdir.

Tramvay pençeresi

Tramvaylarda pençere camlarının iki taraftan da açık bulundurulduğu ve bu yüzden hastalıklar olduğu şikâyet edilmiştir. Belediye camların yalnız bir taraftan açık olacağını tamim etmiştir.

Haseki hastanesi tamir ediliyor

Heseki hastahanesinin güzel bir şekilde tamirine başlanmıştır. Bu tamirat için 12 bin lira sarfedilecektir.

Sanayi için Kredi

Sanayi erbabı son vaziyetten memnun

B. M. Meclisinde yeni kabul edilen yeni Sanayi Kredi Bankası ve Sanayi Ofisi kanunları sanayi âleminde büyük bir alâka ile karşılanmıştır.

Bugün Sanayi ve Maadin Bankası elinde bulunan fabrikalarla devlete ait fabrikalar yeni teşekkül etmekte olan sanayi ofisine devredilecektir. Ofisin bir umum müdürü ve üç kişilik bir idare heyeti bulunacaktır. Dün bu hususta Sanayi ve Maadin Bankası müdür muavini Ali Sami Bey demiştir ki:

"— Bankamıza şimdiye kadar merbut olan fabrikalar sanayi ofisine bağlanacaktır.

Sanayi Kredi Bankası ise bütün sanayi âlemi için bir kredi müessesesi olacaktır.

Maamafih bize henüz yeni şekil hakkında bir tebligat yoktur."

Doktor adedi Fazla!

Bu sebepten kazanç sahası daralıyormuş

İstanbulda icrayı tababet eden doktorlar son zamanlarda işsizliğin kendilerine de tesir ettiğinden şikâyetçidirler. Aldığımız malûmata göre, son zamanlarda doktorlar İstanbulda fevkalâde tekâsüf etmişlerdir. Şehrimizde doktor adedi (1800) ü bulmuştur. Kendisile temas ettiğimiz bir doktor bu hususta diyor ki:

— İstanbulda doktorların tekâsüfü iş sahasını daraltıyor. Maruf ve meşhur doktorlar çok fazla para kazanırken, mühim bir kısım da günlük ihtiyaçlarını temin edemiyor. Çok kazananlar 50 - 60 kadar ancak vardır. Üst tarafı hiç... Gene bu maruf doktorlar resmi hususi bir çok vazifeleri de kendilerinde cemetmişlerdir. Bundan başka ortada büyük bir rekabet de vardır.

Büyük doktorlar vizita ücretlerini indirmişlerdir. Halk her noktadan onları tercih ediyor. Bütün bu vaziyetler yüzlerce doktorun işsiz denecek bir hale düşmesine sebep oluyor."

İnhisarlarda Tadilât

Hüsnü Beyin riyasetinde bir komisyon toplandı

Aldığımız malûmata nazaran, görülen lüzum üzerine tütün inhisar kanununda tadilât yapılması takarrür etmiştir. Umumî menfaatlere uygun olarak yapılması icap eden bu tadilât ile meşgul olmak üzere, İnhisarlar umum müdürü Hüsnü Beyin riyasetinde bir komisyon teşekkül etmiştir. Bu komisyona İktisat vekâleti tarafından Nemli zade Mithat, İbrahimpaşa zade Hüseyin, Kâtip zade Sabri, Müderris Hakkı Nezihi, ticaret müşaviri Habip Edip ve Ofis tütün rapatörü Halûk Beyler seçilmişlerdir.

Refik Amir Bey avdet etti

Hicaz ve Necit kralı İbnüssuut Hz. nin ikinci oğlu Emir Feysal Hz. ni Batum'a kadar teşyi etmiş olan Hariciye vekâleti kalemi mahsus müdürü Refik Amir B. Loit Triyestino kumpanyasının Palestina vapurile şehrimize avdet etmiştir. Refik Amir B. avdet için Batum'da vapur beklemek mecburiyetinde kaldığından Rus hükûmetinin daveti üzerine Tiflis'e kadar gitmiş, orada bir iki gün kaldıktan sonra Batum'a dönmüştür. Emir Feysal Hz. Batum'da Rusya Hariciye komiserliği namına istikbal edilerek rukûbûna tahsis edilen hususi bir vagon ile Tahran'a gitmek üzere Bakû'ya kadar teşyi edilmişlerdir.

Refik Amir B. bugün Ankara'ya avdet edecektir.

Benzin ve dahilî istihlâk vergisi

12 Haziran 1930 tarih ve 1718 numaralı Dahili İstihlâk Vergisi Kanununa müzeyyel kanun Vilâyete gelmiştir.

Madde 1 — Dahildeki membalardan istihsal veya hariçten ithal edilecek on beş santigrad derecei hararette kesafet derecesi 0,780 den aşağı olan benzinin beher kilosundan bir kuruş seksen santim dahilî istihlâk vergisi alınır.

Madde 2 — Dahildeki membalardan istihsal edilecek benzin vergisinin tarh ve tahakkuk ve muamelâtı 12 haziran 1930 tarih ve 1718 numaralı kanun hükümleri dairesinde cereyan eder. (Hariçten ithal edilecek benzinlerin istihlâk vergisi de gümrük resminin tahsili sırasında, hesap ve tahsil olunur.))

Madde 3 — Maliye Vekâleti bu verginin tarh ve cibayetini, malî teşkilâttan defterdarlıklar, gümrükler veya inhisar idareleri vasıtasile münasip göreceği şekilde temin etmeğe mezundur.

Madde 4 — Bu Kanunun neşrinden itibaren on beş gün zarfında benzin müesseselerinin depo ve ardiyelerile, belediyelerin gaz depolarında bulunan benzinlerin miktarı hakkında alâkadarları tarafından mensup oldukları varidat idarelerine bir beyanname verilmek mecburidir. Bu beyannamelerin verilmemesi halinde vergi bir misil zam ile tahsil ve 1718 numaralı kanun hükümleri dairesinde muamele olunur.

Bu suretle verilecek beyannameler üzerine tahakkuk ettirilecek vergi iki müsavi taksitte ve iki ay zarfında tahsil olunur.

Askerî memurlar kanunu

1455 numaralı kanunun bazı maddelerile bu kanunun ikinci maddesini tadil eden 1637 numaralı kanunun birinci maddesini muaddil kanun Vilâyete gelmiştir.

Madde 1 — 1455 numaralı Askerî Memurlar Kanununun ikinci maddesini tadil eden 1637 numaralı kanunun birinci maddesi aşağıda yazılı şekilde tadil edilmiştir:

(Askeri memurlar; askeri mühendisler, askeri adli hâkimler, askeri fen memurları, hesap memurları, muamele memurları, rasat memurları, muallimler, haritacılar, imamlar, makinistler, san'atkârlar ve muzika muallimleri) kısımlarından teşekkül eder.

Madde 2 — 1455 numaralı kanunun üçüncü maddesine aşağıda ki fıkra ilâve edilmiştir.

Kadrosuna göre askerî mühendisler 1453 numaralı zabitan ve askerî memurların maaşatı hakkındaki kanunda yazılı ikinci derecenin mukabili maaşa kadar ve askerî adli hâkimler de üçüncü derece mukabili maaşa kadar maaş alır ve bulundukları memuriyet unvanını taşır askerî memurlardır.

Madde 3 — 1455 numaralı kanunun beşinci maddesine aşağıdaki fıkra ilâve edilmiştir:

Tahsilini muvaffakıyetle bitiren askerî mühendislerin memuriyetleri beşinci sınıftan ve askerî fen memurlarınınki altıncı ve tahsilini muvaffakıyetle ikmal edemiyenlerin memuriyetleri sekizinci sınıftan başlar.

Mevlidi şerif

Bugün öğle namazını müteakip Kadıköyünde Osman Ağa camiinde Cümhuriyet gazetesi muharrirlerinden merhum Agâh beyin ruhuna ithafen Mevlidi şerif kıraat edilecektir. Merhumun dostları ile arzu buyuran zevatın teşrifleri rica olunur.

* * *

Bugün öğle namazını müteakip Kadıköyünde Osman Ağa camiinde merhum Fahrettin Yasari beyin ruhuna ithafen mevlidi şerif kıraat edilecektir. Merhumun dostları ile arzu buyuran zevatın teşrifleri rica olunur.

---

si on altı, on yedi yaşındaki çocukların iktifa edebildiği gürültüsüz, masumane bir muhabbet. Babasının aşkı ise ihtiraslı; insanı deliliklere, felâkete, ölüme sürükliyebilen aşklardan. Kız da ihtirasla seviyor.

Hikâyenin güzelliği bize o ihtirası anlatmayıp sadece sezdirmesinde. Muharrir yalnız delikanlının aşkından bahsediyor; ötürü, ihtiras faciası yavaş yavaş, edetâ muharririn arzusu hilâfına anlaşılıyor.

Bütün hikâye tatlı tatlı okunuyor; muharririn tecessüslü bir istihzası var ki ben ona bayıldım.

Tercüme doğrusu pek iyi değil; Haydar Rifat Bey en lâübali fade şekilleri ile birtakım lüzumsuz arapça kelimeleri biribirine karıştırmış. İhmalkârane bir tercüme. Bir yerinde hikâyeyi anlatan genç Vladimir: *"Sevdi gönüm ey melek sima seni"* mısraını mırıldanmağa başladım diyor. Ben bunu okurken gülmeden katıldım; bilmem Haydar Rifat Bey yazarken gülmedi mi?

Bu kitap için Ahmet İhsan Beye de teşekküre borçluyuz; çoktan beri böyle temiz, beyaz bir kâğıda itina ile basılmış bir kitap az gördük. Tertip hataları biraz fazla.

Haydar Rifat Bey daha birçok kitaplar tercüme etmiş; kimi basılmış, kimi basılacak. Bunların içinde meşhur Alman muharriri Emil Ludwig'in *Temmuz 914*'ü de var. Fakat bilmem niçin Haydar Rifat Bey ecnebî isimlerini bizim imlâmızla yazıyor; bir kitabında Gabriel Tarde'dan "Tart" diye bahsediyor, ben Tarde olduğunu anlayıncıya kadar haylı düşündüm.

3 - Dosya

Yunaca - lâtince meselesi hakkında bazı arkadaşlarla şifahî münakaşalara girişmeğe mecbur oluyorum. Bunların bir kısmını bu "dosya" ismi altında kaydetmek istiyorum; fakat, arzu etmiyecekleri ihtimalini gözeterek muarızlarımın isimlerini yazmıyacağım.

Geçen gün ilmî ıstılahların imlâsı meselesinden bahsediyorduk. Doktor Kemal Cenap Beyin fikrine iştirak ettiğimi anlattım:

— Fakat, dedim, Kemal Cenap Bey ya yunanca - lâtince derslerinin tesisine taraftar olmağa, yahut bu fikrinden vazgeçmeğe mecburdur. Elbette ki yunanca "geo" ve «grafos» kelimelerinden mürekkep olan "geografia" kelimesini "coğrafya" şeklinde yazmak haylı garip oluyor; daha doğrusu bunu bazı kimselerin garip bulabileceğini ve bunda hakları olacağını düşünüyoruz. Bizim garip bulmağa hakkımız yoktur; çünkü doğrusu o kelimenin "geo,, ve «graphos» tan mürekkep olduğunu *bizzat* bilmiyoruz. Başkalarından, başka milletlerin adamlarından öğreniyoruz. Bugün her hangi bir Türk doktoru, meselâ Kemal Cenap Bey, kendi ilminde beynelmilel olabilecek yeni bir kelime vazetmeğe muktedir midir? Niye değildir? Çünkü beynelmilel ilmî ıstılahlar yunanca ve lâtince köklerden yapılır ve Türk doktorları o dilleri bilmez.

"Bir milletin, kendi koymadığı ve kendi koyamıyacağı isimlerin imlâsı hususunda taassup göstermesini beklemek hem boştur, hem de haksızlık olur.

"Diyoruz ki: *geo* cevherini *co* şekline koymak keyfi bir harekettir. Doğrusu *coğrafya* dediğimiz hâlde *geografia* yazmak indidir. Mesele kelimenin aslını, manasını bilip de onu coğrafya şeklinde yazamıyacak adamlar yetiştirmektir. Kemal Cenap Bey haklıdır; fakat istediği yere ancak yunanca - lâtince kapısından gidilir. Başka bir yoldan gidilebileceğini sanıyorsa haksızdır; çünkü başka bir yoldan da oraya varılsa bile bu muvakkat bir zaman için olur, kendiliğimizden yine döneriz. Kemal Cenap Bey ve onun gibi düşünenler bunu kabul ediyorlarsa söylesinler; yani fikirlerini neşrederken evvelâ yunanca ve lâtince derslerinin tesisi zaruretinden bahsetsinler. Yoksa iddialarının müdafaasına imkân yoktur, çünkü bir cemaati bilmediği, tanımadığı ilâhlara hürmete davet gibi bir şey olur.

Arkadaşlardan biri sordu:

— Sence geografia kelimesinin nasıl yazılması lâzımgeldiğini bilmek mi, yoksa o ilmi bilmek mi daha mühimdir?

Bu suali, çok sevdiğim ve hürmet ettiğim o arkadaşa hiç yakıştıramadım: çünkü bunda hissolunan "aklı selim" en âmiyane cinsinden, yani insanı akıldan da, selâmetten de uzaklaştıran cinstendir.

— İkisi de mühimdir; hattâ imlâsını bilmek daha mühimdir. İmlâyı bilmeyince ilme *tesahüp* de kabil olamıyacağından daha mühimdir.

Bu cevabıma omuz silkti, İzah ettim:

— *Coğrafya* değil, *geografia* veya *geographia* yazılması lâzımgeldiğini bilmek ne demektir? Her şeyden evvel kullanacağı kelimelerin manasını bilmek. Her hangi bir kelimeyi, bilhassa ilmî ıstılahları, aslını araştırmadan kabule hazır olan adam emin olki her hangi bir iddiayı da pek kurcalamadan kabul edebilir. İlim adamına lâzım olan kafanın zıddı.

Sonra düşündüm: "*Geologia*'yı *jeoloji* şekline sokmaktansa *yerbilik* diye, *geografia*,yı da *yerçizik* gibi bir kelime tercüme etmek daha hayırlı olur.

"Fakat *jeoloji*'yi istemeyip yerine *yerbilik* kelimesini koymak biribirine hemen hemen tamamile zıt iki türlü düşüncenin eseri olabilir. Biri manasını *yakından* bilmedikleri kelimelerden çekinenlerin düşüncesi; öbürü dilde milliyet taassubu gödenlerin düşüncesi. İkincisine hiç taraftarım değilim ve ilim için beynelmilel ıstılahların alınmasına taraftarım. Fakat yunanca ve lâtince yi kabul etmediğimiz takdirde, *yakından bilmediğimiz kelimelerden çekinmek endişesi ile ve sırf o endişe ile*, türkçe kelimeler icadını beynelmilel ıstılahlara tercih etmeliyiz.

"Ama bunu yapabilmek, yani ilim ıstılahlarını iyice anlayıp türkçe karşılıklarını koyabilmek için de yine yunanca ve lâtince öğrenmemiz lâzımdır."

Nurullah ATA

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

10 TEMMUZ 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür: 24318
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye içir L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata göre bu gün hava ekseriyetle açık geçecek, rüzgâr mütedil kuvvetle esecektir.

9-7-32 tarihinde hava tazyiki 762 milimetre en fazla sıcaklık 30 en az 14 santigrat kaydedilmiştir.

FELEK

Eczahanelerin Sermayesi

Bir rivayete nazaran ecza depolarını seyrekleştirmek için bunların sermayesinin beş eczahane sermayesine yani 25000 liraya iblâğı düşünülüyormuş.. Bunun ne gibi lüzum üzerine düşünüldüğünü bilmiyorum amma, eczahanelerin 5000 lira sermayesi olduğu hakkındaki kanaate biraz güçlükle inanacağım. İstanbulda tanıdığım birçok eczahane var ki; 500 lira ya güç alırım... Bunun 4,500 lirası acaba kredi midir?.. Biz de rakamların manaları daima bir yüzde iskonto edilmek zarurî oldu..

Yaş meselesi

Kimse kendini yaşlı göstermek istemezdi.. Yine de istemez.. Fakat bu istemeyiş bir noktaya kadar... O noktadan sonra da insan kendini fazla ihtiyar göstermeye çalışıyor. Zaro ağanın Londrada rağbet gördüğünü görünce şimdi 170 yaşında bir diğeri çıktı.. Yaşı sekseni bulmuş veya çehreyi almış olan birisi çıkıp:

— Ben üç yüz yaşındayım! dese kim itiraz edebilir. Zaro ağanın elinde nüfus kâğıdı yok iken nasıl 157 mi 167 mi yaşında olduğuna herkesi inandır dise yeni çıkan 170 lik ihtiyarda ayni yoldan yürüyerek yaşını isbat edebilir. Elverir ki; bu adam Sultan Mahmut zamanına ait bir iki masal söylesin!.

İnsanın yüzden sonra kıymeti yaşlandıkça artıyor.. Acem halısı gibi..

Bir mahkemede

Reis maznuna soruyor:

— Baksana! Sen sarhoş olmuşsun, zabıtaya da hakaret etmişsin!.

— Reis beyefendi! Şimdi rakı içmeyen var mı ki; bana sual ediyorsunuz?..

— Hayır onu demiyorum.. Zabıtaya hakaret etmişsin!!

— Haşa beyim! Bizim haddimiz mi?... Zabıtaya hakaret..

Şahit istimaına talikan muhakeme yevmi âhara..

Bu sual cevapta en şayanı dikkat nokta maznunun içki hakkındaki sözüdür.. Yeşilhilâl cemiyetinin kulakları çınlasın!.

FELEK

Maartifte

San'at Mektebi

Bu sene 15 talebe mezun oluyor

İstanbul mıntakası san'at mektebinden bu sene 45 talebe mezun olacaktır. İkmale kalan talebenin imtihanlarına bugünlerde başlanacaktır.

San'at mektebine rağbet çoğalmaktadır. Açıldığı tarihten meşrutiyetin ilânına kadar bu mektepten senede vasatî olarak 11, meşrutiyet ilânından millî inkılâba kadar 15, inkılâptan bugüne kadar da gene vasatî olarak 39 efendi neşet etmiştir. Mektebin şimdiye kadar yetiştirdiği mezunların adedi 1001 dir.

Rağbetin derecesini anlamak için son senelerde müracaat eden gençlerin ancak beşte birinin mektebe kabul edilebildiklerini söylemek kâfidir. Mektep müdürü Yusuf Ziya Beyin verdiği izahata göre Mektep beş sınıf üzerinedir ve orta meslek mektebidir. İlk iki ihzarî sınıfta talebe esaslı bir mesleke ayrılmaz. Muhtelif atelyelerde münavebe ile günde dört saat staj yapar. Üçüncü sınıfa terfi eden talebe, birinci teknik talebe olur. Bunlar evvelki senelerde gösterdikleri kabiliyetin derecesine göre mesleklere ayrılırlar.

Tedrisat programları dört sene evvel Maarif Vekâletinin daveti üzerine gelen ecnebi mütehassısların iştirak ettiği bir komisyonda tesbit edilmiştir.

Mektepte gösterilen san'atlar tesviyecilik - Tornacılık, marangozluk, elektrikçilik, sıhhî tesisatçılık, soğuk ve sıcak demircilikten ibarettir.

Mezunların ekserisi için muhtelif memleket müesseselerinde iş hazırlanmıştır. Mektep mıntaka mektebi haline getirildiği için Zonguldak, Kocaeli, Samsun, Ordu Vilâyetleri bütçelerinin mektebin masrafına iştirakleri vardır. Bu Vilâyetler, masrafa iştirakleri nispetinde mektebe talebe gönderiyorlar. Mektep bu iştirak sayesinde İstanbul Vilâyetine bâr olmaktan kurtulduğu gibi varidat da artmıştır. Uzun senelerden beri tamir görmeyen mektebin tamirini yeni bir tarzda yaptırılmaktadır.

Mektebin marangozluk kısmında harice nisbetle çok ehven mobilyalar yaptırılmaktadır.

Geçen sene mektepte bir ağaç kurutma fırını tesis edildi. Önümüzdeki seneden itibaren mektebin 17 - 18 bin lira mütedavil bir sermayesi teşekkül edecektir. Bu sermaye hariçte iş bulamayan mektep mezunları için açılacak atelyeye sarfolunacaktır. Bu atelyede hariçten daha ucuza mal edilecek mobilye eşyası imal ettirilecektir."

Maarif müdürü mezuniyet aldı

Maarif müdürü Haydar B. bir ay mezuniyet almıştır.. Haydar Beye muavin Hıfzırrahman Raşit B. vekâlet edecektir.

Terbiye kongresine iştirak edeceğiz

Bu ay sonunda Niste beynelmilel terbiye kongresi toplanacaktır. Kongreye memleketimiz namına da beş Maarif müfettişi iştirak edecektir.

Bir harp Tayyaresi Geldi

İçinde iki Fransız Avrupa etrafında seyahat yapıyorlar

Avrupa'da bir tetkik seyahatine çıkmış olan Fransız tayyarecilerinden Colonnel Guillemeney ve kumandan Coslin dün akşam Yeşilköy tayyare karargâhına vâsıl olmuşlardır. Fransız tayyarecileri 6 temmuzda Paristen hareketle Lion, Zagreb, Bükreş, Lemberg, Lido, Varşova, Krakovi ve tekrar Bükreş'e uğrıyarak İstanbul'a gelmişlerdir. Buradan Belgrat, Venedik ve Marsilya'ya uğrıyarak Paris'e döneceklerdir. Tayyareciler bütün bu seyahati 9 günde ikmal edeceklerdir. Program mucibince Bükreş, Varşova, İstanbul ve Venedikte birer gün kalmacaktır. Tayyareciler seyahatlerinin şehrimize kadar olan kısmını arızasız olarak yapmışlardır.

Colonnel Guillemeney Fransa umuru havaiye tetkik merkezi azasındandır. Kumandan Coslin de Fransa hava nezareti erkânından dır. Bindikleri tayyare Potez 25 T.O.E. sisteminde ve 450 beygirlik bir motörle mücehhezdir. Bu tayyare iki kişilik bir terassut, istikşaf ve bombardıman tayyaresidir. Son sistem bir harp tayyaresi olan bu tayyare kısmen madenî ve kısmen de ahşaptır. Kanatları bezle kaplıdır ve çift satıhlıdır. Her türlü harp tertibatı ve silâhlarından tecrit edilmiş olduğu halde şehrimize gelen bu tayyarenin silâh ve techizatı hulâsaten şundan ibarettir: Birer fotograf ve telsiz telgraf aleti, önde bir, arkada küçük bir kule üzerinde olmak üzere iki mitralyöz, fotograf almağa mahsus diğer bir mitralyöz, her biri 10 er kiloluk on ikişer bomba atan 6 bomba endaht makinesi, bu makinelerin üçü kanatların altındadır. Her kanadın üzerine birer tenvir bombası konulabilir. Tayyarenin üst kanatları 14,142, alt kanatları 10,080 tayyarenin tulu 9,100 ve irtifaı 3,670 metredir. Tayyare 1551 kiloluk siklete mutehamildir ve 363 kilo esans alır.

Bundan başka 324 kilo yük te alabilir. Sür'atı saatte 208 kilometredir, 4 dakikada 1000, 14 dakikada 3000 metre irtifaa çıkabilir, en yüksek irtifaı 5800 metredir. Yukarıda da yazdığımız veçhile bu tayyare her türlü techizat ve silâhlarından tecrit edilmiş olduğu halde seyahata çıkmıştır.

Fatih adliyesi

Vali muavini Ali Rıza, Müddeiumumî Kenan, Defterdar Mustafa Beyler dün sabah eski muhassasatı zatiye binasını gezmişlerdir.

Bu binanın bir kısmına Fatih Adliye teşkilâtı taşınacaktır.

Nihayet çıkarılıyor

Bulgaristandan avdet ettikten sonra aylardan beri gümrükte bekliyen tarihî evrak bugün nihayet gümrükten çıkartılacaktır. Evrakı müzeler idaresi tesellüm edecektir.

Spor

Racing Club Oyuncularına Ziyafet

İstanbul mıntakası kongresi toplanıyor, klüplere tebligat..

Racing Club üçüncü maçını cuma günü Fener stadında oynadı. Bu maçtan sonra Fenerbahçe — Galatasaray kombenizonu misafir Fransız oyuncularına Suadiye plâjında bir ziyafet ve gece eğlencesi tertip etmişti.

Bu ziyafet ve eğlence saat 9.5 tan itibaren sabaha kadar devam etmiş, ve son derece muntazam ve zevkli cereyan etmiş.

Ziyafetin vali Muhittin Bey, Cevdet Kerim Bey, Türkiye idman cemiyetleri ittifakı merkezi umumî si ikinci reisi Halit Bey, ve birçok kibar zevat ve gazeteciler bulunmuştur.

Ziyafet esnasında çok şayanı dikkat nutuklar irat edilmiş ve iki memleket sporcu gençliğinin bu münasebetle biribirlerine çok yaklaşmış oldukları zikredilmiştir.

Evvelâ vali Muhittin Bey, kısa bir hitabe ile ziyafette hazır bulunanları Fransız takımının şerefine idarei ikdahe davet etmiş buna kafile reisi Mösyö Mestre cevap vermiş ve bu temasın Fransız sporcularının kalplerinde en unutulmaz bir hatıra olarak kalacağını ifade ettikten sonra Türkiye cümhuriyeti ve onun büyük bânisi Gazi Hazretlerinin şerefine ve sıhhatine bardağını kaldırarak içmiştir.

Bundan sonra Cevdet Kerim Bey ayağa kalkarak atideki nutku irat ederek sporculara demiştir ki:

Arkadaşlar, ben buraya Fenerbahçe-Galatasaray kulüplerinin bir davetlisi olarak geldim. Burada söz söylemeği düşünmemiştim. Fakat bu samimî hava içinde öz hislerimi ifade etmek fırsatını verdiklerinden dolayı son derece müteşekkirim.

Arkadaşlar, spor bir denizdir. Sporcu da onu dolduran sudur. Denizler nasıl kıtaları birbirine bağlarsa spor da sporcu milletleri ayni kuvvet ve dostlukla birbirine bağlar. Spor ve sporcu kadar milletleri biribirine bağlayacak kuvvet henüz mevcut değildir. Şimdi misafir arkadaşlar bizim sporcularımıza hitap etmeme müsaade etmenizi rica ederim.

Kendi kendilerine yarattıkları varlıkla istiklâl harbinin hitamından beri asrın icabatını yine kendi varlıklarile bütün dünyaya bu sahada tanıtmağa çalışan bu iki güzide kulübe daha taze bir hayat vermek icap ettiğinin zaruretine kaniiz.

Siz sporcular asrın ve rejimin çocuklarısınız. Siz varlığınızı kendi muhitinizde kendi emekleriniz le meydana getirdiniz.

Size memleket ihtiyaç ve vazifesi olarak yardım ve sizlerin daha mükemmel bir hale gelmenizi temin etmek için ve bize vatan yüzünde tefevvuk edecek ve rakip olacak başka teşekküller de yaratıncaya kadar bütün kuvvetimizle çalışacağız.

Bu mecliste galip mağlûp diye bir şey tanımıyorum. Bugün sahada galebelerini temin ederken hürmet takdir ile gördüğümüz misafir arkadaş kulüp kadar kendi kendini yaratarak vücude getiren iki büyük Türk kulübünün kıymetli uzuvlarını da mağlûbiyet sayısı ne olursa olsun takdir ile gördüm. Binaenaleyh burada dost ve kardeş insan arasında bulunuyoruz. Ve yekdiğerimizi hepimiz diye ifade ediyoruz ve hepimiz için içiyoruz.

Bundan sonra da Fenerbahçe kulübü namına Muvaffak Bey ve Galatasaray kulübü namına da Naim Cemil Bey birer hitabe irat etmişlerdir ve bu güzel toplantı bu suretle hitama ermiştir.

Şayanı teşekkür bir teberru

Cuma günü oynanan maçı teşrif eden Beyazıt meb'usu Halit ve Cevdet Kerim beylerin delâlettile memleketimizin en güzide tüccarlarından iki zat Fenerbahçe klübüne biri 500 lira diğeri de 200 lira teberrü etmişlerdir.

İstanbul mıntakası kongresi

İstanbul Mıntakası Riyasetinden: Nizamnamemiz mucibince Mıntaka adi kongresinin 5-8-1932 Cuma günü akdi takarrür ettirilmiştir. Müttefik kulüplerimizin biran evvel murahhaslarını tayin eylemeleri ve bu hususta görüşülmek üzere salâhiyetli birer murahhasının Temmuzun 20 nci Çarşamba günü akşamı saat tam 18 de Mıntaka merkezinde isbatı vücut etmeleri lüzumu tebliğ olunur.

Kongre

Hilâl Spor Klübü Umumî Kâtiplîğinden: Klübümüzün senelik adi kongresi 22-7-932 cuma günü aktolunacağından muhterem azayı kiramın yevmi mezkûrde saat tam 10 da Erenköy C. H. F. Nahiye merkezinde bulunmaları tebliğ olunur.

Amerikada sivil tayyarecilik

1932 "Tayyare yılığı" namındaki kitap tayyarecilik hakkında dikkate şayan bazı istatistikler neşretmektedir. İstatistiklere göre Amerikada 8757 sivil tayyareci ve tayyare sahibi vardır. Bu hususî tayyare sahipleri arasında gazeteciler, Avukatlar ve doktorlar bulunmaktadır. Bunlar tayyareyi otomobil gibi meslek işlerinde kullanmaktadırlar. Tayyarelerin bazıları 25 beygirlik küçük alet-lerden ibarettir ve otomobil gibi kullanılmaktadır.

Halk şiirleri

Halk Bilgisi Derneği namına reis Halit ve Konservatuvar müdürü Ziya B. lerin 10 güne kadar Balıkesir, Tavşanlı ve Kütahya havalisine halk şarkıları, mahallî âdetler hakkında bir tetkik seyahatına çıkmaları tekarrür etmiştir.

Yalovadaki hafriyat

Yalovada yapılan tarihî hafriyata dair müzeler idaresi bir broşür neşretmeğe karar vermiştir.

Broşürde hafriyata dair resmiler de bulunacaktır.

FEVKALÂDE

Cihanşümul bir şöhreti haiz cinsinde yekta

Tropical Express

En güzel müzik hol kraliçalarile meşhur muganniye ve balerinlerden mürekkep

BÜYÜK BREZİLYA REVÜ HEYETİ

16 Temmuz Cumartesi akşamı

Taksim Bahçesinde

İcrayi lûbiyata başlayacaktır.

Görülmemiş temaşa

Dr. Celâl Tevfik

Zührevî ve idrar yolu hastalıkları mütehassısı:
Sirkeci Muradiye caddesi, No 35.

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sirgortalarınızı Galatada Ünyon hanında kâin ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.

Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız. Telefon: Beyoğlu 4886.

Adana Belediye Riyasetinden:

İtfaiye grupu için olbaptaki şartnamesi mucibince beş metre tulünde hortum mübayaası kapalı zarf usulile münakasa konulmuştur. Taliplerin ihale günü olan 27 Temmuz 932 çarşamba günü saat onda teminatlarile birlikte teklif mektuplarını belediye encümenine vermeleri ilân olunur. (31

İstanbul Ziraat Bankasından:

Bankamıza bir borcun teminatı olarak terhin edilen İzmir mezbahası Türk Anonim Şirketinin 150,000 liralık hisse senetlerinin 16 Temmuz 932 cumartesi günü kambiyo borsasında piyasa rayicine göre kat'î surette satılacağı ilân olunur. (31

İzmir Eşref paşa hastanesi Sertababetinden:

İzmir Eşrefpaşa hastanesinin (7755) lira kıymetinde Edviye ihtiyacı kapalı zarf usulile 3-7-932 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle münakasaya konulmuştur. Edviyenin cins ve miktarlarını görmek ve münakasanın şeraitini anlamak arzu edenlerin her gün hastane komisyonuna müracaatları ve ihale gününü olan 24-7-932 pazar günü saat on ikiye kadar encümeni vilâyete müracaatları ilân olunur. (3189)

Denizli Ziraat Bankasından;

16-7-932 cumartesi günü Hakimiyeti Milliye bayramına tesadüf eylediğinden Yunanlı emvalinin ihalesi 17-7-932 pazartesi günü icra kılınacağı tashihen ilân olunur. (3194)

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden:

İstanbul Umumî hapishane ve tevkifhane hastahaneleri için muktazi süt, yoğurt münakasaya vazedilmiştir. Taliplerin şartnameyi görmek üzere Adliye levazımına ve münakasaya iştirak etmek üzere 27 Temmuz 932 çarşamba günü saat 15 te Defterdarlıkta müteşekkil komisyonu mahsusuna müracaatları. (308

Büyük Tayyare Piyangosu

12. nci Tertip Altıncı keşide

11 Temmuz 1932

Büyük ikramiye 200,000 liradır

Ayrıca 50,000; 30,000; 20,000; 10,000 liralık ikramiyeler ve

100,000 liralık bir mükâfat

SATILIK UCUZ DÜKKAN

Bayazitte Cümhuriyet caddesi 49 No. lu tütüncü dükkânı taşraya azimet dolayısile devren satılıktır.

Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesinden: Terekesine mahkemece vaziyet olunan müteveffiye madam Mantonun uhdesinde bulunan: 1 — Beyoğlunda Sakabaşı mahallesinde atik Sakabaşı cedit Camii şerif sokağında atik (15) cedit (18) no. lu ve (9000) lira kıymeti muhammeneli bir bap apartmanın tamamı; 2 — Beyoğlunda Defterdar Ebulfazıl Mehmet efendinin mahallesinin İmam sokağında Çihan harik mahalli dahilinde Ada (2) parsel (12) No. luya mukayyet ve [illegible] hesi 6-73 ve 63-93 metro murabbaı sahasında atik (3) No lu ve (32[illegible] lira kıymeti muhammeneli bir bap arsanın tamamı. Açık artırma suretile rüsümu dellaliye ve ihale pulu müşterisine ait olmak üzre 3 eylül 932 perşembe saat 15 te satılacaktır. Talip olanların mezkûr günde saatta kıymeti muhammenenin yüzde 10 nispetinde pey akçesini hamilen Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesinde hazır bulunmaları lâzımu ilân olunur.

Milliyet'in Edebî Romanı : 29

Ölüler yaşıyorlar mı?

(Felsefi fantastique roman)

Yazan: HÜSEYİN RAHMİ

Orhan okumaya başlar:

"Sarteano Korsika'da 6000 nüfuslu bir kasabadır. San'atile yaşamak üzere buraya Vincent Sassaroli isminde bir musikişinas gelir. Kasabanın 34 kişiden mürekkep mükemmel bir musiki heyeti vardır. Bu heyetin reisi Mösyö Joseph Frontini bazı siyasî sebepler dolayısile kasabayi terketmek mecburiyetindedir.. Sassaroli'ye kendi yerine heyete riyaset etmesi teklifinde bulunuyor.. Öteki de kabul ediyor.. Ve musiki heyetine takdim olunuyor. Heyetin musiki talimi için işgal ettiği salon, rahip Dom Bacherini'ye ait bir hanenin üçüncü katındadır.. Bütün cemiyetin huzurunda repetition yapıldıktan sonra Sassaroli sabık reis Frontini'ye şu garip ihtarda bulunur:„

" — İçinde musiki ile meşgul bulunduğunuz bu salon bütün hane ile beraber göçecektir.. Enkaz altında ezilenleri görür gibi oluyorum...„

"Bu ağrep keşfe muhatap olanlar yeni direktörün lâtifemi ettiğini yoksa birden bire çıldırıvermiş mi olduğunu tayinde mütereddit kalırlar. Fakat Sassaroli ihbarında ısrar ettikten maada inhidamın vuku bulacağı saat ve dakikayı da haber verir...„

"Bu sözleri dinleyenler söyleyenin cinnetine hükümde artık tereddüt etmezler. Heyet zavallının bu haline gülüp şakalaşarak dağılır. Bu çok tuhaf haber memlekete yayılır.. Buna şaşmadık kahkaha koparmadık kimse kalmaz.. Frontini herkesin istihzasına uğrayan zavallıyı bu sabit fikrinden kurtarmak için uğraşır muvaffak olamaz.. Nihayet hane sahibi rahibe müracaatla mimarlar, mühendisler getirtir. Binayi çatısından temeline kadar yukarıdan aşağıya muayene ettirtir.. Ehli hibre hanede hiç bir inhidam emaresi görülemediğini bildirir...„

"Bu kuvvetli tetkik üzerine artık eski fikrinden vazgeçmesi sassaroliye defaatla ihtar olunur, fakat onu ikna ne mümkün... O şimdi iddiasındaki garabeti daha arttırarak:„

"— Teminatınıza kapılıp ta bu bina dahilinde kalacak olursam dört günden fazla yaşayamıyacağımı biliyorum...„

"Hiç bir söz kâr etmiyen bu inat karşısında herkesin Mayistro aleyhindeki cinnet şüpheleri hakikate döner.. Olmadık bir harekete kalkışması korkusile biçareyi nezaret altına alırlar...„

"Kasabanın kahvelerinde, aileler arasında artık bu divanenin bu gülünç keşfinden başka bir şey konuşulmaz olur...„

"Nihayet mecnunun inhidam için tayin ettiği gün geldi. O akşam da repetition nöbeti olduğundan musiki heyeti salonda toplandı. Vakitlerini onu istihza ile geçirdikleri kaçık direktörlerini bekliyorlardı. Sassaroli gecikmeden arzı endam etti. Çok müteheyyiçti. Musikile meşgul olmak istemiyordu. Çünkü felâket anı dakikadan dakikaya yaklaşıyordu...„

"Her sözü cinnete bir delil tutulan zavallı adam bütün belâgatini toplamaya uğraşarak inhidam anından evvel haneyi terketmelerini heyetten yana yakıla ricaya kalkıştı. Herkes onun bu keşfine inanmamakla beraber, mahza hatırını hoş etmek için kalın tonoz lar üzerine kurulmuş merdiven lerden inmeğe başladılar...„

"Sassaroli en önde yürüyerek heyete yalvarıyordu:

— Amanın basamaklardan yavaş yavaş ininiz. Ufak bir sarsıntı inhidam saniyesini tacil edebilir."

"Bir delinin arkasından yürüdüklerine şüpheleri olmayan bu 34 kişilik musiki heyeti türlü lâtifelerle alenî ve kısık kahkahalar arasında sokağa çıkarlar"

"İnhidam müddeti için haber verilen dakika gelir gelmez koca bina korkunç çatırtılarla gürül gürül yukarıdan aşağıya iner.."

"Henüz üzerlerinden istihza tebesümleri zail olmayan çehreleri şimdi derin birer hayret kaplar.. Bütün memleket halkı şaşıra kalır. Vak'anın ertesi günü en evvel belediye reisi bu mucizekâr ihbarından dolayı Sassaroli'yi hararetle tebrike gider."

"Vak'a şahitleri: Musiki heyeti, ayni hanede bulunan diğer müstecirler, komşular ve sonra bütün kasaba ahalisi..."

Hâdisenini altında Camille Flammarion'un şu mülâhazası okunuyor:

"Bu kadar insanın gözleri önünde vukua gelen bu inhidamın sıhhatindeki bedahet nasıl inkâr olunabilecektir? Bu münkirler incilin şu tavsifine uygun düşünmiyorlar mı: "Gözleri vardır fakat görmezler. Kulakları vardır işitmezler." İnkâr daima inkâr, en ayan hakikatler önünde inkâr bunca bitaraf şahitlerin huzurunda varlınız kendi aklınızın hükmüne gitmek hatadır. Lâkin bu imansızlıkla hangi hakikate vusul müyesser olabilecektir?.

Buna da inanmadınız mı? İman teraziniz kımıldamadı mı? Akıl kefenizi oynatmak için alınız size mukabil göze konacak diğer sikletler..."

Müellif bu birinci vak'adan daha hayrete şayan diğer bir hâdiseye geçiyor..

Dayı ve yeğen arasında yine münakaşa kızıştıkça kızıştı. Lâkin biri ötekini zerrece iknaa muvaffak olamadı..

—18—

Leman kendini ölmüş görüyor.

Talât Bey yeğenine şu nasihatleri veriyor:

— Oğlum bu asır müsbet insan asrıdır. Böyle şüpheli ve mevhum şeylerle kaybedilen zaman gençlik için acınacak zayiattan sayılır. Bu mücerredatı bırakalım. Müşahhas cihetine yani gözle görülür, el ile tutulur, fennî, ilmî, içtimaî, hayatî, ahlâkî, sınaî cihete dönelim. Gençliğin [illegible] dını bekleyen müsbet bunca [illegible] ler var.. Psycho-physiologie'[illegible] ait olması lâzım gelen ve b[illegible] le henüz fen, ilim çerçevesi[illegible] girememiş ender, garip vak'a[illegible] la uğraşacak siz mi kaldınız?

Orhan — Fakat dayı bey[illegible] dakikası dakikasına vuku b[illegible] lan inhidam vak'asına da[illegible] ya red veya kabul hakkın[illegible] bir şey söylemediniz..

Talât Bey — Buradan uz[illegible] bir memlekette bir çok yıl[illegible] evvel vukubulmuş olduğu id[illegible] edilen bir vak'a hakkında [illegible] lev ki bin şahit gösterilse yi[illegible] beni serbest düşünmekten k[illegible] se menedemez...

Bu esnada odadan içeri[illegible] Leman, arkasından annesi[illegible] daha sonra mürebbiye girdi[illegible] Leman yüzü meyus ve gözl[illegible] kızarmıştı..

Hanımefendi — Birader b[illegible] sanıza kızım ağlayor..

Talât Bey — Sebebi?

Hanımefendi — Soruyor[illegible] söylemiyor....

Talât Bey — Kızım bu m[illegible] temî halin nedir? Nen var?

SANAT

Edebiyatta münekkidin rolü nedir?

Münekkidin hakikî alâkası, zannedildiği gibi, müellifle değil, kendi karileriledir.

İstanbul edebiyat âleminde yeni bir münakaşa başlamış: Bunun en esaslı noktası da "münekkide lüzum var mı, yok mu?" suali üzerinde toplanıyor.

Bir aralık İstanbulun yegâne tiyatro müessesesi de böyle fikirler neşrine kalkmıştı:

— Münekkit nedir? Böyle bir şeye ne lüzum var? Müellif var, onun eserini okuyan veya seyreden halk zümresi var. Yetmez mi?

Diyordu. Bu sözü ikinci defa olarak ta Sadri Etem Beyin ağzından işitiyoruz. Voltaire'i taklit eden bir lisanla o da bize:

— Yazanla okuyan arasında münekkit adlı bir adamın müdahalesine ihtiyaç yoktur.

Diyor.

* * *

Ne garip tecellidir: Şair şiirini yazmakta serbest; romancı romanını yapmakta, tiyatrocu oyununu oynamakta hür; fakat şiirle, romanla, tiyatro ile alâkası olan, okuduğu şiiri, romanı, seyrettiği tiyatroyu anladığını zanneden bir adamın bunlar hakkında düşüncesini yazması fena, haksız sayılmak isteniyor.

Acaba bunun sebebi nedir?

Zannımca bunun ilk sebebi münekkidin bir nevi hâkim zannedilmesidir. Vaktile Jules Lemaitre gibi maruf bazı münekkitlerin, Georges Ohnet gibi romancıların şöhretlerini bir kaç makale ile yıkdığı hikâyesi bize sanki göz dağı oluyor zahir...

Halbuki münekkit denilen edebiyat adamı da diğer yazıcılar gibi bir yazıcıdır. Onun da önünde, ötekiler gibi, bir tetkik mevzuu vardır. Yalnız şu fark ile ki şairin önündeki tabiat levhasına, romancının karşısındaki camiyet hâdiselerine, tiyatrocunun elindeki ruh tahlillerine mukabil, münekkidin tetkik sahası eserler ve eserleri yazanlardır. O da, tıpkı bir müşerrih gibi, eline aldığı eseri gözden geçirir, tahlil eder, ruhuna nüfuza çalışır. Bund'an anladığını ve duyduğunu yazar.

Münekkidin hükmü, ona kanmıyan hiç kimseyi ilzam edemez. Halk, filân şairin şiirini, falan romancının romanını okuyup okumamakta, filânca piyesi seyre gidip gitmemekte ne kadar muhtar ise falanca münekkidin yazılarını okumakta, onun fikirlerine kanmakta da o kadar hür ve serbesttir.

* * *

O halde edebiyatta münekkidin rolü nedir?

Bir defa şurasını tesbit etmek lâzım: Münekkidin samimî ve hakikî alâkası, tenkitlerine eserini mevzu edindiği müellifle değil, tenkitlerini gözleri önüne serdiği kendi karileriledir. Nasıl ki şairin, romancının, tiyatrocunun alâkaları da tasvir ettikleri tabiat levhası, cemiyet köşesi, ruh incelikleri ile olmaktan ziyade, karilerile, temaşagerlerileydir.

Münekkitte hâkimlik sıfatı yoktur. O, tetkikine mevzu edindiği eser hakkındaki kendi duyuş ve görüşlerini nakleder. Tenkitlerinin tesiri de kendisine zevkçe yakın olanlara verdiği kanaatten ibarettir. Zaten zevk itibarile ona yakın olmayanlar onun tenkitlerini okumaktan haz alamazlar.

Bununla beraber tenkidin edebiyatta pek kıymetli ve hiç bir vakit istigna edilemiyecek bir rolü vardır: O da eser kütleleri arasında halka rehber olması, asrın zevkine tercümanlık etmesidir.

Okuyucular kütlesi arasında kalabalık bir zümre vardır ki okuduklarını seçmekle meşgul olmazlar. Okumak hevesine düşenler arasında bundan daha kalabalık bir kütle vardır ki ne okuyacaklarını tayin edemezler. Münekkidin eserleri, asrın yazıları arasında hangilerini okuyacaklarını, okudukları arasında hangilerinin daha yüksek meziyetli olduğunu farkedebilmek için bu kütle ve zümrelere rehberlik eder.

Diğer taraftan edebiyat tarihi araştırmalarında münekkitlerin eserleri kadar araştırıcıya kolaylık vereni yoktur. Bir asrın edebî zevki, anlayışı, o asırda çıkan eserler kadar ve belki daha ziyade, o eserler hakkında o zaman münekkitlerinin telekkilerinde kendini gösterir.

* * *

Münekkidin bu kıymet ve ehemmiyetini inkâr etmek için, sadece kalem ucundan dökülmüş bir kaç satır kâfi sayılamaz. Çünkü —bereket versin— yer yüzünde tek başına değiliz. Önümüzde koca bir san'at ve edebiyat dünyası var. Bu dünyanın içinde münekkide, tenkide verilen müsbet kıymetler göz önündedir.

Bizde münekkidi inkâr ettiren sebeplerden biri de, Peyami Safa Beyin dediği gibi, münekkitliğin henüz memleketimizde esaslı bir san'at şubesi olarak doğmamış olmasıdır. Münekkit geçinenlerimizin çoğu, bu işi başka meşgaleler arasında şöyle gelişi güzel bir iş gibi yapıyorlar. Kendilerini tenkit ve talim sahasına hasreden kalemler parmakla sayılacak kadar azdır.

Tenkidi böyle üstün körü yapanlar, tabiî olarak, çok defa da hatır, gönül sayarlar. Şunun, bunun hatırı için samimî kanaatlerinden fedakârlık yaparlar. Güya bir dosta cemile yapmak hevesile, kendilerine inanan okuyucu zümresini aldatmış ve şaşırtmış olmak tehlikesine düşerler.

İşte Türk münekkidini küçülten, değersizleştiren sebeplerden başlıcası budur. Bir romancıya gidip te:

— Romanınıza benim tipimde bir şahıs koyunuz!

Diyor muyuz? Münekkide de:

— Benim kitabım için yazı yazınız!

Dememeliyiz. O, okuduğu eserlerden kendisine ilham verenler için düşündüğünü kendisi yazar.

Türkiyede tenkidi canlandıracak hareket, onu inkâr etmek değil, ona kıymet vermek olmalıdır fikrindeyim.

İbrahim NECMİ

SAN'AT ÂLEMİNDE

Sansür

Azizim Nurullah Ata!

Ara sıra kulağına fısıldayıp, senin tatlı tesellilerinle rahatladığım dertlerimden birini bu gün açıktan açığa, biraz daha yüksek, biraz daha gür bir ses le sana ulaştırmak zaafına düştüm.

— Kuzum kardeş. Bu etrafımızdaki hercümerç nedir?

Rastgele palayı sıyırarak, küfürbaz bir sürü tufeylilerin bu vaveylâsı nedir? San'at âleminde bu inzibatsızlık, bu asayişsizlik, bu anarşi nedir? Güzelin, doğrunun, san'atın ve liyakatin düşmanlığı aldı yürüdü. Ne oluyoruz? Bir gürültüdür gidiyor.

Ortada pay edilemiyen ne var? San'at ve san'atkâra bu suikast neden ileri geliyor?

Sen bunların sebeplerini elbette ki hepimizden fazla bilirsin! Buna bir çare aramak ve haddini bilmeyenleri susturmak lâzım.

Acaba bu nasıl ve ne ile kabildir? Bana öyle geliyor ki, san'at dünyasında tok sözlü, otoriter, hattâ biraz zalim ve müstebit bir tenkidin vücudü lâzım. Bariton bir münekkit sesi; bu şaşkınlığın ortasında seslenmedikçe istikametini şaşıran halkın ve daimî bir sıkıntıya maruz san'atkârın refahı imkânı bulunamıyacak sanıyorum.

Aziz kardeşim inandım ki san'at âleminde bir sansür lâzım. Terbiye ve salâhiyetin hududunu aşıp kendine bir menfez bulabilen bu tufeylîlerin fırladıkları delikleri tıkamak ve onlara ses ve imkân vermemek, onları boğmak lâzım.

Azizim Nurullah Ata biraz gayret: Ya filit, ya sansür.

Elif NACİ

Edebiyat

Program

Bir edebiyat gazetesi garip bir tavzih neşretti. Bu tavzihe garip demiyecektim. Fakat bazı gazeteler de, mizah muharrirlerinin sütunlarına mevzu teşkil ettiğini gördükten sonra garip demekte bir beis görmedim.

O satırlarda, Edebiyat gazetesinin bir gayesi, programı, mesleği kendine mahsus fikirleri olmadığı yazılıyor. Her şeyin programlaştığı, sistemleştiği bu asırda, edebiyatın başı boş bir yayla koçu telâkki edilmesi affedilir bir derbederlik değildir. Fakat ben edebiyatta programı, bir anonim şirket nizamnamesi gibi kabul etmiyorum. Esasen resmî denecek mahiyette geniş programlar, fikir ve san'at faaliyetlerinde müsbet bir tesir yapmaktan uzaktırlar. Feçri âticiler, eserlerini yazmadan evvel, muhteşem nizamname ve programlarını kaleme almışlar hattâ kanuni muameleler yaptırmışlardı.

Kırk elli kişilik o kafileden, bugün kalbur üstünde pek az tane sayabiliyoruz..

Edebiyatımız meyhaneden çıkmış insan içine girmiştir. Ona bir çeki düzen vermek lâzımdır. Ne oluyoruz, ne olacağız, nereye gidiyoruz?.

Bunları tayin etmek zamanı gelmiştir. Edebiyatın manası hâlâ avare, serseri, her kayıttan azade mi kalacak?.. Bugün edip, şair, muharrir yalnız kalbinin ilhamlarını dinleyen adam değildir. Gittikçe kadrolaşan cemiyette, muntazam bir sisteme tabi olmağa mecburdur.

San'atta yeni bir kurtuluş savaşına başlamalıyız. Zafere kadar, edebiyat bir askerlik olmalıdır: Mecburî hizmet, muntazam plânlar, nâmütenahî aşk. Ve gaye: Edebiyat ülkesinin kurtuluşu!

Reşat FEYZİ

Edebî bahisler

Edebî İhtiyacımız Nedir?

Eski Yunan ve Lâtin eserleri değil, sadece bir (Nelson) kolleksiyonu!

Nurullah Ata Beyefendi yine asabîleşecek!.. Fikirlerinde pek titiz olduğu anlaşılan muhterem münekkit Lâtin ve Yunan eserlerini çok güzel müdafaa etti. Fakat bu müdafaa meşhur (Kartaca) müdafaası gibi eski asırların şaheser zaferlerine benziyor... Şikago caddelerinde çadır kurup sivrikoz Amerikalıları hayrete düşüren Hint fakirleri ne akla gelmez marifetler yaparlar, Elektriği icat eden, saatte dört yüz kilometre gidecek motörleri yapan Amerikalılar Hintli fakirin hokkabazlığı karşısında gık diyemezler.

Bütün ömrünü çivili tahtalar üzerinde eskiten Hinli fakirin bu muvaffakıyeti nihayet bir talim ve itiyattan ibarettir. Faidesizdir. 1932 senesinde her iş faide ve menfaatle ölçülüyor. Bu hakikat karşısında bana öyle geliyor ki lâtince ve yunancayı, öğrenmek külfeti, Hintli fakirin çivi üzerinde yatmak zahmetinden daha lüzumsuzdur. Çünkü Hintli fakir bu zahmetine mukabil kendini teşhir eder, para kazanır. Fakat bütün mahsulleri buhar devrinden evelki asırlarda kalan lâtinceyi öğrenmek külfeti bugünün adamını ancak mangafa eder. Hayat o kadar yüklüdür ki bugünün mücadelesinden kurtulup maziye başımızı çevirmeğe vaktimiz yok.

Düşünmeli artık at ve araba sür'ati bugünün ihtiyacına kâfi gelmiyor. Hattâ şimendiferlerin modası geçti. İş adamları seyahatlerini saatte yüz elli kilometre giden otomobil ve havaları yıldırım gibi delip geçen tayyarelerle yapıyorlar.

Paris borsası pamuk piyasasını Amerikadan her saniye muntazaman alabiliyor. Mesafe mefhumunun hiçe indiği ve hayat mücadelesinin insan tahammülü fevkine çıktığı bir devirde bir köşeye çekilip Yunan efsanelerini, Lâtin eserlerini mütalea ile meşgul olan adam bugünkü cemiyetin adamı olamaz. Eğer o idiada ise meczuptur.

Böyleleri tarihte çoktur. Muhammede ilk telkinleri yapan meşhur (Bahıyra), hiristiyanlığın ikinci asrında İtalyada türeyen târiki dünyalar bu kabildendir. O devirlerde yıldızlara bakıp ahkâm çıkaran mucize meraklıları ile bugün Lâtin ve Yunan telifatını okuyup fetva çıkaran ve hattâ zevk alanlar ayni saftadırlar.

Muhterem ve titiz münekkit, Nurullah Ata Beyefendi beni irşat ederek "eğer Lâtin eserlerini anlamamış olsaydı (Blasco İbanez) den hoşlanmazdı."

Diyorlar.

Belki hakları var. Edebiyat tarihinin o kadar eski devrine ait eserlerle pek meşgul olmadım. Bütün malûmatım başka lisanlara intikal eden bir kaç parça eserin mütaleasından ibarettir.

Fakat bütün Lâtin edebiyatını öğrenseydim acaba ne istifade edecektim.?

Halbuki (Blasco İbanez) in on on beşi bulan eserleri pek çok şey öğretti. Bilhassa harpsonu nesillerinin ruhî ve ahlâkî temayüllerini ve aldığı yeni cereyanları bir kaç eserinde bütün kuvvetile anlattı.

Bunları da bir yana bıraksak büyük İspanyol edibinin üç büyük ciltte topladığı:

(Le voyage d'un romancier autour du Monde) isimli seyahatnamesi bugünün dünyasını o kadar muhtelif cephelerden gösterdi ki yalnız bu, gezmek, görmek ve tanımak ihtiyacını duyan bir muharrir için fevkalâde bir mazhariyettir.

İnsanlar arasında rabıtalar (Beynelmilel) bir şekil alıyor. Hâdiseler her milleti birden alâkadar ediyor.

Brezilyada kahve rekoltası on santim fark etse tesiri Lehistanda, Çinde ve İranda hissediliyor. Londradan kalkan İngiliz tayyaresi (Kalküte) de yere iniyor. (Arz) gittikçe ufalıyor. Bugünün (Nakliyat) sistemleri kıt'aları biribirine yaklaştırmıştır. Bir mütefekkir için yalnız memleketin hudutları içinde boğulup kalmak, yalnız şahsî değil, ayni zamanda meslekî bir mahrumiyettir. İçtimaî, siyasî, ilmî hamlelerle her gün bir başka şekil alan dünyanın bu hareketini takip etmek lâzımdır. Muharrir, mütefekkir, gazeteci ya müşahede ve tetkik ile bu noksanını dolduracak ve yahut bu yolda hazırlanmış ve ilmî salâhiyetle yazılmış eserleri okuyacaktır.

Meselâ Cava adasını, Birmanyayı, Çini, Japonyayı, cenubî Amerikayı görmedim. Fakat muhterem Nurullah Ata Beyefendinin istihza buyurdukları (V. B. İbanez) in seyahatnamesi bu memleketleri gezmiş, görmüş kadar bana tanıttı.

(Panama) kanalı hakkında ki malûmatımız nedir. Nihayet iki kıt'ayı ayıran meselâ Süveyş kanalı gibi bir şey.. Fakat (V. B. İbanez) in eserinden (Panama) kanalına ait faslı okursanız açılması seneler süren ve pek mühim siyasî mü zakerelere, çatışmalara sebep olan bu mühim berzahın iktısadî ve siyasî bütün ehemmiyet ve kıymetini anlamış olursunuz.

Zannederim ki bugünün muharriri, hele gazetecisi için Kaliforniya madenlerinin kıymetini, vaziyetini bilmek Lâtin şairi (Virgile) in hattâ kaç eseri olduğunu bilmekten daha mühimdir.

* * *

Galiba asıl söylemek istediğim bahisten biraz uzaklaştım. Avdet edeyim.

Bana kalırsa Lâtin ve Yunan eserlerine kadar ric'at etmeğe lüzum yok. Mütefekkir ve yahut münevver adam istiyorsak daha insaflı ve daha makul olalım.

Meselâ diyelim ki bir münevver için Fransız, İngiliz, Rus İsveç edebiyatının mühim eserlerini hem ucuz, hem zarif bir şekilde toplayan (Nelson) kütüphanesini elden geçirsin! diyelim.

400 parçayı geçen bu küçük ciltler aşağı yukarı bir kaç yüksek milletin, muhtelif devirlere ait mühim eserlerini toplamışlardır. Bilhassa bizimle daha yakın bir fikrî münasebeti olan Fransanın hemen sayılı üstatlarının, her tarzda her üslûpta yazıları bu kolleksiyonda mevcuttur. O küçük ve ucuz ciltler içinde (Molière) i, (Alexandre Dumas) yı, (Anatole France) ı, (Kipling) i, (Bourget) yi (Flaubert) i, (Daudet) yi ve (Tolstoï) ve daha bir çok maruf garp edip ve muharrirlerinin eserlerini bulabiliriz.

Hattâ bunları bir elekten geçirip en mühimlerini tercüme ettirmek ve ayni şekilde bastırıp ucuzca okutmak yakın bir edebî devrin cereyanını göstermek itibarile çok faidelidir sanırım.

Bilmem Nurullah Ata Beyefendi bu mütaleamı nasıl telâkki edeceklerdir.

Burhan CAHİT

SÖZ arasında

Bir dehalet Ve.. Af!.

Mahmut Beyin asaletine, Şükrü Beyin terbiyesine ve.. benim vicdanıma dehalet eden Selâmi İzzet Beyde yerinde bir intibah var. Yalnız bir iki noktada yine sendelemiş. Zaman ve ağabeyce yaptığımız nasihatler elbette o kusurları da giderecek. Şair pek haklı olarak:

Nâdir bulunur tıyneti kâmil..
de kusûr..
Kem mâyeden eyler ne ki
eylerse zuhûr..

Diyor. Mahmut ve Ahmet Şükrü Beylerin yaradılış ve kemalleri hakikaten Selâmi İzzetin Akşam gazetesindeki jurnalına hoş görmeğe manidir.

Böylesine:

— Yanlış kapı çaldın..

Derler. Şüphesiz bu aybını da bir daha tekrarlamıyacaktır.

Selâminin doğru bir sözü ve intibahının en mütebariz bir tarafı da vicdanımıza iltica ve hitap eden satırları arasında: "Selâmi İzzet on sekiz senedir yazı yazıyor. Hiç bir şey değilse bile mütercimdir.." Demesidir. Zaten biz de kendisine bunu söyletmek istemiştik. O halde mesele yok. Bizim sözümüz ediplerleydi, edebiyatçılarladır. Ayağımızın önüne kendi gelen ve kendi giden bu engele büyük uğurlar olsun.

Muhterem mütercime muvaffakıyetler diler ve.. kendisini bir iki gün yolumuzdan alakoyduğu için alenen affederiz.

Etem İZZET

İlâve ve açık mektup

Akşam gazetesinde mütercim ve müsahhih Selâmi İzzet Beye,

Bütün hüviyet ve şahsiyetimi "Milliyet" e hasra mecbur olduğumdan; başka gazeteye maatteessüf yazamıyorum. Muhabbetler

E. İ.

Heykeltraş Hadi Beyin Gazi Hazretlerinin bir büstlerini yapmış olduğunu geçen hafta san'at sahifemizde yazmıştık. Bu hafta da bu çok muvaffak eserin fotoğrafisini dercediyoruz.

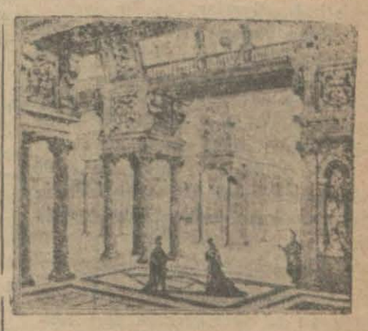

17 nci asırda Servandoni'nin bir dekoru

18 inci asırda Boucher'nin bir dekoru

1629 da "Melite" nin dekoru

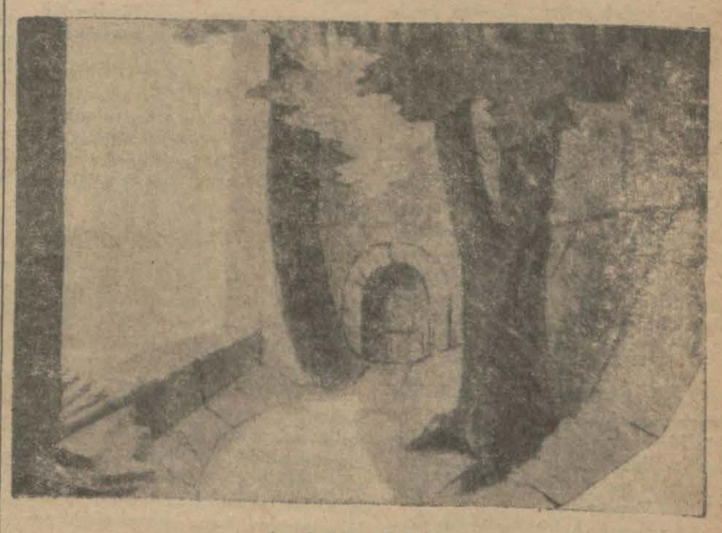

Asrî bir dekor

Dekor ve sahne tekamülü

Evvelce sahne ve dekor sadece temsil edilen yer manasını ifade ederdi. Bugün artık sahne tertibatı, dekor başlı başına bir teknik oldu. Tiyatro müellifi, aktör muvaffakıyeti hemen yarı yarıya da dekora bağlıdır. Zengin dekor bugün bir zayıp kapayıcı mıdır? Ekser zayıf eserlerin temsili, dekorun mükemmeliyeti sayesinde büyük sükse yapmıştır.

İlk sahne ve ilk dekorla bugünkü dekor arasında mühim farklar vardır. İleri tekniğin sanayie tatbiki sahnede başka bir âlem yaratmıştır.

Yukarıdaki resimlerimiz, muhtelif tarihlere ait dekorlar hakkında bir fikir vermesi itibarile şayanı dikkattir

Müthiş tren faciası

(Başı 1 inci sahifede)

da seyyar posta memuru inlemekte dir .

Bunların arkasındaki iki demir yolcu vagonu yolun soluna devrilmiştir. Daha sonraki üçüncü mevki demir vagon sapa sağlamdır. Sanki itina ile yolun kenarına yatırılmıştır. Onun yanında ikinci demir vagon diğer bir vagonun üzerine binmiş, yalnız ortasından parçalanmıştır. Bu son iki vagonun yolcuları kendilerini kurtarmak için çırpınmaktadırlar .

Aradaki ahşap üçüncü mevki eski tip yandan açılır vagon yolun kenarından uçmuş, içindekilerin yarısı ezilmiş hurdahaş olmuştur. Arkadaki yük vagonlarından sekizi devrilmiş ve parçalanmıştır. En gerideki 13 vagon ise demiryolu üzerinde önde geçen faciadan bihaber durmaktadır . Bu hâdise bir iki saniyenin içinde olmuştur .

İmdat teşkilâtı

Yolcular arasındaki iki zabitimiz kaymakam Seyyar, ve erkânı harp yüzbaşısı Arif Beyler bir de seyyar polis, 28 numaralı Süleyman Efendi, bir sivil memur yolculardan der hal kendini toplayabilenler arasında ufak bir imdat teşkilâtı vücude getirerek devrilen vagonların içinde ki felâketzedeleri kurtarmağa teşebbüs ediyorlar. Evvelâ çocuklar sonra kadınlar ve müteakiben de erkekleri çıkarıyorlar.

Yaralı olanların yaralarını mehma imkân sarmağa başlıyorlar.

Kısa bir zaman sonra Beylik köprü istasyonu mürettebatı ve civarda ki köylülerden bir kısmı bu hizmete iştirak ediyorlar.

Ahşap vagon altında kalanların birçoğu ezilmiş, ve üzerlerine devrilmiş olan yük vagonlarından akan buğday yığınları altında havasızlıktan boğuluyorlar, kendilerinden hiç bir istimdat sadası duyulamıyor.

Saat 16,50 de hattın 50 — 60 metre mesafesine sıkışan bu facianın dış manzarası böylece izah olunabilir:

Müthiş bir manzara

Manzara tasavvurun fevkında heyecan ve elem verecek derecededir. Bir tarafta bütün azametile yuvarlanmış cilâlı ve parlak tekerlekleri havada yatan mücrim bir lokomotif, pencereleri, kapıları param parça olmuş yolcu vagonları, yalnız demir iskeletini muhafaza eden yük vagonları, yerinden fırlamış raylar ve traverser, buğday yığınları, yırtılmış şapkalar, kasketler, kopmuş yemek sepetleri, yırtık elbise parçaları.. Bu kanlı ölüm kokan sahnenin en bedbaht cephesini demir enkazının altında kalıp ânide hayata veda eden Mehmetçiklerin demirler arasından görülen başları kolları ve ayakları idi. Hattâ o kadar ki parçalanmış tahta vagonun bir köşesinde biri arap olmak üzere (4) ceset görülüyordu. Bunlar oldukları yerde ve o turdukları mahalde bir istif halinde tazyikle ölmüşlerdi. Daha beride jandarma nöbetçilerinin nöbet bekledikleri mahallin yanında üzerlerine ceketler örtülmüş iki ceset var. Bunlar enkazın altından çıkarılmış iki ölü.. Birinin başı ezilmiş, bir diğerinin kolları kırılmış, bacakları parçalanmış, damarları fırlamış vücudü pelte haline gelmiş .

Facia

Bütün bu facia çerçevesi arasındır. nazarı dikkati celbeden makinistin hali lokomotifin patlayan kazanının sularının içinden yanmadan çıkan makinist Faik Efendi şaşkın bir haldedir. Herkes ona koşuyor; "Ne olduk diyorlar?„ Fakat Faik Efendi buna cevap verecek halde değildir. Kendisine uzatılan suyu içiyor, bir köylünün elinden kaptığı ekmek dilimini şuursuz bir hal ile yiyor. Bir taraftan etrafına şaşkın bakıyor, geride üst üste sıralanmış ve altlarından boğuk sesler yükselen demir ve ahşap enkaz kütlesinin dehşet veren manzarasını seyrediyor .

İmdat treni

Eskişehir istasyonu imdat telgrafını alır almaz 17,25 e doğru ilk imdat trenini göndermiştir. Bu tren hasta vagonu, yardımcı amele vinçgibi imdat malzemesile vak'a mahalline dört saat kadar sonra yetişmiştir. Trenin başında Eskişehir deposu müdürü Hasan Bey ve hareket müfettişi Hulki Bey bulunuyorlardı. Doktorlar da trene alınmıştı.

Adliye iş başında

Diğer taraftan bir köylünün haber vermesi üzerine vak'adan resmen hiç bir haber almamış bulunan Polatlı adliyesi, jandarması, doktorları, trezin ve otomobillerle vak'a mahalline koşuyorlar .

Biraz sonra Eskişehir imdat treni gelmiş bulunuyor .

Polatlı müddeiumumisi Talât ve jandarma kumandanı Eyüp Sabri Bler kısa bir sorgudan sonra yaralıların daha fazla ıztırabına mahal vermeden imdat trenine nakillerini temin ediyor ve makinist Faik Efendiyi nezaret altına alarak kazanın mahiyetini tesbite çalışıyorlar.

Makinisti muayene

Polatlı hekimi makinistin sarhoş olup olmadığını tetkike lüzum görüyor, sarhoş olmadığı anlaşılıyor.

Eskişehir istasyonu Devlet Demiryolu telgraf hattının arızaya uğradı [illegible] ile demiryolları umum müdüriyetini keyfiyetten haberdar ediyor. Bu telgraf dün akşam Ankaradan kalkan İstanbul postasının hareketinden sonra gelmiş olacak, ki posta trenini zamanında hareket etmiş bulunuyor .

Ankara'dan gidenler

Ankaradan mağaza müdürü Şaban Beyle kısım şefi Kemal Beyin idaresinde imdat katarı derhal yola çıkıyor ve bunu takiben de saat 23 te hükûmet erkânını hamil hususî bir tren kaza mahalline hareket ediyor. Bu trende Nafia vekili Hilmi, Ankara valisi Nevzat dahiliye müsteşarı Hilmi, Devlet Demiryolları umum müdürü Rifat, cer reisi Tevfik ve hareket müdürü Nüzhet Beyler ve diğer mühendisler bulunuyor .

Bu tren gece ikiye doğru hâdise mahalline vasıl oluyor .

Kazanın vaziyeti

Nafia vekili kaza vaziyetini fennen tesbit ettirmek için geç vakite kadar fen heyetile birlikte vak'a mahallinde meşgul oluyor. Lokomotifin sür'at seyrini gösteren bant alınmış ve bunun 53 rakamını gösterdiği görülmüştür.

Cer fenninde bu tip lokomotiflerin hakiki sür'atini anlamak için bu rakamın yüzde seksen beşini almak lâzım gelirmiş, ki bu da 44 ilâ 45 kilometre etmektedir.

Polatlı ile Beylikköprü arasını bu lokomotiflerin 37 dakikada katetmeleri tarife iktizasıdır. Trenin normal sürati aşmadığı şuradan anlaşılmaktadır ki 35 inci dakikada kaza mahalline gelmiş bulunmaktadır.

Oradan da Beylik köprü istasyonuna iki dakikalık bir mesafe vardır. Sonra kazayi bir çöküntüyü ve ya bunun gibi bir sebebe hamletmek mümkün olmamıştır.

Zira yolun bu kısmı yakında tahkim edilmiştir .

Makinistin sür'atle gelirken ani olarak bir durdurmak hareketine teşebbüs etmediği de lokomotifin buna ait cihazının tetkiki ile anlaşılmıştır. İşte bütün bu zevahir kazanın kat'i mahiyeti hakkında bir hüküm vermeğe müsait bulunmamaktadır .

Kazanın hakiki sebebini meydana çıkarmak için nafia vekili Hilmi Bey işe çok ehemmiyet vermiş ve iş letme idaresini ve ayrıca vekâlet müfettişlerini tahkike memur etmiştir.

Bu tetkikatı yapmağa memur olanlar müşterek kaldıkları noktalardan gayri ayrıldıkları noktai nazarlar olursa, bunları raporlarında sarahaten tebarüz ettirmek emir ve salâhiyetini almışlardır.

Nafia Vekili ve yanında gelen zevat bu tertibatı aldıktan sonra sabah Ankaraya dönmüşlerdir.

Eskişehirden gelen imdat treni yaralı yolcuları Eskişehire nakletmiş yolcuların eşyaları vegonlardan çıkarılarak kendilerine teslim edilmiştir .

Yaralılar

Seydi şehirli, Seyit oğlu Osman ağıryaralıdır. Kondoktör Abdülkadir, katar memuru Ali Rıza, gardofren Hasan kondoktör Hasan Bektaş birinci muhabere alayından Çaldıra nahiyesinden Kâmil oğlu Feyzi, seyyar posta memuru Rıza, yamalı Mustafa oğlu Rıza. Anadolu Ajansı muhabirlerinden Süreyya Fehmi, Hacı Hüseyin oğlu Ahmet, Ankara da diş tabibi Halit İhsan Bey nezdinde Hüseyin oğlu Selim hafif yaralılar meyanındadır ve bunlar Eskişehire nakledilmişlerdir.

Ölenler

Ateşçi Mehmet Alinin kolları ayakları yanmıştır. Tedavi için Ankaraya gönderilmiştir. Enkaz altından çıkarılıp yaralı iken ölenlerden biri Nevşehirli Mahmut oğlu Ahmettir. Yozgat askerlik şubesi efradından Pirecliğin Kıtık köyünden Mehmet oğlu Ömer ve Millet Meclisi Muhafız alayının beşinci bölüğünden Kütahyalı Ali Rıza ölenler meyanındadır .

Cesetler

Ahşap vagondan kurtulanların ifadesine göre, vagonun altında daha on beş, on altı ceset vardır.

Ve bunlar Seydi şehirli ve Beyşehirli vatandaşlardır.

Makinist Faik efendinin izahatı

Polatlı müddeiumumisi Talât B. kaza mahallinde yaptığı tahkikattan sonra makinist Faik Efendiyi alarak Polatlıya dönmüştür .

Makinist Faik Efendiyi burada Talât Beyin yanında ve müddeiumumilik dairesinde gördüm. Kendisi Bolandanlı'dır. 40 yaşlarındadır. Esmer, orta boylu nahif bir adamdır. Kazanın verdiği elemle bitap ve hâlâ şaşkındır. Bana kazayi şöyle anlattı:

— Makinemde bir noksanlık yoktu. İstasyona yaklaşıyorduk tam sinynal verecek iken, ani bir sarsıntı oldu. Lokomotif bütün azametile kaydı. O ande kendimi aşağıda buldum. Baktım, ki ateşçi bir delikten çıkıyor, ben de onu takip ettim. Kurtulmam bir mucizedir.

Eğer patlayan kazan şişesinin otomatik bilyası kendiliğinden buharı tıkamasaydı boğulurdum. Kazanın suyu etrafa yayılmıştı kendimi suyun içinde buldum. Kazanın neden ileri geldiğini bir türlü kestiremiyorum. Ya yolun bozukluğu veya [illegible] bulunuşu veya lokomotiften bir parçanın düşmesi buna sebep olur.

Maamafih lokomotiften böyle bir şey düştüğünü hissetmedim. Bu tip lokomotifler her zaman 25 - 26 vagon taşıyabilir. Onun için yükün fazlalığından böyle bir kaza olması ihtimali yoktur. Burada kaviste rampa esasen binde sekiz kadardır.

Onun için rampanın kazayi tevlit etmesini de tahmin etmiyorum.

İdarenin 16 senelik işçisiyim. Ev velce ateşçi idim 3 seneden beri makinistim. Ömrüm kuvvayı milliye zamanında muharebede bu yollarda ve hep bu rampa üzerinde geçti. Yolu iyi tanırım. Bu makinenin makinisti Mehmet Efendi vazifeye gelmediğinden depo müdürü tarafından cezalandırılmıştı. Ben de ihtiyat olarak kullanıldığım için ve bu makineyi eskiden tanıdığım için muvakkaten burada tavzif edildim. Bu makine ile iki seferim vardır.„

Bundan sonra ailesinin Eskişehir de olduğunu ifade eden Faik Efendi müddeiumumî Beye hitap ederek :

— Bu geceyi burada mı geçireceğiz. Ruhum sıkılıyor, kefalete raptetseniz de çocuklarımın yanına gitsem, dedi.

Tahkikatın ikmaline intizaren bu talebinin is'afına imkân görülmedi .

Ankaradan hareket eden akşam postası Polatlıdan sabaha kadar bekletilmiş ve İstanbuldan gelen tren de Eskişehirde alakonulmuştur. Bu sabah saat sekiz buçukla on buçuk arasında aktarma suretile yolcuların yollarına devam imkânı temin olunmuştur .

Vak'a mahallinde alınan tertibat sayesinde hattı kaplayan enkazın kaldırılmasına başlanmış ve tazyikle bir buçuk metre sola akan raylar sökülerek yerine yenilerinin düşmesine başlanmıştır .

Tebdil edilen rayların boyu 96 metredir. Bu ameliye bu akşam saat 20 de ikmal edilmiştir.

Gelen ve giden trenlerin vaziyeti

Dün Haydarpaşadan hareket etmesi mütad olan bütün trenler, muayyen vakitlerinde gitmişlerdir. Kaza mahallinde yolun dün akşam saat 18 de açılacağına dair Haydarpağa hareket müfettişliğine malûmat gelmiştir. Bu itibarla buradan evvel ki akşam hareket eden yolcu treni ancak dün gece yarısı Ankaraya muvasalat edebilecekti. Dün akşam hareket eden posta treni ise bu sabah muayyen vaktinde Ankaraya vasıl olacaktır .

Kazaya uğrayan muhtelit trenin dün sabah saat 8 de Haydarpaşaya gelmesi lâzımdı. Bu tren, yolda kaza uğradığından bittabi gelememiştir. Ancak Eskişehirden tahrik edilen muhtelit bir tren, dün sabah saat 8 de Haydarpaşaya muvasalat etmiştir .

Evvelki akşam Ankaradan hareket eden tren, kaza mahallinde yol kapalı olduğundan gelememiştir. Ancak gerek kazazede trenin ve gerek evvelki akşam Ankaradan hareket eden İstanbul treninin yolcuları aktarma suretile Eskişehire getirilmiştir. Bunlar Konya trenile dün akşam saat 17,35 te Haydarpaşaya muvasalat etmişlerdir.

Dün Ankaradan muhtelit tren hareket etmediği için bu sabah saat 8 de Haydarpaşaya muvasalatı icap eden bu katar bittabi gelmiyecektir. Ancak dün akşam saat 18 de yol açılabileceğinden dün akşam Ankaradan hareketi mukarrer ve mutad olan posta treni, bugün saat 10 da Haydarpaşaya muvasalat edecektir .

Kazazede trenin Eskişehire nakledilen yolcularından dört kişi dün akşam saat 17,35 te Haydarpaşaya muvasalat eden Konya trenile gelmişlerdir. Diğer yolculardan yaralı olanlar Eskişehir memleket hastanesine yatırılmışlardır .

Bu trenin yaralanmaktan kurtulabilen yolcuları da kısmen Eskişehirde ve kısmen diğer istasyonlarda kalmışlardır .

Kazazede tren yolcularından dün akşam şehrimize gelenlerden ikisi henüz terhis edilmiş asker, biri mektep talebesi, dördüncüsü de bir makinisttir .

Bunlardan henüz 15 — 16 yaşlarında bulunan Çenberlitaş orta mektep talebesinden 314 numaralı Enver Efendi, kolundan hafif yaralıdır. Terhis edilen muhabere askerlerinden Hasan Efendi, burnunun ve alnının üstünden mecruh olmuştur. Bakırköyünde oturan makinist Rıza Efendi de vücudünün muhtelif yerlerinden yaralıdır.

Mucize kabilinden kurtulabilen bu yolcular, dün hâlâ hâdiseden mütevellit perişanlıklarını muhafaza ediyorlardı .

Enver Efendi faciayı anlatıyor

Bunlardan talebe Enver efendi, kendisile görüşen muharririmize, hâdisenin sureti vukuunu şöyle anlatmıştır :

"— Kırşehirde bulunan pederimi görmeğe gitmiştim. Avdette Kırşehirden Ankaraya geldim. Cuma günü öğleyin trene bindim. Dört, beş saat yol aldıktan sonra, akşama doğru, birden bire müthiş bir gürültü oldu; ne olduğunu anlamak için pencereye koştum, demir parmaklığı henüz yakalayabilmiştim, ki bulunduğum vagon devrildi.

Müthiş bir felâket vuku bulduğu anlayınca sinirimi kaybetmemeğe çalışarak yakaladığım demir parmaklığı sımsıkı tuttum. Bu suretle devrilen vagonda muallâkta kaldım. Hayatımı, bu demir parmaklığa asılmış olmama medyunum. Biraz sonra kendime gelerek dışarı çıktım. Etrafta yaralılar serilmiş, ortalık muvakkat bir hastane halini almıştı. Yaralılara pansıman yapılıyor, buğday yığınları altından istimdat avazaları, iniltiler işitiliyordu .

Benim de kolumun yarasını pansıman ettiler. Kazadan 4 — 5 saat sonra Eskişehirden, onu müteakip Ankaradan birer imdat treni geldi. Ortada 3 — 4 ölü, birçok yaralı vardı. Bunları toplayıp Eskişehirden gelen trene bindirdiler.

Yaralılar arasında kadın bulunduğunu göremedim. Bizi de yaralılarla beraber Eskişehire getirdiler. Yaram hafif olduğundan Konya trenine binerek İstanbula gelebildim.„

Rıza Efendi ne diyor?

Dün gelen kazazede yolculardan makinist Rıza efendi de kazayi şöyle nakletmiştir :

"— Ankaradaki annemi ziyaretten dönüyordum.

Polatlıyı geçtikten biraz sonra müthiş felâket vuku buldu. Öyle ani bir felâket, ki bizim vagonumuz devrilmiş, arkamızdaki vagonlar tepemizden atlıyordu. Mucize kabilinden kurtuldum.

Keşke ben de ölseydim de, bunca vatandaşımın feci akibetlerini gözlerimle görmeseydim. Felâketi, muhtelit katarda buğday yüklülerinin bulunması büyülttü. Birçok yaralılar, buğday yığınları altında kalmıştı. Bu zavalıları buğday yığınları altından çıkarabilmekçok müşkül oldu. Hele terhis edilerek memleketlerine gitmekte olan askerlerden birçoğunun yaralanması, facianın derecesini bir kat daha genişletmiştir .

Bulunduğum vagonda dört kişi idik. Kazadan sonra üç yol arkadaşımı kaybettim. Yarasız kurtulabilenleri beş altı kişiden ibaret gördüm .

Kazanın nesuretle vukua geldiğini pek iyi anlayamadık ise de, tren inişte sür'atle iniyordu, kenkin bir kavisten hemen dönmüştü, Beylik köprüye 200 metre mesafede iken kaza vuku buldu; lokomotif yoldan çıktı, yürüdü, makinist fren yaptı.Zannedersem, kaza da bundan ileri geldi."

Kazazede yolculardan şehrimize gelen terhis edilen Asker Hasan efendi de demiştir ki: :

Hasan Efendi ne diyor?

"— Terhis olunarak geliyordum. Vagonda 32 kişi idik. 10-12 kişi kurtulduk, diğer arkadaşlar kısmen yaralandı ve kısmen kayboldular. Bizim vagon birden bire devrildi, ne olduğumuzu anlıyamadan arkamızdaki buğday vagonları bizim vagonun üzerine devrildi."

Haydarpaşa Polis komiserliği, dün akşam polis müdüriyetine verdiği şifahi raporda, kazazede trendeki seyyar polisin gelmediğini, hafif yaralı yolculardan bir talebe, iki asker ve bir sivil yolcu geldiklerini, dün gece için Ankaradan tren muvaseleti beklenmediğini bildirmiştir.

Haydarpaşa hareket müfettişi Abdullah bey, dün sabah mahalli vakaya gitmiştir; bugün avdeti beklenmektedir.

Dünkü meclis müzakeratı

(Başı 1 inci sahifede)

kilde anlaşılmalıdır ki Cemiyet azası devletlerden her biri misaka riayeti temin ve her taarruz hareketine mümanat için asker vaziyeti ile kabili telif olacak ve coğrafî mevkiini hesaba katacak bir mikyas dahilinde dürüst ve müessir bir şekilde teşriki mesai etmekle mükellef tir.

Yüksek ihtiramlarımın kabulünü rica ederim Kâtibî Umumî Efendi.

Tevfik Rüştü Beyle M. Paul Boncour arasında

PARİS,, 9. A. A.— M. Paul Boncour, Türkiye Hariciye Vekilinin; Cenevrede Türkiyenin Cemiyeti Akvama dühûlu için vuku bulan davette Fransanın bu hususu kabulüne ait olarak Türkiye lehinde irat etmiş olduğu nazikâne ve cemilekârane sözlerden dolayı hususî bir meserret ve teşekkürü ihtiva eden bir telgrafını almıştır.

Vapurculuk lâyihası

ANKARA, 9. A. A.— Büyük Millet Meclisi bugün Reis Kâzım Paşa Hazretlerinin riyasetinde toplanmıştır.

Ziraat Vekili Muhlis Bey, Karadeniz mıntakasındaki ormanların işletme hakkını almış olan Zıngal şirketinin fen icabına muğayir olarak yaptığı kat'iyyat hakkında Sırrı Bey (Kocaeli) tarafından verilmiş olan şifahî sual takririne cevap vererek, Zıngal ormanlarındaki kat'iyatın vekâletçe tayin edilmiş fen memurları mürakabesi altında yapılmakta olduğunu ve kat'iyatın normal bir şekilde devam ve inkişaf ettiğini kaydederek kereste piyasasının normal bir vaziyete geçer geçmez harice de ihraç yapılacağını söylemiştir.

İzahat kâfi görülerek Türk posta vapurculuğunun devlet idaresine alınması ve idaresi hakındaki kanun müzakeresine geçilmiştir. Bu münasebetle bazı hatipler tarafından serdedilen mütalealara cevap veren bütçe encümeni Reisi Hasan Fehmi Bey, âmme hizmetlerine taalluk eden hususlarda hükûmetin bu gibi işleri doğrudan doğruya tanzim ve islâh etmek salâhiyetini haiz bulunduğunu ve bu kanun ile o vazifesini yapmakta olduğunu işaret ederek demiştir ki: mevzuu müzakere olan kanunun kabul edileceği günü, Türk gemiciliğinin öldüğü bir gün diye tavsif etmek yerinde bulmadığım bir harekettir. Hergösterenleri diriltmiş ve onları ileriye doğru, istikbale doğru yürütmek suretiyle idare etmiş bir hükûmete karşı "ödürüyorsunuz" tarzındaki sözlere Türk milleti kulak vermiyecektir." ,

Heyeti umumiye üzerinde müzakere kâfi görülmüş ve maddelere geçilmiştir. Kanuna nazaran Türkiye iskele ve limanları arasında muntazam posta seferleri yaparak yolcu eşya ve hayvan nakliyesi devlet idaresine alınmaktadır. Alelûmum şilepçiliğe, tertibatı mahsuseyi haiz gemilerle hayvan nakliyatına ve devlet idaresinin muntazam vapurlar işletmediği iskele ve limanlar arasında makineli ve makinesiz deniz vasıtalariyle her nevi nakliyat icrası serbestir. Kanunun diğer maddeleri hususî eşhasın sahip bulundukları vapurların hükûmet tarafından mübayaası ve teşkil olunacak anonim şirkete ait hükümleri ihtiva etmektedir. Müteakiben Türk gemi kurtarma anonim şirketi teşkiline ait kanunun müzakeresi yapılarak kabul edilmiştir.

Buna nazaran İstanbul, Çanakkale boğazları mıntakalarında vuku bulacak gemi kurtarma işlerini inhisar altına almağa ve bu inhisarı işletmek ve bilhassa Türk kara sularında ve icamda açık denizlerle ecnebî sularında kazazede gemileri ve hamulelerini ve yolcu mürettebatını kurtarmak, bunlara yardım etmek gibi işleri yapmak üzre Türk Gemi Kurtarma Anonim Şirketi namında bir şirket teşkili hususunda hükûmete salahiyet verilmektedir.

Hariciye vekilinin beyanatı

Kanunun kabulünü müteakip birinci celseye nihayet verilmiştir.

İkinci celse reis Kâzım Paşa Hazretlerinin riyasetinde toplanmış ve açılmasını müteakip Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyefendi, söz alarak atideki beyanatta bulunmuştur:

Arkadaşlarım, Bern elçiliğimizden iki gün evvel gelen bir telgrafı müsaadenizle huzurunuzda aynile okuyunca maruzatımın mevzuu derhal tevazzuh eder.

"Asemblenin bu sabahki içtimaından az sonra Kâtibi Umumilikten aldığım mektubu aynen arzediyorum."

— Vekil Beyefendi, Cemiyeti Akvam fevkalâde heyeti umumiyesinin Temmuz tarihli celsesinde aşağıdaki isimleri zikredilen memleketlerin heyeti murahhasaları atideki teklifte bulunmuşlardır:

" Arnavutluk, Almanya, Avusturya, Britanya İmperatorluğu, Bulgaristan, Kolombiya, Güba, Danimarkta, İspanya, Estonya, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, Guatamala, Macaristan, İtalya, Japonya, Letonya, Yeni Zeland, Panama, Felemenk, İran, Lehistan, İsveç, İsviçre, Çekoslovakya, Yugoslavya heyeti murahhasaları, Türkiye Cümhuriyetinin bir devletin Cemiyeti Akvam âzası olması için lâzım gelen ve misakın birinci maddesinde derpiş edilen umumî şeraiti haiz olduğunu müşahede ederek Türkiye Cümhuriyetini Cemiyeti Akvama girmeğe ve kıymettar teşriki mesaisinden Cemiyeti Akvamı istifade ettirmeğe davet etmeği heyeti umumiyeye teklif ederler.

Heyeti Umumiye, 1 Temuz tarihli celsesinde bu teklifi rüznamesine koymağa ittifakla karar vermiştir. Heyeti Umumiye bervecheti ati kararı kabul etmiştir:

" Heyeti Umumiye Cemiyeti Akvama yeni âzaların kabulüne dair olan ve misakın birinci maddesinin ikinci fıkrasında derpiş edilen şeraiti haiz olduğunu müşahede Türkiye Cümhuriyetini Cemiyeti Akvam âzası olmağa ve Cemiyeti kıymettar teşriki mesaisinden müstefit etmeğe karar vermiştir.

Heyeti umumiye bu kararın neticelendirilmesini Kâtibi Umumiye tevdi etmiştir.

Bu kararı müstaceliyetle hükûmetinize lûtfen tebliğ etmek ve heyeti umumiyenin vaki davetine Türkiye Cümhuriyetinin vermek tasavvurunda bulunduğu neticeyi mümkün olan süratle bana bildirilmekle zatı devletlerine minnettar olacağım.

Heyeti Umumiyenin yukarda mezkûr iki celsesine ait zabıtnamelerini tabedilir edilmez göndermekte küsur etmiyeceğim.

İhtiramat ıfaikamın kabulü vesaire...

. . . Kâtibi Umum Erik Drumond

Asamble içtimaına ait tafsilâtı takip ediyorum.

Bern Elçisi
Cemal Hüsnü

" İşte sarahetle görülüyor ki Milletler Cemiyeti Umumî heyetinin kararile Kâtibi Umumî Sir Drumond cenapları, Cümhuriyet Türkiyesini bu Cemiyete iltihaka davet ediyor. Herşeyden evvel şurasını kaydetmeliyim ki davetin şekli çok nazikânedir. Bu daveti intaç eden iki içtimadaki büyük hatiplerin milletimiz inkilâbımız,

Reisimiz ve harici siyasetimiz hakkında söylemek lûtfünde bulundukları mümtaz nutuklar etrafında Ajansların hulâsa şeklindeki tebligatını arzetmek isterim ki: bu beyanatın her birinden ayrı ayrı mütehassıs olmamak mümkün değildir. (Vekil Bey burada Cemiyeti Akvamın bir ve 6 temmuz tarihli içtimalarında muhtelif devletler murahhasları tarafından Türkiye hakkında iradedilen ve Anadolu Ajansı tarafından evvelce neşredilmiş olan nuntukları okumuştur).

Vekil Bey beyanatlarına devamla: "Ajansın hulâsai tebligatı burada bitmektedir. Nutukların bilâhare tamamı geldikçe heyeti umumiyesini topliyarak bir risale halinde muhterem arkadaşlarıma takdim edeceğim.

Cemiyeti Akvam meclisinin hususî içtimaında müzakerenin nihayetinde meclis reisi ve Belçika hariciye nazırıM. Hymans Hazretleri hatiplerin nutukularını hulâsa ederek yeni Türkiye Cumhuriyetinin namdar reisi Gazi Mustafa Kemal Hazretlerinin feyizli ve nurlu idareleri altında vücude getirdiği terakki esaslarını zikretmiş, genç ve kudretli Türkiye cumhuriyetinin Cemiyeti Akvam agirmeğe davet edilmesinde asambleyi müttehit görmekle bahtiyar bulunduğunu ve bu kararın kâtibi umumî tarafından hemen Türkiye hükûmetine iblâğ edileceğini Türkiyenin cevabı gelince bütün bütün heyeti murahhasalara tebliğ ederek asambleyi ayın 18 inci pazartesi günü tekrar içtimaa davet edeceğini ve bu içtimada Türkiye mümessillerinin de asamble ahzı mevki etmiş olacaklarının görmekle mes'ut olacağını söylemiştir.

Huzurunuzda hususî bir bahtiyarlıkla okuduğum bu hulâsalar dahi bize kâfi belâgat ve sarahatle öğretiyor ki bütün bu güzel sözlerde Kemalist Türkiyeye karşı muhabbette vahdetin beliğ sesini ve bizim umumî dünya milletlerine karşı yürütmüzde halisane beslediğimiz ani hisselerin samimî bir makisini seziyoruz. Yine bu güzel sözlerde milletlerin ve milletler Cemiyetinin cihanşumüllüğe doğru bir hamlesi ve bu itibarla yeni bir tekâmül merhalesi seziliyor. Ayni zamanda sulh ve alemşumul muhabbete yeni bir tekâmül merhalesi seziliyor. Ayni zamanda sulh ve alemşumul muhabbete istinat eden dürüst politikamızın salâbetini ve şimdiye kadar yuruduğumuz yolda devamın isabetini gösteriyor. Bu kadar hususî bir itina ve teveccüh tecelliyatı önündeki hassasiyetimizin istilzam ettiği suretle cevabımızın yazılabilmesi için hariciye vekâletinizce ihzar edilmiş olan projeyi sözlerimin daveti hakkında karar alınması teklif arzedeceğim.

Türkiyenin işte bu suretle daveti hakkında karar alınması teklif ve iltimasiyle 18 devlet mümessilleri tarafından takrir verildiği elçimizin iş'arından öğrendiğimizi müteakip müşarünileyh mümessillerin mensup oldukları hükûmetlere Türkiye cümhuriyetinin bun dostane ve zahüratından mütevallit derin ve çok hararetli tahassüs ve teşekkürlerini derhal arzetmek için neztlerindeki mümessillerimize telgrafla talimat verdim.

Neztlerinde henüz mümessilimiz bulunmiyan hükûmetlere teşekkürlerimizin iblağı için bu hükûmetlerin Londradaki mümessillerini ziyaret etmesini Londra maslâhatgüzarımıza telgrafla bildirdim. Hakkımızda bu kadar güzel sözler söylemek lütfünde bulunmuş olan bu yüksek zevata Türkiye Cümhuriyeti hükûmeti namına hariciye vekiliniz tarafından yapılan teşekkür telgraflarını da birer birer arzediyorum:

Vekil Bey gönderilen telgraflar

Lausanne itilâfnameleri

(Başı 1 inci sahifede)

ralya, Bulgaristan, Canada, Macaristan, Yeni Zeland ve Lehistan mümessilleri de Lausanne mukavelenamelerini imzalamışlardır.

Bilmukabele henüz bir hal suretine iktiran etmemiş olan şark tamiratı ile alâkadar devletler murahhasları, muvakkaten istinkâf etmişlerdir. Bu devletler şunlardır:

Yunanistan, Portekiz, Romanya, Çekoslovakya ve Yugoslavyadır.

Saat 10,4 da imza merasimi hitama ermiş olduğundan M. Mac Donald, söz almıştır.

Mümaileyh, Belçikalı M. Theunis'in şarki olmıyan tamirat komisyonu reisliğine ve Fransız M. George Bonnet'in merkezi ve şarki Avrupa beynelmilel komisyonu reisliğine tayinini teklif etmiştir.

Lausanne itilâfları metinlerinde telmih edilmiş olan beynelmilel iktisad konferansına gelince devletler bu nunla bilâhare meşgul olacaklardır. ,

Reis, konferansa heyetlerin İsviçrede gördükleri hüsnü kabulden dolayi İsviçre reisicümhuru M. Mottaya bir teşekkür telgrafı çekilmesini teklif etmiş ve bu teklif kabul edilmiştir.

M. Mac Donald'ın nutku

LAUSANNE, 9. A. A.— Saat 10,45 de M. Mac Donald, söz alarak konferansın hitamı münasebetile bir nutuk irat etmiştir.

Mümaileyh demiştir ki: Bir itilâfa vasıl olmak için beş hafta mücadele ettik. Uzlaşma, kolay değil idi. Niçin? Çünki burada müzakere edilmekte olan meselelere kökünden çıkarılıp atılması müşkil olan birçok eski hatıralar pek fazla merbut bulunmakta idi.

Mukabilinde emtea olmaksızın bir memleketten diğer memleketlere mühim miktarda para naklinin o memleket için bir ceza olmakla, kalmadığı, diğer memleketler için de pek ziyade meşum olduğu anlaşılmış, tahakkuk etmiştir. Bizim burada ittihaz etmiş olduğumuz karar kiyasete uygun ve maküldür. Almanyanın cihanın yeniden imarı sahasında hissesini üzerine alması nısfete muvafık olur, fakat tediyesi cihanın iktisadiyatını altüst edecek bir takım mühim mebaliği ondan talep etmek hiçbir şeye yarayamazdı.

Siyasî sahadaki beyanatta da mutabık kaldık .

Milli servetlerin teslihat masrafları le heder edilmiyeceğini ümit ediyoruz.

1 temmuz 1932 günü, bir zafer tarihidir. Tahdidi teslihatın tahakkuku anına kadar bu yolda devam etmeliyiz. Çünki tahdidi teslihat olmadıkça sulh tahakkuk edemez.

Cihanın teşriki mesaisi fikri, harp fikri yerine kaim olmalıdır. Bu, yalnız Avrupa devletleri için değil, [illegible] için de doğrudur. Japonyanın bu [illegible]laşmaya iltihak etmesi icap eder.

M. Mac Donald, netice olarak, demiştir ki:

Önümüzde geniş yollar görüyorum. Bu yollar bizi sulh, emnü selâmet ve refahın hüküm süreceği bir alem[illegible]götürecektir.

Bu nutuk, uzun alkışlarla karşılanmıştır.

M. Herriot'nun hitabesi

M. Herriot, bütün murahhasların namına, reise konferansın müzakerat ve mesaisini "Şecaat, nufuz ve yüksek bir düşünce ile" idare etmiş şolduğundan dolayi teşekkür etmiştir.

Mümaileyh, sözüne devamla demiştir ki:

Lausanne konferansı, ümit ettiğimiz veçhile, gerek hali hazırda gerek tarihte teveccühle karşılanacak olursa bunu büyük bir nisbet dahilinde reisine ve mesai rüfekasının heyeti mecmuasına medyun olacaktır.

Celse, hitam buldu

Son bir defa olarak M. Mac Donald, söz alarak M. Herriot'ya güzel sözlerinden dolayi teşekkür etmiştir.

Saat 11,25 dir. Fotoğraf ve sinematograf makineleri göz kamaştırıcı bir ziya içinde bu tarihi vak'anın son anlerini tesbit etti.

Murahhaslar, mütahassıslar ve davetliler bundan sonra bitişik salonda Lausanne belediyesi tarafından yapılan bir kabul resminde hazır bulundular.

Neler imza ettiler?

LAUSANNE, 9. A. A.— Atide itilâflar bu sabah imza edilecektir.

1 — Almanya ile yapılan itilâf,

2 — Almanyaya ait intikal tediyeleri,

3 — Almanyaya ait olmayan tamirata ait kararname,

4 — Markezi ve şarkî Avrupa hakkındaki kararname;

5 — Cihan iktisadi ve mali konferansı hakkında kararname.

Dayinler arasındaki "dostane tevviye" sureti ayrı bir itilâf teşkil etmektedir.

Fransız heyeti hareketi

PARİS, 9. A. A. — M. Herriot, M. Germain Martin ve bütün Fransız heyeti bu akşam Lausanne'dan hareket edeceklerdir. Heyet pazar sabahı Paris'e vasıl olacaktır. Pazar günü hiçbir içtima akti mutasavver değildir.

Pazartesi günü kabinenin bir içtima aktetmesi ve müteakiben reis cümhurun riyaseti altında toplanması muhtemeldir.

Emniyet Sandığı emlâk Müzayedesi

Kat'î karar ilânı

Artırma Bedeli	Muhammin kıymeti	Hesap No.	MERHUNATIN CİNS VE NEV'İLE MEVKİ VE MÜŞTEMİLÂTI	Borçlunun ismi
400	3500	8336	Yedikule haricinde Fatih Sultanahmet mahallesinde Demirhane caddesinde eski 42, 44 yeni 90 No. lı yüz yirmi arşın arsa üzerinde kârgir önü camekân ve tahta kepenkli, zemini kısmen toprak ve çimentolu tahtında bodrum, ve demir merdivenle yukarı çıkıldıkta hamurhane, tekne, asma bir oda, ve bodrumdan yukarı çıkıldıkta bir sofa, iki oda, tulumbalı kuyu elektrik tertibatını ve seksen arşın üzerinde bir ahırı havi bir furunun tamamı. (Elyevm bakkaldır) Bilâsale ve bilverase Celâl ve Necmettin B. ler.	
2000	26000	9443	Hasköyde, Sütlüce mahallesinde Karaağaç caddesinde eski 33, 33 maklup ve yeni 49, 51, 53, 53/1, 51/1 No. lı olup 49 numaralısı dört yüz arşın arsa üzerinde tahtında bodrum ahşap iki katlı sahilhane olup (bodrum kârgirdir) birinci kat: Mermer taşlık (elyevm sucuk imalâthanesi) beş oda, üç helâ, harici yüz on arşın arsa üzerinde mukaddema iki mutfak elyevm yağ imalâthanesi ikinci kat: Bir sofa, beş oda, iki helâ, balkon, (rıhtım mahalli bahçede havuz ve gazino vardır harem ve selâmlık bölüklerini havidir) 51, 51/1 No. lı hane yetmiş arşın arsa üzerinde ahşap üç kattan ibaret olup birinci kat: Bir âdî dükkân, bir mutfak, bir helâ, bir taşlık ikinci kat: Bir oda, bir ufak sofa, üçüncü kat: Bir oda, bir ufak sofa, bir helâ 53, 53/1 No. lı hane 90 arşın arsa üzerinde bir katı kârgir bir katı ahşap iki kattan ibaret olup, birinci kat: Bir tonos dükkân, su mahzeni, bir oda, ikinci kat: Üç oda, bir sandık odası, bir sofa, bir helâ; ve dört yüz arşın arsa üzerinde zemini kısmen çimento ve kısmen kaldırım taşı, oluklu saçtan mamul kotra binasını ve iki bin yirmi arşın bahçeyi ve derununa cari yarım masura tatlı suyu ve elektrik tertibatını havi emlâkin tamamı. Mehmet Neşet ve Ahmet Naci B. ler.	
50	1678	9546	Beşiktaşta Köyiçi mahallesinde Kilise sokağında eski 14 yeni 24 No. lı seksen beş arşın arsa üzerinde haricen kârgir dahilen ahşap iki buçuk kattan ibaret olup, zemin kat: Bodrum, odunluk, birinci kat, bir malta taşlık, bir oda; bir mutfak, bir mermer yalaklı çeşme, bir helâ, ikinci kat: Bir sofa, iki oda, elektrik tertibatı ve yirmi bir arşın, bahçeyi havi bir hanenin tamamı. Makrina H.	
300	3146	9492	Çengelköyünde eski Hastane ve yeni Reşadiye sokağında eski 2, 4, 5 Mü. ve yeni 7/1 No. lı yüz altmış arşın arsa üzerinde ahşap iki buçuk kattan ibaret olup, zemin kat: Çimento bir taşlık, iki oda, (yüklüdür) bir helâ, birinci kat: Harici bir antre, dahili bir antre, bir sofa, üç oda, bir helâ; bir mutfak; bir helâ, bir gusülhane, çatı katı bir sofa, bir oda, bir gusülhane, bir helâ ve iki çatı aralığı; bir balkon ve beş bin yedi yüz otuz arşın bahçeyi havi bir hanenin tamamı. Saime H.	
20	532	86	Kasımpaşada Sinanpaşa mahallesinde Yumuk sokakta eski 5 ve yeni 25 numaralı altmış arşın arsa üzerinde ahşap iki kattan ibaret olup birinci kat: Bir toprak avlu biribirine geçme iki oda ikinci kat; iki oda,bir toprak sofa, bir halâ, tahtında bodrum ve kırk dört arşın bahçeyi havi bir hanenin tamamı. Fatma Müzeyyen H.	
5000	47480	555	Galatada, Yenicami mahallesinde, Fermeneciler sokağında eski 100, 102, 102 Mü. ve yeni 100, 102 numaralı iki yüz elli altı arşın arsa üzerinde kârgir dört kattan ibaret olup birinci kat: ön ve arkası üstör kepenkli ortadan bir camekân kapısı mevcut olup bir mağaza, hanın antiresi, merdiven altı kahve ocağı, ikinci kat: iki daire şeklinde beş oda, iki halâ, çini sofa üç ve dördüncü katlar ikinci katın ayni, elektirik terkos tertibatı ve on dört arşın aralığı havi iki dükkân ve denizden dolma mahallini müştemil bir hanın tamamı (antre ve merdivenler mermerdir.) Mığırdıç Firenkyan Ef.	
5000	27764	20247	Galatada, Hacimimi mahallesinde Kumbaracı sokağında eski 4, 6, 8 yeni 4, 6, 10 numaralı iki yüz yetmiş iki arşın arsa üzerinde kârgir altı katta beş daireyi ve beher dairede beşer oda birer mutfak birer salon ve umumuna mahsus çamaşırlık mutfak, bir hamam ve altında dükkânı havi bir apartmanın tamamı. Ethem Adil B.	
500	9020	20247	Galatada Hacımimi mahallesinde Kumbaracı sokağında eski 6 Mü. ve yeni 8 numaralı (apartımandan geçilir) hakkı mururu havi müstakil ittihaz kılına ve dört yüz elli bir arşın arsa üzerinde kârğir bir kattan ibaret bir mağazanın tamamı. Ethem Adil B.	
80	1099	4656	Anadoluhisarında Köksuda, köksu elyevm birinci bayır sokağında eski 7 yeni 11 numaralı seksen beş arşın arsa üzerinde ahşap iki kattan ibaret olup bodrum kat (kârğirdir) iki mutfak; iki kömürlük, medhal, (mutfakların zemini topraktır) birinci kat iki oda, iki küçük sofa, iki hâlâ, ikinci kat: iki oda, bir sofa ve seksen arşın bahçeyi havi bir hanenin tamamı (sokağın yeni ismi inişli sokaktır ve bu kısımda 6 numara görünmektedir). Fatma Fahire ve Danyadar kalfa	
1800	18720	5948	Galatada Sultan Beyazıt mahallesinde kömürcü sokağında eski 12, 14, 16 ve yeni 14 16, numaralı yüz kırk dört arşın arsa üzerinde kârğir dört buçuk kattan ibaret ve dört daireli olup bir, iki, üç numaralı daireler ikişer küçük, üçer büyük oda olmak üzere beşer oda birer mutfak 4 No. lu daire iki oda, bir mutfak, bir koridor , bir hâlâ, daraçada umuma mahsus çamaşırlık, sabit kazan mermer tekne birinci kat: zemini elvan çini döşeli bir antre diğeri bir antire , bir kapucı odası, bodrum beş kömürlük birinci kattan itibaren her katta ikişer balkon, sahanlık merdivenler muzayık elektirik, terkos, hava gazı tertibatını ve tahtında bir büyük dükkânı havi bir apartımanın tamamı. Kiga Ef.	
1000	13125	9159	Üsküdarda İhsaniyede orta sokakta eski 28, 28 ve yeni 34, 34 numaralı dört yüz on arşın arsa üzerinde kârgir (dahili ahşaptır) üç kattan ibaret olup birinci kat: bir mermer taşlık antire beş ayak mermer merdivenle çıkıldıkta, zemini mermer bir kiler, bir antire, bir büyük mermer taşlık, iki aynalı yalaklı mermer çeşme, tarafeynınde iki büyük oda, bir büyük ocaksız mutfak, ikinci kat bir antre, bir salon, dört oda, bir hâlâ, bir kiler, üçüncü kat: ikinci katın ayni hava gazı, terkos tertibatı bir sarnıç, iki kuyu, bin yüz doksan arşın bahçe meyva ve diğer ağaçları havuz ve ayrıca iki bin yüz elli arşın fazla bahçeyi havı bir hanenin tamamı. İrfan H. bilâsale Emine Felekso H., Ayşe Nezihan H. lar ile Mahmut Celâlettin ve Ebubekir Semih Beyler tarafından bilvekâle Inayet Bey.	
100	2080	17465	Kadıköyünde Osman ağa mahallesinde arayıcı başı elyevm Piri çavuş mahallesinde ski 52 numaralı yüz yirmi sekiz arşın arsa üzerinde ahşap üç kattan ibaret olup birinci kat: bir büyük taşlık, odunluk, kömürlük bir mutfak, bahçede kuyu, bir hâlâ asma kat bir oda ikinci üçüncü katlar üçer oda, birer sofa hâlâ dahilen sıvaları düşmüş haricen mühtacı tamir ve otuz iki arşın bahçeyi havi bir hanenin tamamı. Emine Nasip H.	
50	832	710	Üsküdarda Valdei atik mahallesinde meydancık sokağında eski 9 yeni 11 numaralı doksan dört arşın arsa üzerinde ahşap iki kattan ibaret olup birinci kat: kısmen toprak, kısmen çimento taşlık, kömürlük hâlâ, mutfak asma kat bir oda diğer geçme küçük bir oda ikinci kat: iki oda, bir sofa (alt kat tavansızdır) ve altmış altı arşın bahçe ve bir kuyuyu havi bir hanenin tamamı. Emsal H. varislerinden Eda H. bilesâle ve bilverase Memduh B. bilverase.	
1550	16645	9045	Edirne kapıda Haticesultan mahallesinde camii şerif sokağında elyevm tıramvay caddesinde eski 7,9 yeni 9,11 numaralı yüz yetmiş arşın arsa üzerinde kârgir dört buçuk kattan ibaret olup bodrum kat dört kömürlük, natamam çamaşırlık mahalli birinci kat: zemini çini önü üstör kepenkli dükkân bir antire, bir sahanlık, iki oda, bir antire, bir hâlâ bir mutfak bir numaralı daireyi iki üç, dördüncü katlarda dörder odalı, birer çini anntire, birer hâlâ birer mutfak 2, 3, 4 numaralı daireleri ve elektirik, terkos tertibatını ve yirmi dokuz arşın aydınlığı havi maa dükkân bir apartımanın tamamı. Hüseyin İzzet B.	
60	1170	8797	Üsküdarda, Karadavut paşa mahallesinde atik boyacı hamamı cedit büyük hamam sokağında eski 12 yeni 10 numaralı senesen doksan ve mahallen kırk beş arşın arsa üzerinde ahşap üç kattan ibaret olup birinci kat: bir küçük taşlık, bir mutfak, bir tulumbalı kuyu, ikinci kat: iki oda, bir koridor bir hâlâ, üçüncü kat iki oda, bir koridoru havi kaplamaları mühtacı tamir bir hanın tamamı. Ayşe Sıdıka H.	

Yukarıda cins ve nev'ile mevki ve müştemilâtı yazılı emlâk 61 gün müddetle icra kılınan aleni müzayede neticesinde hizalarında gösterilen bedellerle talipleri üzerinde takarrür ederek birinci ihalesi icra ve 31 gün müddetle müzayedeye vazedilmiş 15 Ağustos 932 tarihine müsadif pazartesi günü saat on dörtten itibaren müzayedeye mübaşeret olunarak saat on beş buçukta arttırma bedelleri muhammen kıymeti geçtiği takdirde kat'î kararlarının çekilmesi mukarrer bulunmuş olduğundan talip olanların mezkûr günde saat on beş buçuğa kadar Sandık İdaresine müracaat eylemeleri ve saat on beş buçuktan sonra vuku bulacak müracaatların kabul edilmiyeceği ve mezkûr emlâke evvelce talip olanların kat'î kararları esnasında hazır bulunmadıkları veya başka talip zuhur eylediği takdirde evvelki taliplerin müzayededen çekilmiş addolunacakları lüzumu ilân olunur.

Evkaf müdiriyeti ilânları

Kilo	Nevi
500	Salça
500	Kuru fasülye
500	Nohut
4000	Arpa
4000	Saman
3000	Kepek
200	Kaşar peynırı
1000 adet	Konserve

Guraba hastanesine 932 senesi için lüzumu olan yukarda cins ve miktarı yazılı sekiz kalem erzak Temmuzun üçüncü gününden itibaren ayrı ayrı âleni münakasaya vazedilerek Temmuzun 26 ncı Salı günü saat 15 de ihaleleri icra edileceğinden talip olanların şeraiti anlamak üzere Her gün Levazım kalemine ve ihale günüde İdare Encümenine müracaatleri. (3048)

Teminatı muvakkate

Lira	Kilo	
420	28000	Pastörize edilmiş Süt
588	28000	Yoğurt

Guraba hastanesine 932 senesi için lüzumu olan balâda muharrer 28000 kilo süt ile 28000 kilo yoğurtun 10-7-932 tarihinden itibaren kapalı zarf usulile ayrı ayrı münakasaya vazedilerek Ağustosun üçüncü çarşamba günü saat on beşte ihaleleri icra edileceğinden Talip olanların şeraiti anlamak üzere her gün Levazım Kalemine ve ihale günüde usulu veçhile pey akçesi ve teklif mektubunu hâmilen İdare Encümenine müracaatları. (3196)

YELKENCİ VAPURLARI

KARADENİZ POSTASI

ERZURUM

vapuru 11 Temmuz

Pazartesi

günü akşamı Sirkeciden hareketle (Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Sürmene ve Rize'ye gidecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acentalığına müracaat. Tel: 21515

SEYRİSEFAIN

Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

İZMİR - PİRE - İSKENDERİYE POSTASI

(İZMİR) 12 Temmuz salı 11de Galata rıhtımından

TRABZON POSTASI

(CUMHURİYET) 13 Temmuz çarşamba 18 de Galata rıhtımından.

İZMİR - MERSİN POSTASI

(İNEBOLU) 13 Temmuz çarşamba 18 de İdare rıhtımından kalkarlar.

İZMİR EKSPRES POSTALARINDA

İstanbul - İzmir - ücretleri

	Kr.
1. nci kamara	1500
2. nci „	1000
3. ncü „	800
Güverte	300

MERSİN POSTALARINDA:

İstanbul - İzmir ücretleri

	Kr.
1. nci kamara	1000
2. nci „	800
Güverte	300

3 üncü kolordu ilânları

K. O. ve birinci fırka ihtiyacı için 30,000 kilo pirinç kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 17-7-932 pazar günü saat 11 de komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasasına iştirak edeceklerin de teminat ve teklif mektuplari le komisyonumuza müracaatları. (480) (2913)

* * *

Çatalca müstahkem mevkiinin ihtiyacı için altı kalem yaş sebze alenî münakasa ile alınacaktır. İhalesi 17—7—932 pazar günü saat 11,30 da komisyonumuzda yapılacaktır. Talip lerin şartnamelerini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (481) (2914)

İ L Â N

Osmanlı Bankasının Galata, Yenicami ve Beyoğlu devairi, hâkimiyeti Milliye bayramı münasebetile Temmuzun 16 ncı cumartesi günü kapalı bulunacaktır.

Kulak, Boğaz, Burun Mütehassısı

Dr. Mahmut Nedim

Kadıköy,Cevizlik, Hasırcı Başı S.48 Cumadan maada hergün saat 1-3.

Sıhhi yemekler - Buzlu içkiler

FRİGECO

18 ay vade ile

SATİE

İstanbul asliye mahkemesi 6 ncı hukuk dairesinden: Sofya hanımın Kumkapuda Kulluk sokağında 2 No da sakin Jöi ve Paraşkovi hanımlar ile Andon ve Kostantin efendiler aleyhine ikame olunan tenfizi vasiyet davası hakkında müddaaleyhlerin cümlesinin ikametgâhı meçhul olması hasebile hukuk usulü muhakemeleri kanunun 141 inci maddesi mücibince tebliğat ifasına karar verilmiş ve muhakeme 13-9-932 salı günü saat 13,30 a talık edilmiş olmak la tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

As. mk. Sa. Al. komisyonu ilânları

Harbiye mektebi ihtiyacı için 14 kalem sebze pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 12 temmuz 932 salı günü saat 14 ten 16 ya kadar Tophanede Merkez Kumandanlığı satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için komisyona müracaatları ve iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (75) (3171)

* * *

Hava Makinist mektebi ihtiyacı için 3000 kilo koyun 2000 kilo sığır eti pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 11 temmuz 932 pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar Tophanede Merkez Kumandanlığı satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için komisyona müracaatları ve itşirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (74) (3170)

* * *

Harbiye mektebi ihtiyacı için 23000 kilo meşe kömürü talibi uhtesindedir. Münakasası 12 temmuz 932 salı günü saat 14 ten 16 ya kadar Tophanede Merkez kumandanlığı satın alma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için komisyona müracaatları ve iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmalrı. (73) (3169)

* * *

Harbiye mektebi müessesatı ihtiyacı için 12,000 kilo sade yağı kapalı zarf suretile satın alınacaktır. Münakasası 6 Ağustos 932 cumartesi günü saat 14,30 da Tophannede Merkez Kumandanlığı satın alma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için komisyona müracaatları ve iştirak için de şartnamesi veçhile hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale gününün muayyen vaktinde komisyon riyasetine vermeleri. (69) (3128)

* * *

Harbiye Mektebi ihtiyacı için 2500 kilo tere yağı talibi uhdesindedir. Münakasası 13 Temmuz 932 çarşamba günü saat 14 ten 16 ya kadar Tophanede Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonunda icra kılınacaktır. Daha dün fiatla talip olanların şartnamesini görmek için komisyona muracaatları ve iştirâk için de muayyen vakıtta komisyonda hazır bulunmaları. (79) (3209)

* * *

Hava Makinist Mektebi ihtiyacı için 23000 kilo ekmek pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 11 Temmuz 932 pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar Tophanede Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için komisyona müracaatları ve iştirâk için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (78) (3208)

* * *

Topçu ve Nakliye Mektebi hayvanatından bir Reis tay müzayede suretile satılacaktır. Müzayedesi 13 Temmuz 932 çarşamba günü saat 10 da Fatihte At pazarında icra kılınacaktır. Taliplerin mezkûr gün ve saatte hayvan pazarında hazır bulunmaları. (77) (3207)

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan: Alacaklılar birinci toplanmasına satışına karar verilen Şişlide Ahmet Bey sokağında 56 numaralı Fabrikada mevcut ve Makineleden maada otomobil ve sair menkul eşyanın açık arttırma suretle 14 temmuz 932 perşembe günü saat 17 de satışı yapılacağından istiyenlerin yevmü mezkûrda mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur.

İstanbul 6 ıncı İcra memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer 5000 liralık gayri mübadil bonoları 14-7-32 perşembe günü saat 10 dan 11 re kadar İstanbul Dördüncü Vakıf hanındaki Borsa önünde açık artırma suretile satılacağından taliplerin yevmi mezkûrda mahallinde hazır bulundurulacak memura müracaat olunması.

İstanbul Birinci İflâs Memurluğundan:

İsmi A. Herman Kazanciyan Efendi:

Adresi: Beyoğlun'da Parmakkapıda Telgraf sokağında 9, 11, 1 No. da Havlu fabrikası sahibi:

Balâda ismi ve adresi yazılı olan zatın iflâsı açılıp tasfiyenin âdi şekilde yapılmasına karar verilmiş olduğundan:

1 — Müflisten alacağı olan veya mallarında istihkak iddiasında bulunanların alacak ve iddialarını işbu ilândan bir ay içinde eyyamı resmiye müstesna olmak üzere saat 9 dan 12 ye kadar Sultanahmette vaki Adliye binasında icrayi vazife eden Birinci İflâs dairesine gelerek alacaklarını kayıt ettirmeleri, senet ve defter gibi delilleri her ne ise bunların asıl veya musaddak suretlerini vermeleri, 2 — Müflise borçlu olanların yukarıda yazılı olan müddet içinde borçları miktarını yazdırmaları hilâfına hareketin ceza kanunu mucibince takibat ve mes'uliyete uğrayacaklarını bilmeleri: 3 — Müflisin mallarını nakit ve tahvilâtı ve buna mümasil kıymetli evrakını her ne suretle olursa olsun, ellerinde bulunduranlar ister şahıs ister banka ve sair müessese olsun, bunların üzerindeki, hakları mahfuz kalmak şartile o malları ayni müddet içinde daireye vermeleri, vermezlerse cezaî takibat ve mes'uliyete uğrayacakları, mazeret bulunmadıkça rüchan haklarından mahrum kalacaklarının bilinmesi: 4 — 17 - 7 - 932 pazar günü saat 14 te yukarıda yazılı olan iflâs dairesinde alacakların ilk içtimada hazır bulunmaları ve müflisin müşterek borçlularile kefillerinin ve borcu tekeffül eden sair kimselerin içtimada hazır bulunmağa hakları olduğu ilân olunur.

İstanbul Birinci İflâs Memurluğundan: Müflis, Hayım efendiye ait ve Tepebaşında Pantazoplu apartımanında mevcut muhtelif cinste eşya Şehrihalin on üçüncü çarşamba günü saat 15 ten itibaren açık arttırma ile satılacağından talip olanların yevm ve saati mezkûrde hazır bulunmaları ilân olunur.

Sultan Ahmet Dördüncü sulh hukuk mahkemesinden: Müddei Müdafaai Milliye vekili Tevfik beyin müddeaaleyh Veznecilerde Malûl Gaziler cemiyeti binasında mukim Hacı Mehmet oğlu Malûl Gazi Mustafa efendi aleyhine ikame eylediği (56) lira (70) kuruş alacağının tahsili hakkında cari muhakemesinde davetiyenin alenen tebliğ kılındığı halde 6-7-932 tarihine müsadif çarşamba günü saat 11 celsesinde gelmediği anlaşılmış ve müddei vekili bir kıta Noter senedi ibraz ve muamelei giyap kararının tebliğine karar verilmiş olduğundan 15 gün müddetle ilânen giyap kararının tebliğine ve muhakemenin 19-9-932 tarihine müsadif pazartesi günü saat ona talıki ne karar verildiği ve müddetinde itiraz etmesi ve aksi takdirde celseyi atiyede muhakemeye kabul edilemeyeceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

İstanbul 4 üncü icra memurluğundan: Temamına beş yüz lira kıymet taktir edilen Bayzıtta Sekbanbaşı Yakup ağa mahallesinin Bayazıt caddesinde Simkeşhane hanı tahtında tramvay caddesinde cedit 103 numaralı üstünde asma odası bulunan on metre terbiinde kâğir dükkânın temamı açık artırmaya vazedilmiş olup 21 temmuz 932 tarihinde şartnamesi divanhaneye talik edilerek 6 ağustos 932 tarihine müsadif cumartesi günü saat 14 ten 17 ye kadar İstanbul dördüncü icra dairesinde açık artırma suretiyle satılacaktır.Artırma ikincidir birinci artırmada en ziyade yüz liraya talip çıkmıştır.Bu kerre en çok artıranın üzerinde bırakılacaktır. Artırmaya iştirak için yüzde yedi teminat akçesi alınır,müterakim vergi, belediye, vakıf icaresi müşteriye aittir. İcra ve iflâs kanununun 119 uncu maddesine tevfikan hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyan ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususiyle faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbiteleriyle bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Alâkadarların işbu maddeyi kanuniye ahkâmına göre tevfiki hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 931-914 dosya numarasiyle memuriyetimize müracaatları ilân olunur.

Ecnebi ipekliyi Tercihte serbestsiniz!.

Eğer:

İPEKİ

ayarında bir ecnebi ipekli kumaşı ayni fiyatta, hatta yüzde elli daha ucuza bulabilirseniz.

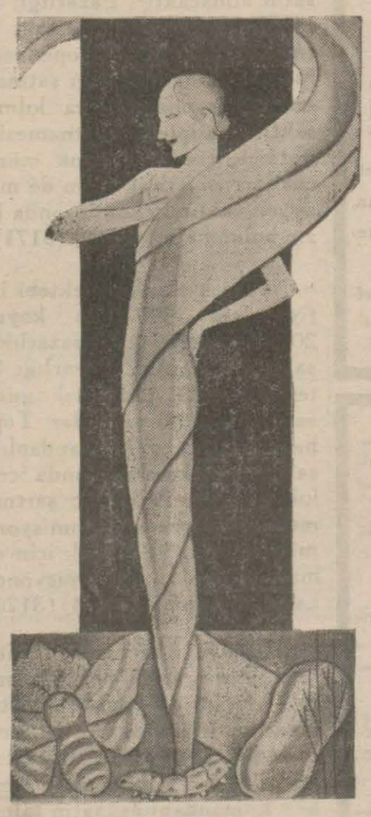

Bir kaç misal:

1 -- Krep damurlar 245 kuruştan itibaren...

2 -- Krep birmanlar 270 kuruştan itibaren...

3 -- Krep mongollar 435 kuruştan itibaren...

Haydarpaşa emrazı istilâiye

Hastanesi Baştabipliğinden:

Haydarpaşa Emrazı Sariye ve İstilâiye hastahanesi için Mayıs 933 nihayetine kadar lüzumu olan aşağıda yazılı listede muharrer 28 kalem erzak alenî münakasa suretile ayrı ayrı olarak münakasaya konulmuştur.

Talipler mezkûr erzaklara ait şartnameleri Ankarada Hudut ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlük Ayniyat Şubesinde ve İstanbulda Haydarpaşa Emrazı Sariye ve İstilâiye hastahanesin de görebilirler.

Münakasa günü 21 Temmuz 932 tarihine müsadif perşembe günü olarak tesbit edilmiştir. Münakasaya iştirak etmek istenilirse teminatı muvakkate akçesi ile birlikte mezkûr günde saat 14 te Galatada Kara Mustafapaşa sokağında kâin İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye merkezinde müteşekkil ihale komisyonuna müracaatları ilân olunur.

Azamî	Asgarî		Cinsi
1700	1300	kilo	Sadeyağ
500	300	»	Zeytinyağı
3500	2500	»	Pirinç
500	400	»	Makarna
2000	1500	»	Soğan
1500	1200	»	Un
2500	1800	»	Şeker
1500	1200	»	Sabun
700	500	»	Soda
1800	1500	»	Patates
800	600	»	Kuru fasulye
400	200	»	Nohut
200	150	»	Şehriye
200	150	»	Pirinç unu
250	200	»	Kuru kayısı
500	350	»	Tereyağı
600	500	»	Reçel
650	500	»	Beyaz peynir
350	300	»	Mercimek
25000	20000	adet	Yumurta
200	100	kilo	Kuru bezelye
16000	14000	»	Ekmek
700	550	»	Fırancala
8000	7300	»	Koyun eti
8000	7700	»	Süt
15000	13000	kâse	Yoğurt
400	200	kilo	Kuru üzüm
Bir senelik ihtiyaç			Yaş sebze

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

46000 metre yerli amerikan bezi: kapalı zarfla münakasası 11/7/932 pazartesi günü saat 14 de.

5600 metre yerli efrat elbiseliği şayak: kapalı zarfla münakasası 11 Temmuz 932 pazartesi günü saat 16 da.

5200 Ton Rekompeze maden kömürü: kapalı zarfla münakasası 12/7/932 Salı günü saat 14 de.

3160 Ton Lavemarın maden kömürü: kapalı zarfla münakasası 12/7/932 Salı günü saat 16 da.

Deniz kuvvetleri ihtiyacı için satın alınacak olan yukarıda cins ve mikdarları yazılı malzemenin hizalarındaki tarihlerde münakasaları yapılacağından şartnamelerini görmekisteyenlerin her gün ve münkasaya iştirak edeceklerin münakasa günü usulü mevzuasına tevfikan hazırlayacakları teminat ve teklif mektuplarile birlikte Kasımpaşa'da Deniz Levazım Satınalma Komisyonuna müracaatları. (2668)

TÜRK MAARİF CEMİYETİ

Atina, Kahire, Rodos Seyahati

Hareket tarihi 20 temmuz. Bilet için istical ediniz. İstanbul Halkevinde Maarif cemiyetine ve Beyoğlunda İstiklâl caddesinde (Millî Türk Seyahat şirketi - Pasrapit) Mehmet Hayri ve sürekâsı seyahat acentesine müracaat olunmalıdır. Telefon Beyoğlu: 451

Yüksek Mühendis Mektebi

Mübayaat Komisyonundan

Erzakın Cinsi	Münakasa günü ve saati			Şekli münakasa
Sade yağı	13/7/932	S.	14,30	Kapalı zarf
Kok kömürü	»	»	15	»
Odun ve mangal kömürü	»	»	15,30	Alenî münakasa
Yumurta, soğan, patates	16/7/932	»	14	»
Zeytinyağı sabun zeytin tanesi	»	»	14,30	»
Şeker	»	»	15	»
Beyaz ve kaşar peyniri	»	»	15,30	»
Un, makarna, şehriye; irmik; pirinç unu	18/7/932	»	14	»
Pirinç	»	»	14,30	»
Süt, kâse yoğurdu	»	»	15	»
Ekmek	»	»	15,30	»

Mektebin Mayıs 933 gayesine kadar ihtiyacı olan yukarıda cins ve müfredatı yazılı erzak hizalarında muharrer tarih ve saatlerde mevkii münakasaya konulmuştur. Taliplerin bu hususta şartnameleri görmek üzere mektebe müracaatları ve münakasalarda behemehal Ticaret odasından vesaik ibraz etmeleri ilân olunur. (2748)

KONTR-PLAK Tahtalarını artık Avrupa'dan celbetmek lüzumu kalmadı, zira Eyüp'te tesis edilen son sistem fabrikada istihsal olunan

KONTR - PLAKLAR Ecnebi mamulâtı nın fevkinde olmakla beraber fiatları çok daha ucuz satılmaktadır

TÜRK KONTR - PLAK FABRİKASI

Mektup adresi: İstanbul Katırcıoğlu han No. 30 Tel: 22409

Askerî Lise ve Orta Mekteplere Talebe Alınıyor

1 — 1932-1933 ders senesi için İstanbulda bulunan Kuleli ve Maltepe Askerî liselerile Bursada bulunan Bursa Askerî lisesine, Konya ve Erzincanda bulunan Askerî orta mekteplerine talebe alınacaktır.

2 — Liseler 9, 10, 11 inci sınıfları (1 2, 3) üncü; orta mektep lerde 6; 7; 8 inci (1, 2, 3) üncü sınıfları muhtevidir. Ve liseler kısmına 400 - 500, Orta mektepler kısmına da 200 - 300 talebe alınabilecektir.

3 — Mektepler leylî meccanîdir. Talebenin iaşesinden başka giydirilmesi, teçhizatı, kitap ve sairesi hükûmete ait olduğu gibi ayrıca talebeye her ay bir mikdar maaş ta verilir.

4 — Liseleri muvaffakıyetle bitirenler Harbiye mektebine terfi ederler. Ve iki senelik tahsilden sonra Cümhuriyet Ordusu için zabit olurlar.

5 — Bütün mekteplerde kayıt ve kabul, mekteplerin bulundukları yerlerde 1 Temmuz 932 de başlar. Ve Ağustos 932 tarihinde hitam bulur. Bununla beraber kadroda münhaller kalırsa ders senesinin devamı müddetince sivil lise ve orta mekteplerden nakil suretile talebe alınmaya devam olunur.

Mekteplerin bulunduğu yerler haricinden Askerî lise ve orta mekteplere talip olanlar 1 Haziran 932 tarihinden itibaren bulundukları yerlerin askerlik şubelerine müracaat edebilirler.

6 — Mekteplere girmek için lâzım olan şartları muhtevi kayıt ve kabul şartnameleri ve muhtaraları bütün Askerlik şubelerinde mevcuttur. Talipler askerlik şubelerine ve askerî lise ve orta mekteplerine müracaat ederek mezkûr şartları öğrenebilirler. (2180)

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

10000 ton lave maden kömürü kapalı zarfla münakasaya konmuştur.

Münakasa 24-7-932 tarihinde Ankarada Umumî müdürlük binasında yapılacaktır.

Fazla malûmat, Ankara ve Haydarpaşa İdare veznelerinde 5 liraya satılmakta olan şartnamelerde yazılıdır. (3085)

10000 ton kömürün havzai fahmiyeden, Derince, Haydarpaşa ve Mersin limanlarına nakli münakasası kapalı zarf usulile 25-7-932 tarihinde Ankarada Umumî müdürlük binasında yapılacaktır.

Fazla tafsilât, beşer liraya Ankara ve Haydarpaşada idare veznelerinde satılmakta olan şartnamelerde yazılıdır. (3084)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

6000 Ton Rekompöze kömürü: Kapalı zarfla münakasası 25 Temmuz 932 pazartesi günü saat 14 te.

17400 Metre yerli Kirpas: Kapalı zarfla münakasası 25 Temmuz 932 pazartesi günü saat 16 da.

Deniz kuvvetleri ihtiyacı için satın alınacak olan yukarda miktarları yazılı malzemenin hizalarındaki gün ve saatlerde münakasaları yapılacağından şartnamelerini görmek istiyenlerin her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de münakasa günü usulü mevzuasına tevfikan hazırlıyacakları teminat ve teklif mektuplarile birlikte Kasımpaşada Deniz levazım satınalma komisyonuna müracaatları. (3008)

İstanbul Maarif Müdürlüğünden:

Kıbrıs kız lisesi için bir müdür hanım ile Kıbrıs erkek lisesi için bir müdür lâzımdır.

Taliplerin evsaf ve şeraiti öğrenmek üzere 15 Temmuza kadar idaremize müracaatları ilân olunur. (3161)

DİKKAT

Her ilâç müessir değildir.

GLANDOKRATİN

Alelâde bir ilâç olmayıp meşhur Prof. B. Sequart ve Schteinach'ın keşfidir. Genç ve dinç hayvanların taze ve zihayat hormonlarile ihzar edilmiştir.

ADEMİ İKTİDARA BELGEVŞEKLİĞİNE

Karşı kat'i tesirli devadır. Erkek, Kadın farkı yoktur. Her eczanede bulunur. Kutusu 200 kuruştur Umumî deposu İstanbul ZAMAN ecza deposudur.

Dr. Beylere: tesirini hastaları üzerinde tecrübe için bir kutu makbuz mukabilinde gönderilir

Devredilecek ihtira beratı

" Gaz tazyiki ile kendi kendine dolan tüfek" hakkındaki istida için Sanayi müdiriyeti umumiyesinden istihsal edilmiş olan 21 Temmuz 1930 tarih ve 1041 numaralı ihtira beratı üzerindeki hukuk bu kere başkasına devir veyahut icara verileceğinden fazla malûmat edinmek isteyen zevatın İstanbulda Bahçekapuda Taş Hanında 43-48 numarada kâin vekili H. W Stok Efendiye müracaatları ilân olunur.

Dr. A. KUTiEL

Cilt ve zührevî hastalıklar tedavihanesi Karaköy Börekçi fırını sırasında 34.

Paris'te Montmorency Koleji sabık profesörü tarafından (1-2 talebeye) İngilizce - Almanca hususî dersler veriyor. Beyoğlu'nda Tünel Meydanında Karon Alman kütüphanesine müracaat olunması.

Darüşşafaka

Lisesine kayıt ve Kabul şeraiti

1 — Darüşşafakaya talebe kaydı muamelesi Temmuzun 15 inden Ağustosun 15 ine kadar devam edecek ve 15 Ağustosta kayıtlar kapanacaktır.

2 — Mektebe kabul şartları şunlardır;

A - Anadan babadan veya yalnız babadan mahrum ve muhtaç olmak.

B - İlk mektebin 4 üncü sınıfına terfi etmiş veya bu derecede tahsil görmüş olmak. (Tahsili daha ziyade olanlar imtihana kabul edilmez).

C - Yaşı 10 dan aşağı ve 13 ten yukarı olmamak.

D - Bu şartları haiz olanlar arasında Türkçe kıraat, imlâ ve hesaptan (Tadat ve terkım ve amali erbaadan) yapılacak müsabaka imtihanını kazanmak.

E - Müsabakayı kazananlar alınacak talebe miktarından fazla ise bunların tabî olacağı kur'ayı boş çekmemek.

3 — Talipler ilk müracaatlarında hüviyet cüzdanlarını (nüfus kâğıdı), mektep vesikaları, azamî bir senelik çiçek aşısı vesikası, sıhhat raporu ve 3 adet vesika fotoğrafı getirecekler dir. (3093)

Sıhhat ve İçtimaî Mavenet Vekâleti Hud ve Sahiller Sıhha U. Müdürlüğünde

28 kalem nakil vasıtaları işlet levazımı, 11 kalem nakil vasıtal tamir malzemesi, 5 kalem tep malzemesi ve 4 kalem tephir a vasıtaları işletme levazımı alenî m nakasa suretile Galatada Kara Mu tafa paşa sokağında Istanbul lima sahil sıhhiye merkezinde müteşe kil komisyon tarafından mübay edilecektir. Münakasa 4 ağustos 9 perşembe günü saat 14te icra kılın cağından taliplerin mezkûr malz meye ait şartnameleri görmek üze Ankara'da Hudut ve Sahiller Sı hat Umum müdürlüğü ayniyat m hasipliğine ve Galatada mezk merkez levazım memurluğuna m racaatları ilân olunur. (3203)

Yerli ve Avrupa kumaşlarından kusursuz

Ismarlama elbiseler 20 liradan başla

hazır pardesü ve elbiseler fevkalâde ucuzdur.

Eminönü, Kazmirci Ali Riza müessesatı

İstanbul Limanı Sahi

Sıhhiye Merkezi Baştabipliğinden:

Tuzla tahaffüzhanesi iskelesinin tamiri Galatada Karamu fapaşa sokağında merkezimiz dairesinde komisyon tarafından Temmuz 932 perşembe günü saat 14 te münakasaya konulm tur. Talip olanlar her gün merkez levazım memurluğuna mü caat ederek şartnameleri görebilirler. (31

Emlâk ve Eytam Bankası ilânları

Adalarda Taksitle Satılık Arsalar

Esas	Mevki ve Nevi	Temin Muht
270/281	Heybeliada Değirmen sokak arsalar.	
303	" Tur yolu 1, 2, 3 No. 5398 m. tarla	170
304	" " " 8 No. 15905 m. tarla	400
305	" " " 6 No. 3777 m. tarla	80
306	" Bayır sokak 2 No. 182 m. arsa	15
325	" Şadiye sokak 4 - 6 No. hane	25
335	Burgazadası Kalpazankaya 1 No. fundalık	38
336	" Kalpazankaya 2 No. fundalık.	33
338	Kınalıada Yalı sokak 57 No. 4796 m. arsa	50
339	" Limançıkmazı 3 No. 3525 m. arsa.	35
340	" Limançıkmazı 1 No. 1763 m. arsa.	20

Balâda yazılı emlâk sekiz taksitle bilmüzayede satılacağından taliplerin 25-7-932 pazartesi günü saat 16 da şubemiz müracaatları. (304

Kapalı Zarfla Satılık Emlâk

Esas	Mevkii ve Nevi	Temin
419	Cağaloğlu 1 numaralı konak (Mefsuh Türk Ocağı Binası)	19
284	Fındıklı Molla Çelebi mahallesi Molla Bayır sokak 11 No. 3950 arşın arsa	8
252	Beykoz Tokat Çifliği	44
327	Büyükada Dil Meşiresi	10
307	Heybeliada Çam Limanı 9, 11, 13 No.17275 m. arsa.	2
258	Büyükadada Kamino önü volisi	5
343	Burgazadası Halik volisi.	2

Balada yazılı emlâk bedelleri peşin tesviye edilmek şart ve (Kapalı zarf usulüle) bilmüzayede satılacağından talipler 2-8-932 Salı günü saat on altıya kadar Şubemize müracaatler (304

Pazarlıkla Satılık Baraka Enkazı

Bakırköy Malmüdürlüğünden:

Vergiye olan borcundan dolayı Floryada küçük plâj sah Talât Beyin banyo mahallindeki mevcut (266) adet baraka e kazı 17-7-932 tarihine müsadif pazar günü saat 11 de mahall de satılacaktır. Taliplerin şeraiti öğrenmek için memuriyetimi ve müzayedeye iştirak için de ihale günü banyo mahallinde sa memuruna müracaatları. (319

MİLLİYET MATBAA